

Publikatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378-7079

C 180

30e jaargang

8 juli 1987

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	
	II <i>Vorbereidende besluiten</i>	
	Economisch en Sociaal Comité	
87/C 180/01	Advies „voor het succes van de Europese Akte: een nieuwe grens voor Europa”	1
87/C 180/02	Advies inzake de mededeling van de Commissie betreffende de voortdurende scholing van werknemers in de onderneming	7
87/C 180/03	Advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 84/538/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van gazonmaai-machines	11
87/C 180/04	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 83/182/EEG betreffende belastingvrijstellingen bij tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap	13
87/C 180/05	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot derde wijziging van Richtlijn 83/181/EEG houdende bepaling van de werkingssfeer van artikel 14, lid 1, onder d), van Richtlijn 77/388/EEG met betrekking tot de vrijstelling van de belasting over de toegevoegde waarde voor de definitieve invoer van bepaalde goederen	14
87/C 180/06	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 74/150/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende de goedkeuring van landbouw- of bosbouwtrekkers op wielen	15
87/C 180/07	Advies inzake het voorstel van de Commissie tot wijziging van Richtlijn 85/210/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake het loodgehalte van benzine	16

<u>Nummer</u>	Inhoud (<i>vervolg</i>)	Bladzijde
87/C 180/08	Advies over het voorstel voor een besluit van de Raad houdende de voorlopige tenuitvoerlegging tussen de Gemeenschap en Zwitserland van de afdelingen II en III van de Overeenkomst betreffende internationaal ongeregeld personenvervoer over de weg met autobussen (ASOR)	17
87/C 180/09	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 79/693/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende vruchtenjam of -confituur, -gelei en -marmelade, alsmede kastanjepasta	18
87/C 180/10	Advies inzake een ontwerp-voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting van landbouwprodukten en drinkwater	20
87/C 180/11	Advies inzake de ontwerp-resolutie van de Raad inzake de voortzetting en uitvoering van een communautair milieubeleid en milieu-actieprogramma (1987 tot 1992)	26
87/C 180/12	Advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de in een Lid-Staat niet woonachtige vervoerondernemers aldaar tot binnenlands goederenvervoer over de weg worden toegelaten	37
87/C 180/13	Advies over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3164/76 betreffende het communautair contingent voor het goederenvervoer over de weg tussen de Lid-Staten	41
87/C 180/14	Advies inzake het elfde jaarverslag (1985) van de Commissie aan de Raad — Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	42
87/C 180/15	Advies inzake het voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van een actieprogramma voor de opleiding en voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep	48
87/C 180/16	Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het eigen vermogen van kredietinstellingen	51

II

(Voorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies „voor het succes van de Europese Akte: een nieuwe grens voor Europa”

(87/C 180/01)

De Commissie heeft op 4 maart 1987 besloten het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde document.

Het subcomité „Nieuwe grens”, dat door de voltallige vergadering met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden belast was en onder voorzitterschap van de heer Poeton stond, heeft zijn ontwerp-advies op 30 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Burnel.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat in een hoofdelijke stemming met 113 stemmen vóór, 25 stemmen tegen, bij 27 onthoudingen, is goedgekeurd:

1. Opmerking vooraf

Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Gemeenschappen heeft besloten, in eerste instantie een algemene politieke uitspraak te doen; het behoudt zich echter voor, in een later stadium specifieke adviezen uit te brengen. Het Comité heeft inmiddels reeds voorbereidingen getroffen om zich uit te spreken over de „sociale ruimte”. Andere onderwerpen, onder meer de financiering van de Gemeenschap, de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de hervorming van de structuurfondsen, zijn van zo centrale betekenis dat het hierop nog uitvoerig zal ingaan.

2. Voorgeschiedenis

1970: de markt zonder grenzen moest volgens de bepalingen van het Verdrag van Rome een feit zijn. Zover was het echter nog lang niet.

1987: de Europese Akte wordt ondertekend. Nu wordt de markt zonder grenzen voor het jaar ... 1992 in het vooruitzicht gesteld. Meer dan deze Europese Akte was politiek niet haalbaar. Zeventien jaar zijn inmiddels verlopen, zeventien jaar die weliswaar niet geheel verloren zijn, maar waarin het nu al dertig jaar geleden in het vooruitzicht gestelde doel niet binnen de aanvankelijk gestelde termijn bereikt is. Deze vertraging verraadt bij de Lid-Staten kennelijk een duidelijk gebrek aan of zelfs het volledig ontbreken van de constante en consequente politieke bereidheid om zich tegenover elkaar vast te leggen. Hoe kan men van de gewone burger nu verwachten dat hij grote belangstelling voor Europa aan de dag legt indien alles bij het oude blijft?

3. Hoe nu verder?

3.1. Het Comité merkt op dat de Europese Akte en de mededeling van de Commissie twee onlosmakelijk met elkaar verbonden teksten zijn. De mededeling geeft namelijk een opsomming van de minimumeisen waaraan in de dagelijkse praktijk moet worden voldaan, wil men recht doen aan de verwachtingen die op grond van de Europese Akte mogen worden gekoesterd, en is daarmee de operationele vertaling van de Europese Akte.

3.2. De ondertekening van deze Europese Akte door de Lid-Staten en de ratificatie ervan door hun Parlementen — de weerspiegeling van de wil van de burgers — legt de Lid-Staten de plicht op om resoluut voor de totstandbrenging van een werkelijke economische en sociale Gemeenschap te ijveren, en vergt van de politieke leiders op het hoogste niveau, maar ook van hen die op sociaal-economisch gebied taken en functies te vervullen hebben, dat zij zich van ganser harte inzetten.

3.3. Het Comité schaart zich achter het initiatief van de Commissie om de krachtens de Europese Akte door de Gemeenschap te verwezenlijken doelstellingen en de voor de totstandbrenging van de binnenmarkt in te zetten middelen in één algemene strategie onder te brengen.

Het Comité meent evenwel dat de economische ontwikkeling die door de grotere dimensie van de gemeenschappelijke markt wordt gestimuleerd, ook de noodzakelijke sociale vooruitgang mogelijk moet maken en onder invloed van een werkelijke communautaire solidariteit in ruimere mate aan iedereen ten goede moet komen om zo in harmonie het „Europa van de burgers” te creëren.

4. Het Europa van de nieuwe grenslijn

4.1. Het Comité zal zijn steun geven aan het streven van de Commissie om de Europese Akte tot een succes te maken en binnen de gestelde termijn het Europa met een „nieuwe grenslijn” te verwezenlijken, zodat de mogelijkheden van de Europese markt ten volle kunnen worden benut en het bedrijfsleven aan de internationale concurrentie het hoofd kan bieden.

4.2. In dat verband stemt het Comité in met de aanpak van de Commissie, die het ambitieuze beginsel van de „gezamenlijke norm” wil laten vallen ten gunste van het beginsel van de „wederzijdse erkenning van normen en voorschriften”, ten einde de vrijmaking van het verkeer van personen, diensten, industrie- en landbouwproducten en kapitaal in een stroomversnelling te brengen. Het Comité dringt erop aan dat bij deze harmoniseringsinspanning rekening wordt gehouden met de communautaire „verworvenheden” en met de in de kaderrichtlijnen van de Gemeenschap voorgescreven veiligheids- en gezondheidsvereisten.

4.3. Het uit de weg ruimen van belemmeringen van allerlei aard, hoe nodig en spoedeisend zulks ook is, is echter niet voldoende om de samenwerkingsstrategie voor meer groei en werkgelegenheid te voeren: de totstandbrenging van de binnenmarkt dient vergezeld te gaan van de verwezenlijking van een werkelijk gemeenschappelijke sociaal-economische ruimte die wordt gekenmerkt door

- een sterkere convergentie van de economische politiek van de Lid-Staten ten einde een optimaal rendement uit de inspanningen te halen,
- de wil om overeenkomstig artikel 118B van de Europese Akte een open dialoog tussen de sociale partners te handhaven en op basis van artikel 118A de sociale wetgeving van de Europese Gemeenschap uit te bouwen,
- de uitbouw van het Europees Monetair Stelsel door het gebruik van de Ecu door particulieren uit te breiden en van de Ecu een Europese munteenheid te maken,
- een offensief beleid inzake onderzoek en technologische ontwikkeling ten einde de toekomst van het bedrijfsleven veilig te stellen en zich tegen de „hersenvlucht” onder het wetenschappelijk en intellectueel potentieel van de Gemeenschap te wapenen,
- een krachtiger extern EG-beleid.

Daar de Lid-Staten in de Europese Akte zijn overeengekomen de Gemeenschap deze doelstellingen te geven, dienen zij er ook voor te zorgen dat de Gemeenschap de budgettaire en institutionele middelen krijgt om deze doelstellingen te verwezenlijken.

5. Middelen waarmee de Gemeenschap de uitdagingen waarvoor zij zich geplaatst ziet, kan aannemen

5.1. Voldoende, stabiele en gewaarborgde financiële middelen

5.1.1. In de mededeling van de Commissie wordt een uitgebreid hoofdstuk van zeer grote politieke en technische betekenis aan de financieringsproblematiek

gewijd. In dit stadium wil het Comité enkele kanttekeningen plaatsen.

5.1.2. Op basis van de algemene doelstellingen die men wil verwezenlijken, moet in eerste instantie inhoud worden gegeven aan de programma's waarmee de problemen opgelost en de behoeften — waarvan de rangorde door onderhandelingen moet worden bepaald — bevredigd kunnen worden. Aan de hand van deze programma's moet vervolgens de begroting worden vastgesteld. Gaat men daarentegen uit van een bepaalde begroting en begint men vervolgens op de programma's te korten, dan is het risico aanwezig dat de prioritaire behoeften onvoldoende worden bevredigd en dat de programma's in economisch en sociaal opzicht hun doel missen.

5.1.3. Het Comité stelt zich op het standpunt dat het stelsel van financiering billijk moet zijn en dat de Gemeenschap over voldoende, stabiele en gewaarborgde eigen middelen moet kunnen beschikken om haar doelstellingen te verwezenlijken. Ieder financieringsstelsel moet op gemakkelijk en snel herkenbare, objectieve en controleerbare criteria zijn gebaseerd en op de solidariteitsgedachte geïnspireerd zijn, hetgeen niet te rijmen valt met het streven naar evenwicht tussen bijdragen aan en ontvangsten uit de EG-begroting. Op financieel gebied moeten transparantie en een stringente beleid regel zijn.

5.2. Een vlot en efficiënt EG-besluitvormingsproces

5.2.1. Het Comité heeft waardering voor het in de Europese Akte verankerde voornemen om, meer dan in het verleden, in nauwkeurig bepaalde gevallen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen beslissingen te nemen, in het wetgevend proces een „samenwerkingsprocedure” met het Parlement in te stellen, en de Europese Raad als instelling te erkennen.

5.2.2. Het Comité beschouwt dit als een, zij het in bepaalde opzichten té voorzichtige, stap vooruit. Het hoopt niettemin dat de politiek wenselijke verbetering van het EG-besluitvormingsproces hierdoor een feit zal worden. Het zou daartoe graag zien dat elke Instelling de haar toegekende bevoegdheden in de toekomst ten volle benut. Het Comité zelf zal zeker niet nalaten, zijn bevoegdheden binnen het institutionele bestel nadrukkelijk te benutten om met de steun van de sociaal-economische kringen tot het welslagen van de Europese Akte bij te dragen.

6. Daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de solidariteitsgedachte

De Europese Akte zal alleen een succes worden als de Lid-Staten zich binnen de Gemeenschap met elkaar verbonden voelen en zich werkelijk solidair tegenover elkaar gaan opstellen; in dat geval zal de interne samenhang, en dus de sociale dimensie van de Gemeenschap, door de toeneming van de materiële welvaart worden versterkt.

6.1. Interne samenhang

6.1.1. Willen de nieuwe Lid-Staten hun markten volledig voor de andere Lid-Staten kunnen openstellen,

dan moet de Gemeenschap de nodige maatregelen nemen om de actieve aanwezigheid van deze landen op de grote Europese markt in stand te houden en uit te bouwen, en om de sociaal-economische samenhang van de Gemeenschap te versterken.

6.1.2. De structuurfondsen dienen te worden hervormd, onderling beter te worden gecoördineerd en voldoende middelen te krijgen zodat werkelijke, op basis van de vijf doelstellingen van de Commissie te ontwerpen regionale ontwikkelingsprogramma's kunnen worden gefinancierd gedurende een periode die lang genoeg is om significante resultaten op te leveren.

6.1.3. Het Comité ziet in dat de grote betekenis van het milieubeleid voor de ontwikkeling van de Gemeenschap blijkt uit het feit dat in de Europese Akte een hoofdstuk aan het milieu (onderafdeling VI) is gewijd. Het vreest echter dat de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel ten aanzien van de bevoegdheden zal leiden tot een versmalling van de marge waarover de Gemeenschap beschikt om maatregelen op dit gebied te nemen.

6.1.4. Het Comité wijst met de Commissie op de grote betekenis van een EG-vervoersinfrastructuurbeleid dat met de totstandbrenging van de binnenmarkt meëvolueert en dat op adequate wijze in Gemeenschapsverband wordt gefinancierd.

6.1.5. Het vervoer- en communicatiebeleid vormt, net als het milieubeleid, een belangrijke voorwaarde voor de kwaliteit van het bestaan; het Comité heeft hierop al vele malen gewezen.

6.2. *Een door solidariteit gekenmerkt gemeenschappelijk landbouwbeleid*

6.2.1. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) is een uitermate gevoelig onderwerp dat vele raakpunten met andere gebieden heeft; men mag de discussie daarbij niet uitsluitend tot de landbouwprijzen, hoe belangrijk deze ook zijn, beperken.

6.2.2. De ontwikkeling van de landbouwsector op de grote binnenmarkt moet worden voortgezet; hieruit blijkt hoe belangrijk het is dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid wordt hervormd, ten einde de in verband met de situatie op de wereldmarkt en de betrekkingen van de Europese Gemeenschappen met derde landen vereiste aanpassingen te kunnen doorvoeren en een rem op de toeneming van de landbouuitgaven te kunnen zetten.

6.2.3. Daarom moet onverkort worden vastgehouden aan de basisprincipes waarop het GLB stoelt, namelijk communautaire preferentie, eenheid van de markt en financiële solidariteit.

6.2.4. Net als op andere gebieden moet hier alles in het werk worden gesteld om te voorkomen dat het GLB door een algehele of gedeeltelijke „hernationalisering” onherstelbare schade wordt toegebracht.

6.2.5. Gezien de noodzakelijke sociaal-structurele ontwikkeling moet het prijsbeleid met een communautair inkomenssteunbeleid worden aangevuld. Als onderdeel van het GLB moeten de landbouw- en bosbouwsector nieuwe taken krijgen in het kader van een actief

beleid tot verbetering van welzijn en milieu; dit is beslist noodzakelijk voor de bescherming van het platteland en van het natuurlijke milieu.

6.2.6. Wat andere landbouwactiviteiten betreft, moet de handhaving van het gezinsbedrijf als noodzaak worden erkend en als zodanig worden bevorderd. Het gezinsbedrijf zorgt namelijk voor het menselijke gezicht en het dynamisme op het platteland, welke rol in stadsgebieden onder meer door het kleinbedrijf, de ambachtelijke bedrijven en de buurtwinkels wordt gespeeld.

6.3. *De sociale dimensie van de Gemeenschap*

6.3.1. Alle Europeanen moeten zich positief blijven opstellen, zodat zij tussen hen banden van actieve samenwerking en solidariteit tot stand kunnen brengen. Het Economisch en Sociaal Comité zal, met inachtneming van de identiteit van de diverse sociaal-economische partners, altijd naar een op vooruitgang gerichte maatschappelijke consensus toewerken.

6.3.2. Het feit dat de werkloosheid omvangrijk blijft, leidt bij de betrokkenen tot onaantoonbare noodsituaties. De werkloosheid berooft de volkshuishouding van een nuttige inbreng, met name daar waar het gaat om jongeren, wier inpassing in het arbeidsproces moet worden vergemakkelijkt door adequate scholing in het omgaan met nieuwe technologieën; zonder deze zal de concurrentiepositie van het bedrijfsleven niet verbeterd kunnen worden.

Een steunbeleid kan nooit voor een duurzame oplossing zorgen. Op langere termijn kan bijstand er alleen maar toe leiden dat de werklozen, als individu of als groep, in de marge van de samenleving terecht komen indien geen scholingsmaatregelen worden genomen die de betrokkenen perspectieven bieden voor een eerste of een nieuwe baan.

6.3.3. Tussen de regels door kan men in de mededeling van de Commissie wel degelijk de noodzaak van sociale maatregelen lezen. Het Economisch en Sociaal Comité dringt er echter met kracht bij de Commissie op aan, haar voornemens expliciet te formuleren, aangezien het honoreren van legitieme sociale verlangens ook voorwaarde is voor een krachtiger economisch dynamisme.

6.3.4. Het Comité dringt erop aan dat de ingrijpende veranderingen die door de opkomst van de nieuwe technologieën in de industriële structuur moeten worden aangebracht, en de voor de totstandbrenging van de binnenmarkt onontkoombare maatregelen tot herstructurering van het bedrijfsleven niet tot meer werkloosheid leiden, noch afdoen aan de wil om op de weg naar sociale vooruitgang voort te gaan of positieve maatregelen te nemen die werkgelegenheid opleveren. Het Comité wijst erop dat in dit verband — via onderhandelingen — beslist maatregelen moeten worden genomen met betrekking tot een op prognoses steunend arbeidsmarktbeleid, herindeling van het werk en aanpassing van de werktijden en herscholingsactiviteiten.

6.4. *Het Europa van de burgers*

6.4.1. De steun van de bevolking is noodzakelijk voor het welslagen van de Europese Akte.

Het Comité vraagt van zijn leden dat zij, zowel individueel als collectief, hun achterban permanent voorlichten en proberen te overtuigen.

De Gemeenschap kan nu eenmaal niet uitsluitend leven van de steun van „militanten”, hoe noodzakelijk dezen ook zijn, en van de „ingewijden”. De Gemeenschap moet als „gemene zaak” worden ervaren. De politieke wil zal, indien zij niet door de bevolking wordt geruggesteund, zeker aan momentum inboeten.

Het is dus noodzakelijk, bij de bevolking meer belangstelling te wekken voor de Europese zaak door aanzienlijke vooruitgang op het vlak van het „Europa van de burgers” te boeken, en aldus voor een behoorlijke opkomst bij de komende verkiezing van het Europees Parlement te zorgen.

6.4.2. Voorts dient op cultureel en educatief vlak het volgende te gebeuren:

- bevordering van culturele en educatieve activiteiten op communautair niveau — in de geest van de programma's „Erasmus” en „YES” — door het leren van een tweede communautaire taal vóór de leeftijd van 10 jaar en van een derde taal daarna te stimuleren, zodat jongeren zich kunnen ontplooiën in het nieuwe Europese communicatie-, onderwijs- en cultuurgebied dat door de toenadering tussen de Europese volkeren en de opkomst van de nieuwe technologieën is ontstaan,
- bevorderen van het verder groeien van een Europees bewustzijn door nieuwe leerprogramma's voor het geschiedenisonderwijs uit te werken, zodat jongeren zich meer Europese burgers gaan voelen.

7. Tot besluit

7.1. Het Comité gaat in grote lijnen akkoord met de opzet van het initiatief van de Commissie.

7.2. Het Comité wil de regeringen van de Lid-Staten ervan doordringen dat de door de Commissie voorgestelde strategie een coherent en ondeelbaar minimum vormt waarmee de doelstellingen die zijzelf bewust in de Europese Akte hebben vastgelegd, moeten worden verwezenlijkt. Worden slechts enkele elementen van die strategie uit de Europese Akte of de voorstellen van de Commissie gelicht, dan zou dit erop neerkomen dat van de doelstellingen wordt afgezien.

7.3. Na dertig jaar is de Europese idee nog altijd iets nieuws. Dit is echter geen reden en nog minder een excuus om nu een pauze in te laten; dit zou fataal zijn, aangezien de meeste sociaal-economische problemen waarmee iedere Lid-Staat, in uiteenlopende mate, geconfronteerd wordt, niet door één land alleen en bij ontstentenis van actieve solidariteit kunnen worden opgelost.

7.4. Daarom moet met kracht worden toegewerkt naar arbeidschepende beleidsmaatregelen en moeten op het solidariteitsbeginsel stoelende stelsels van sociale zekerheid voor iedereen bewaard blijven.

7.5. Het welslagen van de Europese Akte houdt een dubbele uitdaging in:

- de ondernemingen moeten onder meer dank zij de grote binnenmarkt hun concurrentiepositie heroveren, ten einde in de steeds meer op mondiaal niveau actieve zakenwereld en op de internationale markt waarvan het zwaartepunt zich naar de Stille Oceaan aan het verplaatsen is, sterker te staan;
- de Europese volkeren moeten de toekomst van hun gemeenschappelijke beschaving en hun gemeenschappelijk cultureel erfgoed veilig stellen door aan te tonen dat zij in staat zijn, een door vooruitgang, solidariteit en vrijheid gekenmerkte Gemeenschap tot stand te brengen die openstaat voor de wereld. Op die wijze kunnen wij allen in internationaal verband onze verantwoordelijkheid op ons nemen — met respect voor de identiteit van de andere volkeren — en kunnen wij duidelijk blijken geven van de complementariteit van de nationale en Europese identiteit.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

BIJLAGE 1

Het volgende wijzigingsvoorstel is tijdens de beraadslagingen verworpen:

De tweede alinea van punt 3.3 als volgt te formuleren:

„Bovenal dient in harmonie het „Europa van de burgers” te worden gecreëerd. Voorwaarde hiervoor is dat de werkgelegenheid in het Europese bedrijfsleven wordt uitgebreid. De belangrijkste methode om dit te bereiken is, binnen de gestelde termijn het Europa met een „nieuwe grenslijn” te verwezenlijken, zodat de mogelijkheden van de Europese markt ten volle kunnen worden benut en het bedrijfsleven aan de internationale concurrentie het hoofd kan bieden. Uitsluitend daardoor kan datgene wat in de Gemeenschap in sociaal opzicht is bereikt, in stand worden gehouden en is nieuwe sociale vooruitgang mogelijk.”.

Punt 4.1 te schrappen.

Stemmen

Vóór: 36, tegen: 92, onthoudingen: 14.

BIJLAGE 2

De volgende aanwezig of vertegenwoordigde leden hebben vóór het advies gestemd:

De heer ALEXOPOULOS	De heer GLESENER	De heer PERRIN-PELLETIER
De heer ARENA	De heer van GREUNSVEN	De heer PETROPOULOS
De heer ARETS	De heer HAAS	De heer POETON
De heer ASPINALL	De heer HANCOCK	De heer PROENÇA
De heer ATAIDE	De heer HILKENS	De heer QUEVEDO ROJO
De heer BAZIANAS	De heer HOUTHUYS	De heer RAFTOPOULOS
De heer BENTO GONÇALVES	De heer HÖRSEN	De heer RAMAEKERS
De heer BERNASCONI	De heer HOVGAARD	Mevrouw RANGONI-
De heer BLACK	JAKOBSEN	MACHIAVELLI
De heer BLESER	De heer JASCHICK	De heer RIBIERE
De heer BOISSEREE	De heer KAZAZIS	De heer RIERA MARSA
Mevrouw BREDIMA	De heer KELLY	De heer ROBINSON
De heer BRIGANTI	De heer KRÖGER	De heer ROLÃO GONÇALVES
De heer BURNEL	De heer LAKA MARTIN	De heer ROMOLI
De heer CALVET CHAMBON	De heer LANCASTRE	De heer ROSEINGRAVE
De heer CAMPBELL	De heer LANDABURU	De heer ROUZIER
De heer CASHMAN	De heer LAUR	De heer SAÛU
De heer CEBALLO HERRERO	De heer LOJEWski	De heer SALMON
De heer CEYRAC	De heer LUCHETTI	De heer SCHMITZ
De heer CLAVEL	De heer MACHADO	De heer SCHNIEDERS
De heer COLLAS	von TSCHUSI	De heer SCHOEPGES
De heer ALVES CONDE	De heer MAINETTI	De heer SOLARI
De heer CORTOIS	De heer MARGALEF MASIA	De heer SPEIRS
De heer van DAM	De heer MARTIN ALMENDRO	De heer SPIJKERS
De heer DASSIS	Mevrouw MARTIN CASTELLA	De heer STAEDELIN
De heer DELHOMENIE	De heer MARVIER	De heer STAHLMANN
De heer DE TAVERNIER	De heer MASPRONE	De heer STORIE-PUGH
Mevrouw DODD	De heer MEYER HORN	De heer STRAUSS
De heer DONCK	De heer MORELAND	De heer TAMLIN
De heer DROULIN	De heer MORSELLI	De heer TERMES CARRERO
Mevrouw ELSTNER	De heer MOURGUES	De heer TIEMAN
De heer EMO CAPODILISTA	De heer MUHR	De heer TUKKER
De heer ETTY	De heer MULLER	De heer VASSILARAS
De heer EULEN	De heer MUNIZ GUARDADO	De heer VIDAL
De heer FLUM	De heer NIERHAUS	De heer WAGNER
De heer FORJAS I CABRERA	De heer NIEUWENHUIZE	Mevrouw WILLIAMS
De heer FRESI	De heer NOORDWAL	De heer WITHWORTH
De heer GERMOZZI	De heer de NORMANN	De heer ZUFIAUR NARVAIZA
De heer GEUENICH	De heer PELLETIER	

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben tegen het advies gestemd:

De heer AMATO
De heer BODDY
De heer LOBO BRANDÃO
De heer CARROLL
De heer CAVAZZUTI
De heer CHRISTIE
De heer CURLIS
De heer DRILLEAUD
De heer DUNET

De heer GIACOMELLI
De heer GOMEZ MARTINEZ
De heer HAMMOND
De heer JENKINS
Mevrouw MADDOCKS
De heer NETO DA SILVA
De heer ORSI
De heer SALOMONE
De heer SILVA

De heer SMITH A.R.
De heer SMITH L.J.
De heer SPRINGBORG
De heer TIXIER
De heer VALLEJO CALDERON
De heer VELASCO MANCEBO
De heer VERCELLINO

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben zich van stemming onthouden:

De heer APARICIO BRAVO
De heer BAGLIANO
De heer BELTRAMI
De heer BERETTA
De heer BOS
De heer BRIGANTI
De heer CORELL AYORA
De heer COYLE
De heer von der DECKEN

De heer DELLA CROCE
De heer DOS SANTOS
De heer FRANDI
De heer GARDNER
De heer GORIS
Mevrouw GREDAL
De heer GREEN
De heer HAGEN
De heer KAARIS

De heer KENNA
De heer MURPHY
De heer NIELSEN B.
De heer NIELSEN P.
De heer PARDON
De heer PEARSON
De heer PRONK
De heer PROUMENS
De heer SKOVBRO LARSEN

Advies inzake de mededeling van de Commissie betreffende de voortdurende scholing van werknemers in de onderneming

(87/C 180/02)

De Commissie heeft op 12 februari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde document.

De Afdeling voor sociale aangelegenheden, gezinsvraagstukken, onderwijs en cultuur, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 8 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Nierhaus.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 14 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Opmerkingen vooraf

1.1. Over de concrete aanpak van de permanente scholing van de werknemers kan nauwelijks iets worden gezegd dat voor de gehele Gemeenschap geldt. Dat het Commissiedocument vrijwel uitsluitend uit algemene beschouwingen en vaststellingen bestaat, laat zich dan ook niet alleen verklaren door het ontbreken van concrete voorstellen in de mededeling, maar ongetwijfeld ook door het feit dat de algemene context zo sterk van Lid-Staat tot Lid-Staat verschilt. Ook zijn sommige van de door de Commissie voorgestelde maatregelen zó algemeen dat het niet duidelijk is op welke manier zij ertoe moeten bijdragen een uniform kader te scheppen voor de stimulering van de permanente scholing van de werknemers in de bedrijven.

Omvang en inhoud van de bedrijfsopleidingen hangen voornamelijk af van de volgende factoren:

- activiteiten, programma's en wettelijke voorschriften in iedere Lid-Staat,
- de specifieke omstandigheden in de betrokken regio's (belangrijk centrum, probleemgebied),
- de specifieke situatie in de diverse bedrijfstakken,
- de specifieke behoeften aan geschoold personeel in de diverse sectoren,
- de omvang en de financiële mogelijkheden van de bedrijven,
- de inspanningen van bedrijfs-, beroeps- en werknemersorganisaties, die via allerlei vormen van samenwerking ook op bedrijfsverkoepelend niveau voorzieningen voor de permanente scholing van de werknemers bieden.

1.2. Niettemin vestigt de Commissie er terecht de aandacht op dat permanente scholing steeds belangrijker wordt. Dit is een onvermijdelijk gevolg van het feit dat de technische veranderingen elkaar in een steeds sneller tempo opvolgen en dat de bedrijven hoge eisen moeten stellen aan de vakbekwaamheid van hun personeel om het hoofd te kunnen bieden aan de steeds fellere internationale concurrentie. Ook demografische factoren (stijging van de gemiddelde leeftijd van de beroepsbevolking) worden als verklaring voor de toenemende betekenis van de beroepsopleiding voor volwassenen aangevoerd.

1.3. Uit het Commissiedocument blijkt niet alleen dat de permanente scholing van werknemers in iedere Lid-Staat anders is opgezet, maar ook dat er geen duidelijkheid is op het vlak van de terminologie; dit is ten dele te wijten aan de verschillen tussen de onderwijs-systemen van de diverse Lid-Staten en bemoeilijkt de communicatie op het niveau van de Gemeenschap. Het Comité geeft daarom eerst een definitie van de begrippen die in dit advies worden gebruikt, zulks mede om bij te dragen tot de nagestreefde harmonisatie van de onderwijsterminologie van de Lid-Staten.

1.3.1. Beroepsopleiding: de scholingsactiviteiten die na het algemeen vormend onderwijs een eerste praktische voorbereiding op een bepaald beroep verschaffen. Beroepsopleiding kan in onderwijsinstellingen (universiteiten en andere particuliere of overheidsinstellingen), maar óók in bedrijven (zowel particuliere als overheidsbedrijven) worden genoten en wordt doorgaans afgesloten met een diploma waaruit de vakbekwaamheid van de betrokkene blijkt.

1.3.2. Voortgezette beroepsopleiding (of beroepsopleiding voor volwassenen): een georganiseerde vorm van onderwijs voor volwassenen, die voortbouwt op de genoten school- en vakopleiding en op de opgedane beroepservaring en die qua opzet en doelstellingen gericht is op het verbeteren van de vakbekwaamheid van de betrokkene.

1.3.3. Voortdurende (of permanente) scholing in de onderneming: een vorm van voortgezette beroepsopleiding waarbij een particulier of overheidsbedrijf opleidingscursussen organiseert — en doorgaans ook financiert — om de vakbekwaamheid van zijn personeel te verbeteren. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds opleidingscursussen die tot doel hebben de betrokkenen in korte tijd de voor een bepaald procédé vereiste vaardigheden bij te brengen, en anderzijds opleidingscursussen die buiten het bedrijf of op bedrijfsverkoepelend niveau door de overheid, door een nutsorganisatie of door verscheidene bedrijven te zamen worden georganiseerd en ten dele ook door de deelnemers zelf worden gefinancierd.

1.3.4. Afstandsonderwijs (of schriftelijk onderwijs): een onderwijsmethode waarbij volgens een vast leerplan een bepaalde leerstof en bepaalde vaardigheden worden bijgebracht aan personen die zich niet op dezelfde plaats bevinden als degenen die het onderricht verstrekken; deze vorm van onderwijs vertoont de volgende kenmerken:

- degene die het onderricht geeft en degene die het ontvangt bevinden zich gedurende de volledige duur van de cursus of althans gedurende het grootste deel hiervan niet op dezelfde plaats,
- om die ruimtelijke afstand te overbruggen wordt gebruik gemaakt van diverse communicatiemediën,
- het verstrekte onderwijs is sterk doelgericht,
- de deelnemers worden bijgestaan en begeleid door correctoren, leraren, studiebegeleiders, en dergelijke,
- er wordt nagegaan of de deelnemers vooruitgang boeken.

Bovendien zijn ook presentieperioden (bij voorbeeld werkgroepen, responsiecolleges onder leiding van een mentor enz.) nuttig en tot op zekere hoogte zelfs noodzakelijk gebleken om de betrokkenen ook de nodige sociale en andere vaardigheden die anders niet aangeleerd kunnen worden, bij te brengen.

1.4. Alle betrokkenen — werkgevers, werknemers, beroepsorganisaties en overheidsinstanties — zijn het erover eens dat de mogelijkheden op het vlak van de permanente scholing van werknemers nog verder moeten worden uitgebreid. Wat de vorm, inhoud, omvang en bevoegdheden betreft, variëren de standpunten echter naar gelang van de specifieke doelstellingen van de betrokkenen. Hierbij zijn er zowel overeenkomsten als verschillen.

- Voor de werknemers is permanente scholing in de eerste plaats een middel om hun betrekking veilig te stellen, om een bevordering te kunnen krijgen of, heel in het algemeen ook, om gemakkelijker een baan te vinden; verder moet permanente scholing de werknemers in staat stellen de technologische ontwikkelingen op de voet te volgen.
- De werkgevers achten permanente scholing echter noodzakelijk om de produktiefactor arbeid te kunnen verbeteren, hetgeen juist door de opkomst van nieuwe technologieën steeds belangrijker wordt.
- Voor de overheid en de samenleving in haar geheel is permanente scholing een middel om van de werknemers mondige, geëmancipeerde burgers te maken die op alle niveaus met kennis van zaken aan het sociaal-economische besluitvormingsproces kunnen deelnemen.

Voor de permanente scholing en de communautaire actie ter bevordering van deze vorm van beroepsopleiding heeft dit de volgende twee consequenties:

- a) Permanente scholing in de onderneming is zeker zeer belangrijk, maar men kan er niet van verwachten dat zij in alle scholingsbehoeften van de werknemers voorziet. Het gaat hier in de eerste plaats om een niet-materiële bedrijfsinvestering; vandaar het specifieke karakter van deze vorm van beroepsopleiding. De permanente scholing van de werknemers in de onderneming is een onderdeel van een systeem dat zowel opleidingscentra en initiatieven van de overheid (bij voorbeeld vastlegging van uniforme algemene voorschriften voor de inschakeling van de werknemers bij de organisatie van de scholingsactiviteiten) als opleidingscentra van werkgevers- en werknemersorganisaties, van andere nutsorganisaties en van particuliere instanties (voortgezette scholing buiten het bedrijf) omvat.
- b) Ook bij het organiseren van de permanente scholing van de werknemers in de onderneming moet zoveel

mogelijk met de belangen van alle betrokkenen rekening worden gehouden. Zo merkt de Commissie terecht op dat een innoverend overheidsbeleid op het vlak van de permanente scholing méér vereist dan alleen een dialoog tussen overheid en werkgevers. Ook de werknemers en hun vertegenwoordigers moeten bij deze dialoog betrokken worden. Door de bedrijven georganiseerde scholingsactiviteiten hebben inderdaad geen enkel nut als de werknemers er niets voor voelen eraan deel te nemen. De Commissie noemt de voorwaarden waaraan voldaan moet worden (hetgeen overigens gedeeltelijk al het geval is, hoewel de situatie van regio tot regio en van bedrijfstak tot bedrijfstak verschilt):

- erkenning van de werknemers als partners via systematische voorlichting en raadpleging in het kader van de sociale dialoog,
- de mogelijkheid deel te nemen aan scholingsactiviteiten die niet uitsluitend op specifieke, tijdelijke bedrijfsbehoeften op korte termijn zijn gericht,
- invoering van financierings- en/of subsidiëeringsregelingen of van fiscale regelingen,
- erkenning van de verworven kwalificaties.

1.5. Deze voorwaarden moeten volgens het Comité evenwel eerst vervuld worden, waarbij ook gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheden die het communautair beleid biedt. Een en ander zou ten dele echter niet alleen voor de permanente scholing in de onderneming, maar voor de diverse mogelijkheden van (voortgezette) beroepsopleiding in de Lid-Staten in het algemeen moeten gelden. Het Comité onderstreept niettemin principieel hoe belangrijk dit alles voor de motivatie van de werknemers is.

1.6. Verder is het Comité van oordeel dat de werknemers en de vakbonden niet louter voor de vorm over zaken op het gebied van permanente scholing geraadpleegd mogen worden, maar ook bij de planning en de praktische organisatie van scholingsactiviteiten om advies moeten worden verzocht; ten slotte wijst het erop dat bij het promotiebeleid binnen het bedrijf rekening moet worden gehouden met de nieuwe vaardigheden die de betrokkenen zich eigen hebben gemaakt.

2. Algemene opmerkingen

2.1. De geplande communautaire actie heeft tot doel enerzijds de uitbouw van de permanente scholing van de werknemers in de onderneming te stimuleren en anderzijds een steunregeling in te voeren die het mogelijk moet maken om door middel van een nieuwe aanpak de daarmee samenhangende problemen uit de wereld te helpen. Het Comité kan zich met deze algemene doelstelling en met de door de Commissie voorgestelde actiegebieden verenigen:

- steunverlening bij het opzetten van geïntegreerde scholingsactiviteiten,
- creëren van diverse vormen van samenwerking tussen de ondernemingen en het scholingspersoneel om nieuwe leer- en onderrichtmethoden te ontwikkelen,
- steunverlening ten behoeve van de ontwikkeling van individuele scholingssystemen.

2.2. Volgens het Comité is het heel in het bijzonder noodzakelijk dat inderdaad — zoals de Commissie voorstelt — wordt gezorgd voor specifieke ondersteuning van de uitwisseling van ervaring tussen de sociale partners over de gevolgen van het toenemende gebruik van de nieuwe technologieën. Naast het stimuleren van de technologische ontwikkeling, is het vinden van een compromis tussen uiteenlopende belangen — om zo te bevorderen dat de nieuwe technologieën door iedereen aanvaard worden — een even grote uitdaging voor alle betrokkenen; van dat compromis zal dan ook uiteindelijk de dynamiek van de technologische ontwikkeling en de sociale aanvaardbaarheid ervan afhangen.

2.3. Het Comité staat daarom volledig achter het voorstel van de Commissie om de sociale partners te helpen bij maatregelen die erop gericht zijn de werknemers te overtuigen van de voordelen welke permanente scholing zowel voor hen zelf (betere vooruitzichten voor hun verdere loopbaan) als voor de ondernemingen (verbetering van hun technologische concurrentiepositie) hebben.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Stimulering van het afstandsonderwijs is volgens het Comité een bijzonder interessante taak. Het Comité staat dan ook volledig achter het voorstel van de Commissie om steun te verlenen voor ontwikkeling van nieuwe leer- en onderrichtmethoden in deze onderwijs-tak. Hierbij moeten naast de technische en commerciële vakkennis ook — en vooral — de voor het functioneren in een bedrijf noodzakelijke sociale vaardigheden alle aandacht krijgen. Dit materiaal kan door organisaties buiten het bedrijf of op bedrijfsverkoepelend niveau ontwikkeld worden en bij stageperiodes in het bedrijf zelf gebruikt worden.

3.2. Het Comité is het in beginsel met de Commissie eens dat bij de uitbouw van de permanente scholing van werknemers méér gebruik kan worden gemaakt van de nieuwe informatie- en telecommunicatietechnieken en de nieuwe audiovisuele middelen. Wel moet de Gemeenschap eerst een bevredigende oplossing vinden voor de problematiek omtrent de normen. Een ernstige belemmering op Europees niveau vormen echter de taalbarrières, wanneer bij voorbeeld via de bestaande telecommunicatiesystemen gebruik moet worden gemaakt van gemeenschappelijke databanken. Men zou echter in de eerste plaats steun kunnen verlenen voor de ontwikkeling van audiovisuele middelen die in verschillende Europese talen op de markt kunnen worden gebracht. Belangrijk in dit verband is dat het tot een samenwerking — zo mogelijk over de grenzen heen — tussen het bedrijfsleven, de universiteiten en de door werkgevers- en werknemersorganisaties opgezette instellingen voor permanente scholing komt.

3.3. Een veelbelovend initiatief is volgens het Comité de voorgestelde samenwerking tussen bedrijven en opleidingscentra bij de ontwikkeling van praktijkgerichte leermiddelen, waar het gaat om het gebruik van nieuwe technologieën in de bedrijven. Vorm en inhoud van opleidingscursussen in bedrijven kunnen alleen dan echt doeltreffend zijn als deze cursussen door bekwaam opleidingspersoneel worden gegeven. Wil men het grote publiek — en met name de werknemers — werkelijk in

positieve zin voor de nieuwe technologieën interesseren, dan moeten de diverse maatschappelijke kringen reeds in de fase waarin de invoering van dergelijke technologieën wordt gepland bij een en ander worden betrokken.

3.4. Daarom vindt het Comité het goed dat de Commissie de sociale partners wil helpen de voordelen van permanente scholing in het licht te stellen. Van bijzonder belang zijn in dit verband studiebijeenkomsten waar uitvoerige informatie wordt verstrekt over de mogelijkheden op het gebied van permanente scholing in de diverse regio's. Wat de permanente scholing in de bedrijven zelf betreft, zouden modelprogramma's moeten worden uitgewerkt, die dan via de werkgeversorganisaties ter beschikking van de bedrijven kunnen worden gesteld.

3.5. Voor zover in de voorgenomen steunprogramma's in een financiële bijdrage van de Gemeenschap is voorzien, zou deze steun bij voorrang moeten dienen voor projecten ten behoeve van die categorieën van werknemers welke bij de tot dusverre georganiseerde scholingsactiviteiten niet voldoende aan bod zijn gekomen. Dit zijn in de eerste plaats de werknemers met het laagste opleidingsniveau, voor wie in vele gevallen daarom ook speciale — individuele — opleidingscursussen zouden moeten worden georganiseerd.

3.6. Over het algemeen genomen lijkt het het Comité niet wenselijk de steunverlening te beperken tot maatregelen op het vlak van de permanente scholing in de onderneming. Ook opleidingsinstellingen buiten de ondernemingen en op bedrijfsverkoepelend niveau spelen in sommige Lid-Staten een belangrijke rol, doordat zij de permanente scholing in de onderneming zelf aanvullen en verruimen. Mede omdat men de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers wil vergroten vormen dergelijke instellingen een onmisbaar onderdeel van het netwerk van voorzieningen voor de voortgezette beroepsopleiding. Opleidingscursussen van langere duur die voor een werknemer noodzakelijk zijn als hij promotie wil maken of zijn betrekking wil behouden — met name als nieuwe technologieën worden ingevoerd — worden door de betrokkenen vaak buiten de werktijd (tijdens het weekend of 's avonds) gevolgd. Dergelijke cursussen verhogen het scholingsniveau van de werknemers en interesseren als zodanig evenzeer de diverse sectoren van het bedrijfsleven als de betrokkenen zelf. Daarom dienen ze ook in de voorgenomen steunprogramma's in aanmerking te worden genomen.

3.7. Volgens het Comité moet vooral de permanente scholing in kleine en middelgrote ondernemingen worden gestimuleerd. In de sector van het midden- en kleinbedrijf (MKB) zijn de problemen op dit vlak namelijk relatief veel groter dan bij grote ondernemingen, die soms zelf over een goed geëquipeerde dienst voor de organisatie van opleidingscursussen beschikken. Via gemeenschappelijke initiatieven van kleine en middelgrote ondernemingen enerzijds en externe of op bedrijfsverkoepelend niveau opgezette opleidingsinstellingen anderzijds zou men hier kunnen trachten een oplossing te vinden voor de scholingsproblemen die de bedrijven in kwestie om financiële en organisatorische redenen niet zelf kunnen oplossen.

3.8. Daar de betrokken partijen nog steeds onvoldoende over wettelijke voorschriften en over de omvang en de diverse vormen en systemen van permanente scholing in de Lid-Staten worden geïnformeerd — waardoor de discussie over maatregelen om de situatie

voor alle werknemers in de Gemeenschap enigszins gelijk te trekken wordt bemoedigt — stelt het Comité voor dat het Cedefop zijn onderzoekactiviteiten op het vlak van de permanente scholing van de werknemers in de onderneming opvoert.

Gedaan te Brussel, 14 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 84/538/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake het toelaatbare geluidsvermogensniveau van gazonmaaimachines⁽¹⁾

(87/C 180/03)

De Raad heeft op 14 januari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Pearson.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité constateert dat de Commissie overeenkomstig het in december 1984 door de Raad aan haar gerichte verzoek, onderhavig voorstel heeft ingediend waarmee beoogd wordt, Richtlijn 84/538/EEG betreffende het toelaatbare geluidsvermogensniveau van gazonmaaimachines te wijzigen.

1.2. Uitgangspunt van de met dit richtlijnvoorstel te amenderen basisrichtlijn is het beperken van de emissie. In dit richtlijnvoorstel wordt een geluidsvermogensniveau voor gazonmaaimachines vastgesteld: maaimachines die dit niveau overschrijden, mogen binnen de Gemeenschap niet op de markt worden gebracht. Thans wordt voorgesteld om in de basisrichtlijn een voorschrift op te nemen dat op een immissiebeperking neerkomt, namelijk het bij het oor van de aan het geluid blootgestelde persoon gemeten geluidsdrukniveau wordt op 92 dB(A) bepaald. Immissies zijn het totaal van alle emissies van een bepaalde categorie, die nadat dispersie, natuurlijke interactie en afbraak hebben plaatsgevonden, het milieu beïnvloeden en — wanneer het om het geluid gaat — gewoonlijk in hoeveelheid geluidsdruk (L_{pa}) worden uitgedrukt. Dit scheidt echter verwarring: de krachtens de richtlijn uit te voeren metingen van het geluid zouden op twee uiteenlopende principes zijn gebaseerd, waarvan de uitkomsten in dB niet rechtstreeks met elkaar kunnen worden vergeleken. Doordat twee principes van geluidsbeheersing door elkaar worden toegepast, zal dit richtlijnvoorstel er volgens het Comité toe leiden dat bij de gebruiker verwarring ontstaat en zal de doeltreffendheid van de voorgestelde maatregel voor het milieu beperkt zijn.

1.3. Het Comité onderkent dat met dit richtlijnvoorstel beoogd wordt, te voorkomen dat belemmeringen ontstaan voor het in de handel brengen van een bepaalde categorie gazonmaaimachines — namelijk machines met een zitplaats, welke integraal deel uitmaakt van de machine en een maaibreedte van meer dan 120 cm — en dat dit voorstel niet zozeer gericht is op de beperking van de hoeveelheid geluid waaraan de bediener van de gazonmaaimachine wordt blootgesteld. Dat het toepassingsgebied van dit richtlijnvoorstel beperkt is, wordt duidelijk, wanneer men bedenkt dat onder meer van een motor voorziene kooimaaiers alsmede land- en bosbouwmaterieel niet onder het toepassingsgebied van de basisrichtlijn vallen.

1.4. Gezien de opmerkingen in het voorgaande betwijfelt het Comité of dit richtlijnvoorstel wel zinvol is: naar zijn oordeel zou het beter zijn geweest dit richtlijnvoorstel te verwerken in een nog door de Commissie in te dienen voorstel dat globaal betrekking heeft op de handelsbelemmeringen en de geluidsemissies van alle typen gazonmaaimachines.

1.5. Hoewel het Comité het standpunt van de Commissie deelt dat het toezicht op de naleving van de voorschriften met betrekking tot deze bijzondere categorie geluid een zaak van de plaatselijke overheid is, doet het een beroep op de Commissie om een aanzet te geven tot en steun te verlenen aan in EG-verband te ontwikkelen initiatieven om de bevolking voor te lichten over de betekenis van de ter aanduiding van het geluid gebruikte technische begrippen, over de wijze waarop geluidsoverlast dient te worden voorkomen en niet in de laatste plaats over de consequenties van blootstelling aan buitensporig hoge geluidsniveaus.

1.6. Hoewel het Comité constateert dat het de bedoeling is dat de voorschriften van Richtlijn 84/538/EEG per 1 juli 1987 van kracht worden, is het zijns inziens onrealistisch te verwachten dat dit voorstel vanaf die datum ook effect zal sorteren. Tal van modellen zullen dan namelijk al voor het komende lente-/zomerseizoen bij de handel zijn afgeleverd en moeten dan ook kunnen blijven worden verkocht. Ook krijgen de afzonderlijke Lid-Staten met een dergelijke datum van inwerking-treding niet genoeg tijd om in hun wettelijke voorschriften de vereiste wijzigingen aan te brengen. Daarom is het volgens het Comité zaak dat bij dit richtlijnvoorstel de normale omschakelingsperiode van twee jaar wordt toegestaan.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Mocht de Raad besluiten dit richtlijnvoorstel, zoals het thans is geformuleerd, vast te stellen, dan dient de titel van dit richtlijnvoorstel overeenkomstig de in punt 1.2 gemaakte opmerkingen te worden gewijzigd, aangezien in deze titel uitsluitend wordt gesproken van het „toelaatbare geluidsvermogensniveau van gazonmaaimachines”, hoewel het in dit geval zowel om het geluidsvermogens- als het geluidsdrukniveau gaat.

2.2. In bijlage I van dit richtlijnvoorstel wordt gezegd dat de meetmethodes van toepassing zijn op gazonmaai-

⁽¹⁾ PB nr. C 20 van 27. 1. 1987, blz. 2.

machines met een maaibreedte van meer dan 120 cm „en een zitplaats voor de bedienende persoon”. De formulering van artikel 1, lid 1, van het nieuwe voorstel dient hieraan te worden aangepast, namelijk „... gazonmaaimachines met een zitplaats die integraal deel van de machine uitmaakt en met een maaibreedte van meer dan ...”.

2.3. Het in bijlage II afgebeelde „model voor de vermelding van het geluidsdrukkniveau” moet worden aangepast, omdat hierop zowel het geluidsvermogens-

als/of het geluidsdrukkniveau van de machine dient te worden vermeld. Verder zij opgemerkt dat het plaatje zo moet zijn aangebracht dat het vanaf de bedieningszitplaats zichtbaar is.

2.4. In het in bijlage II van Basisrichtlijn 84/538/EEG opgenomen model van „certificaat van overeenstemming” moet een regel worden toegevoegd betreffende het bij dit richtlijnvoorstel ingevoerde „gewaarborgde geluidsdrukkniveau”.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 83/182/EEG betreffende belastingvrijstellingen bij tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap⁽¹⁾

(87/C 180/04)

De Raad heeft op 13 februari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Broicher.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité stemt in met het voorstel van de Commissie. Naar zijn oordeel is dit voorstel een praktische en bemoedigende stap om te komen tot een

- verbetering van het vrije verkeer van in de ene Lid-Staat geregistreerde voertuigen die in een andere Lid-Staat worden gebruikt en daardoor ook tot
- verwezenlijking van het in het witboek van de Commissie over de voltooiing van de binnenmarkt genoemde doel, namelijk uiterlijk eind 1992 een Europa zonder grenzen tot stand te brengen.

1.2. Overeenkomstig de door de Conferentie van ministers van de EEG en de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA-landen) in april 1984 te

Luxemburg genomen besluiten ten aanzien van een „in West-Europa te creëren dynamisch economisch gebied” adviseert het Comité, de in dit richtlijnvoorstel vervatte regeling een bredere grondslag te geven door een overeenkomst met de EVA-landen te sluiten.

2. Bijzondere opmerkingen

Los van het feit dat het Comité in beginsel met dit richtlijnvoorstel instemt, vreest het echter dat de nieuwe opzet van artikel 4 van dit voorstel ertoe kan leiden dat ten onrechte gebruik wordt gemaakt van de faciliteiten voor de tijdelijke invoer van voertuigen van ondernemingen. In de eerste plaats komt een vrijstelling zonder tijdsbeperking van de in artikel 1 van dit voorstel bedoelde belastingen en heffingen nagenoeg neer op een definitieve invoer; in de tweede plaats is niet gewaarborgd dat de onderneming op wier naam het voertuig officieel is geregistreerd en de onderneming van de persoon die het voertuig tijdelijk invoert, met elkaar verbonden zijn, zodat ook niet tot de onderneming behorende personen van de faciliteiten gebruik kunnen maken.

⁽¹⁾ PB nr. C 40 van 18. 2. 1987, blz. 7.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot derde wijziging van Richtlijn 83/181/EEG houdende bepaling van de werkingssfeer van artikel 14, lid 1, onder d), van Richtlijn 77/388/EEG met betrekking tot de vrijstelling van de belasting over de toegevoegde waarde voor de definitieve invoer van bepaalde goederen⁽¹⁾

(87/C 180/05)

De Raad heeft op 20 februari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen met betrekking tot het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Broicher.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Het Comité stemt in met het voorstel van de Commissie.
2. Weliswaar gaat het in dit voorstel slechts om op enkele punten betrekking hebbende vereenvoudigingen, die voor de handel in zijn totaliteit nauwelijks van betekenis zijn, doch deze vereenvoudigingen brengen noodzakelijk lijkende verbeteringen met zich, die volgens het Comité ook voor de afzonderlijke Lid-Staten aanvaardbaar zullen zijn.

Wel had het Comité gaarne gezien dat de Commissie in artikel 1, lid 1, van het voorstel ietwat royaler was geweest bij het bepalen van de hoogte van de te hanteren vrijstellingsbedragen.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

⁽¹⁾ PB nr. C 53 van 28. 2. 1987, blz. 9.

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 74/150/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende de goedkeuring van landbouw- of bosbouwtrekkers op wielen⁽¹⁾

(87/C 180/06)

De Raad heeft op 28 januari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Masprone.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Het Comité staat achter het voorstel van de Commissie, maar merkt daarbij het volgende op.

1.1. Met het onderhavige voorstel past de Commissie de „Verklaring inzake de uitvoeringsbevoegdheden van de Commissie” — welke bij de ondertekening van de Europese Akte door de Conferentie van de Vertegenwoordigers van de Regeringen van de Lid-Staten is aanvaard — in de praktijk toe en voert zij met betrekking tot de geldende communautaire voorschriften voor land- en bosbouwtrekkers de nieuwe wijze van besluitvorming in waarbij een „voornamen plaats” wordt ingeruimd voor de „procedure van het Raadgevend Comité”.

1.2. Het Comité ziet in dat een snelle en doeltreffende besluitvorming bij de Commissie een noodzakelijk iets is. Wel dient te worden gewaarborgd dat de betrokken

kringen (bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers, landbouwers, ambachtslieden en consumenten) gehoord worden over alle kwesties die gevolgen hebben voor de veiligheid en de gezondheid. Voorts neemt het Comité er nota van dat de nieuwe procedures die worden ingevoerd ingevolge de Europese Akte en de „nieuwe aanpak” van de Gemeenschap inzake technische harmonisatie, niet impliceren dat het Economisch en Sociaal Comité niet meer wordt geraadpleegd overeenkomstig artikel 100A, lid 1, van het Verdrag in de gewijzigde vorm.

1.3. Het Comité stemt ook in met het voorstel de communautaire voorschriften voor het verkrijgen van de EEG-typegoedkeuring die betrekking hebben op bepaalde onderdelen of kenmerken die steeds minder voorkomen of vervangen zijn door andere, inmiddels verplicht gestelde, onderdelen, te vervangen door controle op de overeenstemming van de onderdelen met de gegevens van de fabrikant.

⁽¹⁾ PB nr. C 88 van 3. 4. 1987, blz. 10.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel van de Commissie tot wijziging van Richtlijn 85/210/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake het loodgehalte van benzine⁽¹⁾

(87/C 180/07)

De Raad heeft op 17 maart 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 6 mei 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Poeton.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting van 13 en 14 mei 1987 (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met ruime meerderheid van stemmen, bij twee onthoudingen, is goedgekeurd:

Het Comité is ingenomen met het voorstel van de Commissie, maar het maakt de volgende opmerkingen:

1. In 1978 is op communautair niveau voor de eerste keer een maximum gesteld aan het loodgehalte in benzine (door middel van Richtlijn 78/611/EEG), ten einde handelsbelemmeringen weg te nemen die hadden kunnen ontstaan ten gevolge van uiteenlopende wettelijke voorschriften ter zake in de Lid-Staten. Deze richtlijn is in 1985 gewijzigd bij Richtlijn 85/210/EEG ter invoering van loodvrije benzine en met het oog op de geleidelijke vervanging van gelode soorten. Het onderhavige voorstel heeft tot doel de Lid-Staten het recht te geven het in de handel brengen van loodhoudende normale benzine op hun grondgebied te verbieden. Het Comité wijst er echter op dat alles moet worden gedaan om het onderhavige voorstel tot een succes te maken; indien men alleen maar overgaat van gelode normale op gelode superbenzine zal de looduitworp namelijk niet overeenkomstig de in het voorstel neergelegde doelstellingen dalen.

2. In zijn advies⁽²⁾ inzake Richtlijn 85/210/EEG heeft het Comité voorgesteld het tijdschema voor de invoering van loodvrije benzine te rationaliseren en te versnellen overeenkomstig de economische en technische mogelijkheden. Het Comité kan het initiatief van de Commissie, dat geheel in de lijn ligt van dit advies, dan ook slechts toejuichen.

3. Het Comité is zich ervan bewust dat een nationaal verbod op de verkoop van gelode normale benzine strikt genomen een belemmering van de handel vormt. Het Comité meent niettemin dat het onderhavige voorstel gerechtvaardigd is vooral met het oog op de bescherming van het milieu en van de volksgezondheid, omdat het als gunstig effect heeft dat het gebruik van loodvrije benzine aldus in versneld tempo in de Gemeenschap wordt ingevoerd, en niet in de laatste plaats omdat dergelijke handelsbeperkingen eerder theoretisch zijn. In feite bestaat slechts in enkele Lid-Staten een noemenswaardige vraag naar normale benzine (Bondsrepubliek Duitsland, Denemarken, Griekenland, Nederland) en in enkele van deze Lid-Staten (Denemarken, Nederland) is gelode normale benzine als gevolg van belasting-

verschillen zo goed als helemaal van de markt verdwenen.

4. Het Comité verzoekt de Raad echter een beroep op de Lid-Staten te doen om tot een verbod op het op de markt brengen van gelode normale benzine over te gaan in nauw overleg met de betrokken partijen, en met name met de olie-industrie, zodat deze urgente maatregel in de industriële planning kan worden ingepast.

5. Het Comité is van mening dat de nationale beperkingen van de verkoop van gelode normale benzine die door het onderhavige voorstel mogelijk worden gemaakt, problemen kunnen opleveren voor de verwezenlijking van de interne markt tegen 1993. Het valt echter te verwachten dat het marktmechanisme en de inmiddels opgelegde beperkingen er tegen die tijd zeer waarschijnlijk voor zullen hebben gezorgd dat er geen vraag meer is naar gelode normale benzine.

6. Het verheugt het Comité dat de Commissie de gevolgen van haar voorstel voor het midden- en kleinbedrijf heeft bestudeerd. Het Comité is het met de Commissie eens dat het voorstel feitelijk gunstig zal zijn voor de benzinehandel, omdat het in Lid-Staten waarin vraag is naar normale benzine de mogelijkheid biedt het aantal pompen en voorraadtanks van vier tot drie te verminderen (gelode super, loodvrije super, loodvrije normale benzine).

7. Het Comité is het ook met de door de Commissie gegeven verzekering eens dat een en ander voor een aantal automobilisten een geringe kostenstijging met zich zal brengen. Volgens het Comité is zulks echter verantwoord als rechtstreeks uitvloeisel van het streven naar een aanzienlijke vermindering van de luchtvervuiling. Een groot gedeelte van de auto's die op normale benzine rijden, kunnen ook loodvrije normale gebruiken, waarop — althans in sommige Lid-Staten — als stimuleringsmaatregel een lagere belasting wordt geheven, zodat deze benzine goedkoper is dan gelode normale benzine. Het Comité wil er in dit verband aan herinneren dat het in 1984 ingestemd heeft met de in artikel 13, lid 2, van Richtlijn 85/120/EEG geformuleerde idee dat de Lid-Staten loodvrije benzine fiscaal zouden moeten begunstigen.

8. Bovendien moeten de Gemeenschap, de nationale regeringen en de betrokken industrie volgens het Comité het nodige doen om de automobilisten terdege

⁽¹⁾ PB nr. C 90 van 4. 4. 1987, blz. 3.

⁽²⁾ PB nr. C 25 van 28. 1. 1985, blz. 46.

voor te lichten omtrent de vraag of hun voertuig geschikt is om op loodvrije benzine te rijden. Ook dienen de consumenten door goede voorlichting op de gevolgen van het verbod op loodhoudende normale benzine voor kleinere apparaten met benzinemotor te worden gewezen.

9. In dit verband herhaalt het Comité zijn voorstel dat loodvrije benzine al vóór 1989 (de in Richtlijn 85/210/EEG verplicht gestelde uiterste datum) overal in de Gemeenschap daadwerkelijk beschikbaar zou moeten zijn, met name omdat in de Gemeenschap steeds meer met katalysatoren uitgeruste auto's worden verkocht die loodvrije benzine gebruiken, en ook omdat de Commissie een voorstel heeft ingediend inzake nieuwe emissiewaarden voor motoren vanaf 2 000 cc, die moeten gaan gelden vanaf 1 oktober 1988 en het gebruik van katalysatoren noodzakelijk maken.

10. Ten slotte wijst het Comité er nogmaals op dat het wenselijk is alle lood uit benzine te bannen.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies over het voorstel voor een besluit van de Raad houdende de voorlopige tenuitvoerlegging tussen de Gemeenschap en Zwitserland van de afdelingen II en III van de Overeenkomst betreffende internationaal ongeregeld personenvervoer over de weg met autobussen (ASOR)

(87/C 180/08)

De Raad heeft op 14 april 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 75 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor vervoer en communicatie, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 8 mei 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Bleser.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met nagenoeg algemene stemmen, bij één onthouding, is goedgekeurd:

1. Het Economisch en Sociaal Comité stemt in met het voorstel van de Commissie houdende tenuitvoerlegging vóór de datum van inwerkingtreding van de afdelingen II en III van de Overeenkomst betreffende internationaal ongeregeld personenvervoer over de weg met autobussen (ASOR) met Zwitserland op grond van een daartoe strekkend verzoek van dit land.

2. Het Comité deelt het standpunt van de Commissie dat een met vier maanden vervroegde tenuitvoerlegging

in het bijzonder gewettigd is in verband met de praktische en economische nadelen die verbonden zouden zijn aan de tenuitvoerlegging op 1 augustus, dat wil zeggen midden in het toeristisch seizoen.

3. Aangezien de voorgestelde nieuwe datum (1 april 1987) niet haalbaar is, doet het Economisch en Sociaal Comité de suggestie 1 juni 1987 als datum van tenuitvoerlegging te nemen, om de Raad in de gelegenheid te stellen na raadpleging van het Comité en het Europees Parlement een besluit te nemen.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 79/693/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende de vruchtenjam of -confituur, -gelei en -marmelade, alsmede kastanjepasta⁽¹⁾

(87/C 180/09)

De Raad heeft op 27 januari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor de landbouw, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 7 mei 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Proumens.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 13 en 14 mei 1987 gehouden 246e zitting het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité heeft waardering voor het feit dat in het richtlijnvoorstel bepaalde punten van Richtlijn 79/693/EEG met name aan de technologische ontwikkeling worden aangepast.

1.2. Het stelt echter vast dat de Commissie als juridische grondslag enkel artikel 43 van het Verdrag heeft gekozen, hoewel zij onlangs haar voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 75/726/EEG inzake vruchtesappen en bepaalde soortgelijke produkten gebaseerd heeft op de artikelen 43 en 100 van het Verdrag.

Aangezien beide voorstellen veel met elkaar gemeen hebben, begrijpt het Comité niet waarom zij op verschillende wijze behandeld worden.

1.3. Voorts is het Comité verontrust over de wijzigingen die zijn aangebracht in de werkwijze van het Permanent Comité voor levensmiddelen. Het bedoelt met name de afschaffing van de stemming bij raadpleging door de Commissie.

1.3.1. Hierdoor krijgt de Commissie een nog sterkere positie. Bij raadpleging krijgen de betrokken partijen namelijk niet eens meer de gelegenheid een meerderheidsstandpunt te formuleren.

1.4. In de nieuwe versie van artikel 13 van Richtlijn 79/693/EEG is geen sprake meer van de meerderheidsstemming die in lid 2 van het oude artikel was geregeld. Dit betekent dat het nu aan de Commissie overgelaten wordt, de adviezen van dit Comité te beoordelen zonder dat het volledig zeker is of deze een meerderheidsstandpunt van de sociaal-economische belangengroepen weergeven.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Negende overweging

2.1.1. Het Comité merkt op dat de tekst van deze overweging niet overeenstemt met de nieuwe versie van artikel 15 van de richtlijn, en daarom als volgt zou moeten worden gewijzigd: „... niet alleen van „extra” jam of „extra” confituur, maar ook van jam of confituur van bepaalde rode vruchten...”.

⁽¹⁾ PB nr. C 25 van 3. 2. 1987, blz. 8.

2.2. Artikel 1, lid 3

2.2.1. In de eerste plaats is de hier bedoelde zwaveldioxyde geen conserveermiddel van het eindproduct maar een overblijfsel of een residu van een aan de uiteindelijke verwerking voorafgaande conserveringsbewerking van de vruchten die voor de bereiding van gewone jam en gelei is toegestaan.

2.2.2. De consument maakt zich terecht bezorgd over de mogelijke uitwerkingen van zwaveldioxyde op het menselijk lichaam. Bij de hier bedoelde produkten gaat het echter om minuscule hoeveelheden, zoals duidelijk uit de bovenstaande alinea blijkt.

2.2.3. Het is daarentegen denkbaar dat bij cumulatie van zwaveldioxyde in verschillende levensmiddelen, maar ook in verschillende niet-verwerkte landbouwprodukten problemen ontstaan.

2.2.4. Enerzijds vindt het Comité daarom dat de Commissie de fabrikanten ertoe zou moeten aanzetten, de aanwezigheid van zwaveldioxyde in levensmiddelen tot het strikte minimum te beperken. Verplichte etikettering zou hier wellicht een stimulerend effect kunnen hebben. Anderzijds vindt het dat de Commissie deze kwestie van overblijfselen en residuen die bij de verwerking van landbouwprodukten tot levensmiddelen achterblijven, in een richtlijnvoorstel uitputtend zou moeten regelen. Met name in het kader van de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding, zou op basis van een doorsnee-voedingspatroon een standaardoverzicht van de cumulatie van deze residuen moeten worden opgesteld.

2.2.5. Tenslotte dringt het Comité erop aan dat, indien de etiketteringsvoorschriften toch niet gewijzigd worden, bepaalde tolerantiewaarden worden vastgelegd, en daarnaast door de Commissie bij de Lid-Staten wordt nagegaan of de bevoegde nationale diensten technisch en administratief in staat zijn de nodige controles uit te voeren.

2.3. Artikel 1, lid 13

2.3.1. Het Comité stelt voor de bepaling „van het endocarpium ontdaan” te vervangen door „eventueel

van het endocarpium ontdaan". Dit komt beter overeen met in een aantal Lid-Staten algemeen geoorloofde procédés en met bepaalde nationale gewoonten die met name zijn ontstaan doordat de vervaardiging van deze produkten in kleine en middelgrote ondernemingen plaatsvindt.

2.4 Artikel 1, lid 16

2.4.1. Het Comité vindt dat de formulering van het toegestane gebruik van pectine en geamideerde pectine als volgt zou moeten luiden: „Alle in bijlage I omschreven produkten, wanneer het gehalte aan pectine, geamideerde pectine of een mengsel van beide in het eindprodukt niet meer bedraagt dan 1 %”.

2.5. Het Comité dringt erop aan dat de nieuwe bepalingen van het onderhavige richtlijnvoorstel in overeenstemming zijn met het voorstel voor een richtlijn inzake de controle op levensmiddelen⁽¹⁾.

2.6. Het Comité vestigt de aandacht op de term „marmelade”, die nogal wat moeilijkheden oplevert. Het gaat hier niet om de vertaling, maar om de inhoud van het begrip „marmelade”, of meer nog om hetgeen men in de verschillende landen onder „marmelade” verstaat.

2.6.1. Het probleem is ingewikkeld omdat het woord „marmelade” in alle talen nagenoeg hetzelfde is, maar

⁽¹⁾ COM(86) 747 def.

hiermee naar gelang van de voedingsgewoonten verschillende produkten worden bedoeld.

2.6.2. Daarom stelt het Comité voor, aan het onderhavige richtlijnvoorstel een lijst toe te voegen waarop bij de verschillende definities van Basisrichtlijn 79/693/EEG de overeenkomstige in de Lid-Staten gebruikte termen staan die overeenkomen met de indeling van de richtlijn.

2.7. De Commissie zou ervoor moeten zorgen dat de consument voldoende wordt voorgelicht, zodat geen verwarring ontstaat over de inhoud van deze benaming, die in alle talen vrijwel gelijk is. Zij moet voorkomen dat ontevredenheid en onzekerheid omtrent dit produkt ontstaan.

2.8. Deze kwestie is vooral relevant voor Spanje en Portugal, waar jam en marmelade vaak in kleine gezinsbedrijven gefabriceerd worden.

2.9. Artikel 2

Het Comité dringt erop aan dat de formulering van dit artikel in alle talen gelijkkluidend is.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies inzake een ontwerp-voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting van landbouwprodukten en drinkwater

(87/C 180/10)

De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft op 10 februari 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name artikel 31, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde ontwerp-voorstel.

De Afdeling voor energie, nucleaire vraagstukken en onderzoek, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 4 mei 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Saiu.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. Na het kernongeluk in Tsjernobyl kreeg de Gemeenschap te maken met het belangrijke probleem van radioactief besmette levensmiddelen en met het ontbreken van communautaire of internationale normen ter vaststelling van grenswaarden voor de besmetting van levensmiddelen die na een dergelijk ongeluk in de handel kunnen worden gebracht.

1.2. Door de ernstige lacunes in de informatie is de Commissie niet in staat geweest, de potentiële risico's van radioactieve besmetting van de atmosfeer en van levensmiddelen te beoordelen. Hierdoor werd zij gehinderd in het uitoefenen van de bevoegdheden die haar door het Euratom-Verdrag zijn verleend. Zo had zij met name overeenkomstig artikel 38 van dit Verdrag de richtlijnen moeten vaststellen die de noodsituatie vereiste.

1.3. De Gemeenschap heeft enkele spoedeisende maatregelen kunnen nemen om de invoer van landbouwprodukten te regelen. Daar geen overeenstemming tussen de Lid-Staten mogelijk bleek, kon de Raad voor de handel binnen de Europese Gemeenschappen echter geen grenswaarden met betrekking tot radioactieve besmetting van levensmiddelen vaststellen.

1.4. Dat er uiteenlopende nationale beschermingsmaatregelen zijn genomen en dat deze maatregelen en de verspreide informatie niet gecoördineerd zijn tussen de Lid-Staten, en soms niet eens binnen een Lid-Staat, kan niet uitsluitend verklaard worden door de verschillen in besmettingsniveaus. De vraag is dan ook gesteld of de Lid-Staten werkelijk bereid zijn, de bescherming van de verschillende bevolkingsgroepen, met name van kleine kinderen en zwangere vrouwen, zwaarder te laten wegen dan alle andere overwegingen — van politieke, economische of commerciële aard.

1.5. Ten einde in noodsituaties controversen te vermijden, is het daarom zeer belangrijk, ook om de eenheid van de gemeenschappelijke markt te bewaren en verlegging van de handelsstroom te voorkomen, tevoren

voor alle communautaire en ingevoerde produkten coherente, maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting van levensmiddelen vast te stellen.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité spreekt er zijn genoegen over uit dat de Commissie een voorstel heeft gedaan inzake „een permanent systeem voor de vaststelling van grenswaarden voor de radioactieve besmetting van drinkwater en agrarische produkten bij een kernongeval”. Globaal genomen keurt het Comité dit Commissievoorstel goed.

2.2. Dit voorstel vormt een vernieuwing op dit gebied, omdat de maatregelen van de Europese Gemeenschappen een uitgangspunt kunnen vormen voor de werkzaamheden die internationaal, met name in IAEA-verband (Internationale Organisatie voor Atoomenergie) nog moeten worden uitgevoerd.

2.3. Het Comité wijst er echter op dat het in dit stadium over een onvolledig ontwerp-voorstel wordt geraadpleegd; de Commissie heeft in de bijlage bij deze verordening namelijk nog geen „maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting” geformuleerd.

Deze procedure belemmert het Comité in de correcte uitoefening van de raadgevende functie die hem door het Euratom-Verdrag en met name door artikel 31 is toegewezen.

2.4. Het onderhavige advies is dus slechts een eerste stellingname. Het Comité zal zich later over het volledige ontwerp-voorstel uitspreken dat de Commissie hem ter beoordeling zal voorleggen, en in het bijzonder over de „maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting” die de Commissie dan heeft vastgesteld. Zij zou hierover in mei met voorstellen moeten komen.

2.5. Het Comité begrijpt dat de Commissie bij haar voorstellen van de nieuwste wetenschappelijke gegevens wil uitgaan en een zo breed mogelijke internationale

consensus op dit punt tot stand wil brengen. Toch keurt het de werkwijze van de Commissie en het tijdschema dat deze met de Raad is overeengekomen, ten sterkste af.

Bij de vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting moet de Commissie volgens het Comité beslist de volgende principes aanhouden:

- Bij deze niveaus moet met bijzonder kwetsbare bevolkingsgroepen rekening worden gehouden.
- De niveaus zijn niet bedoeld om de wettelijk bepaalde minimalisering van straling af te schaffen. Reclame voor en verkoop van slechts in geringe mate besmette levensmiddelen mogen niet verhinderd worden.
- De niveaus moeten stroken met de bestaande wettelijke normen inzake stralingsbescherming; één jaar na Tsjernobyl kan niet meer van kortstondige blootstelling worden gesproken. Het is ontoelaatbaar, de bevolking door consumptie aan een hogere jaarlijkse stralingsbelasting bloot te stellen dan personen die in hun werk met straling te maken krijgen.
- De vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus houdt in dat in het gezondheidsbeleid belangen tegen elkaar worden afgewogen, en vergt ook op nationaal niveau wettelijke maatregelen.

2.6. Het Comité constateert met voldoening dat de Commissie verband heeft gelegd tussen het onderhavige ontwerp-voorstel voor een verordening en het voorstel voor een beschikking „inzake een communautair systeem voor de snelle uitwisseling van gegevens in geval van abnormaal hoge radioactiviteit of een kernongeval”, dat het Comité op 25 februari 1987 heeft goedgekeurd⁽¹⁾.

Dit verband verklaart — voor zover dit nog nodig is — de destijds in het advies van het Comité gestelde vraag of de Lid-Staten in geval van een nucleair ongeluk of abnormaal hoge radioactiviteit ook informatie over controle op radioactieve besmetting van levensmiddelen en drinkwater zouden moeten doorgeven.

2.7. Wil het door de Commissie voorgestelde „permanent systeem voor de vaststelling van grenswaarden voor de radioactieve besmetting van drinkwater en agrarische producten bij een kernongeval” goed kunnen werken, dan is het volgens het Comité noodzakelijk een dergelijk communautair systeem voor snelle uitwisseling van gegevens op te zetten.

Het Comité dringt er daarom bij de Raad op aan, het hem door de Commissie toegezonden voorstel voor een beschikking zo snel mogelijk goed te keuren.

2.8. Zoals bij het kernongeval van Tsjernobyl is gebleken, is de kans dat de Gemeenschap gevolgen ondervindt van een kernongeluk in een derde land zeer groot, aangezien radioactieve stoffen zich in de atmosfeer verspreiden. Het is derhalve van groot belang dat de Gemeenschap snel van een dergelijk ongeval op de hoogte gesteld wordt, zodat zij op grond van de situatie onmiddellijk de invoer van levensmiddelen kan controleren en snel maximaal toelaatbare niveaus voor radioactieve besmetting kan vaststellen. Boven deze grenzen zouden radioactief besmette ingevoerde levensmiddelen, alsmede landbouwproducten uit de Europese Gemeenschap zelf, niet meer op de markt gebracht of uitgevoerd mogen worden.

2.9. De Gemeenschap dient derhalve van rechtswege direct op de hoogte te worden gesteld van ongevallen of incidenten in derde landen. Zij moet zich daarvoor aansluiten bij het „Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval”, dat in IAEA-verband is opgesteld en op 27 oktober 1986 van kracht is geworden.

Het Comité verzoekt de Raad met spoed het ontwerpbesluit „houdende goedkeuring van de sluiting van het Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval”, dat de Commissie hem in januari 1987 heeft voorgelegd, goed te keuren.

2.10. Het Comité is van mening dat het hem voorgelegde ontwerp-voorstel voor een verordening gezien moet worden tegen de achtergrond van een nucleair ongeval dat voor uitgestrekte of verspreide gebieden van de Europese Gemeenschappen gevolgen zou hebben. Een dergelijke situatie zou algemene maatregelen vergen die op het gehele grondgebied van de Gemeenschap toegepast kunnen worden.

Indien door een ongeluk een beperkte hoeveelheid radioactiviteit vrijkomt, zouden de gevolgen van dit ongeluk kunnen worden beperkt door middel van een permanente controle van de radioactiviteit in landbouwproducten, vooral in de nabije omgeving van kerncentrales. In het bijzonder zou men het gebied dat hierdoor getroffen zou kunnen worden, kunnen afbaken en snel de door de situatie vereiste maatregelen kunnen nemen om de bevolking voor te lichten en te beschermen.

2.11. In dit licht bezien zou de tenuitvoerlegging van de artikelen 35 en 36 van het Euratom-Verdrag herzien en hun toepassingsgebied uitgebreid moeten worden. Verder zouden de methoden om controlemonsters te nemen en resultaten te presenteren geharmoniseerd moeten worden. De Commissie zou beter toegerust moeten worden om het haar in artikel 35 van het Euratom-Verdrag verleende recht van toegang tot de controle-installaties uit te oefenen, zodat zij kan nagaan of deze efficiënt functioneren.

2.12. In zijn advies van februari 1987 (zie punt 2.6) benadrukte het Comité dat dringende maatregelen nodig zijn „om het vertrouwen van de bevolking in de voorlichting te herstellen en te versterken”, en dat het

⁽¹⁾ PB nr. C 105 van 21. 4. 1987, blz. 9.

opzetten van een communautair systeem voor de snelle uitwisseling van gegevens in geval van abnormaal hoge radioactiviteit of een kernongeval slechts een eerste stap op weg hiernaartoe is.

Volgens het Comité zou grondig over deze aangelegenheid dienen te worden nagedacht, met name waar het gaat om het verstrekken van informatie aan de bevolking en preventieve voorlichting en scholing over de gedragslijn die men moet volgen, in het bijzonder in een situatie na het Tsjernobyl-ongeluk. Indien nodig dienen zijns inziens initiatieven of besluiten te worden genomen.

2.13. Het Comité herhaalt dit standpunt nu en benadrukt de noodzaak, de bevolking volledig en correct voor te lichten over met name de risico's van consumptie van besmette levensmiddelen, de te nemen voorzorgsmaatregelen en de gedragslijn die men dient aan te houden in geval van een nucleair ongeluk of elke andere gebeurtenis waarbij landbouwprodukten en drinkwater radioactief of chemisch besmet worden.

Daarnaast moeten de gevolgen die het consumeren van radioactief besmette levensmiddelen heeft, grondig onderzocht worden.

2.14. Niet alleen moet een permanent systeem voor de vaststelling van grenswaarden voor de radioactieve besmetting van drinkwater en agrarische produkten bij een kernongeval ten uitvoer worden gelegd, ook dient volgens het Comité een communautair noodplan te worden opgesteld en uitgevoerd. Hierin wordt aangegeven welke veiligheidsmaatregelen overheid, producenten, handelaren en bevolking moeten nemen, naar gelang van de mate waarin de landbouwprodukten besmet zijn.

Zou men tot uitvoering van dit noodplan besluiten, dan dient de bevolking door de geëigende — met name regionale en lokale — instanties onder auspiciën van de Lid-Staten hierover uitvoering geïnformeerd te worden.

2.15. Het Comité wijst er nogmaals op dat het ontwerp-voorstel voor een verordening in principe steunt, maar wil toch nog enkele meer specifieke opmerkingen en voorstellen formuleren. Het gaat hier om de volgende punten:

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het Comité is van oordeel dat het verband tussen het ontwerp-voorstel voor een verordening en de Commissievoorstellen inzake het permanente systeem voor de snelle uitwisseling van gegevens nog sterker benadrukt moet worden. In de bepalingen van de verordening zou hiernaar expliciet moeten worden verwezen.

3.2. Als zich in een derde land een kernongeluk voordoet, zouden de Lid-Staten de uit dat land of uit andere

derde landen die de gevolgen hiervan (kunnen) ondervinden ingevoerde landbouwprodukten op radioactiviteit moeten controleren, aldus het Comité. Invoer van landbouwprodukten die niet voldoen aan de door de Commissie vastgestelde maximaal toelaatbare niveaus van radioactieve besmetting, zou verboden moeten worden.

Zou de invoer ten gevolge hiervan gecontroleerd, aan banden gelegd of verboden worden, dan mag de handel tussen de Gemeenschap en derde landen hiervan geen onrechtmatige schade ondervinden. Deze maatregelen zouden in overleg met de desbetreffende derde landen genomen moeten worden en zijn afgestemd op de mate van radioactieve besmetting in het uitvoerende land en op de invoerbeperkingen of -verboden die deze derde landen zelf zouden instellen.

3.3. De kwestie van agrarische produkten die in de Europese Gemeenschappen worden ingevoerd nadat de geldigheid van een verordening tot vaststelling van de maximaal toelaatbare niveaus van radioactiviteit is afgelopen, wordt door het ontwerp-voorstel van de Commissie niet geregeld. Het Comité is van mening dat over dit vraagstuk nog grondig dient te worden nagedacht.

3.4. In verband met de verscheidenheid aan echte noodsituaties die zich kunnen voordoen, lijkt het het Comité niet juist om rigide grenzen voor radioactieve besmetting vast te stellen, waarboven agrarische produkten en drinkwater niet meer in de handel gebracht of geëxporteerd mogen worden. Het constateert met genoegen dat de Commissie met de nu voorgestelde procedure onmiddellijk een verordening kan uitvaardigen om de in de basisverordening vastgelegde maximaal toelaatbare niveaus van radioactiviteit toe te passen; indien nodig kan zij deze maximaal toelaatbare niveaus aanpassen aan de hand van de feitelijke situatie die door het ongeluk of incident ontstaat (artikel 2 van het ontwerp-voorstel).

3.5. De procedure om de maximaal toelaatbare niveaus aan te passen, stemt het Comité echter tot nadenken en het vraagt zich af of dit de juiste wijze is om aan een werkelijke noodsituatie het hoofd te bieden (de artikelen 3 en 5 van het ontwerp-voorstel).

3.6. Deze procedure moet nauwkeurig en betrouwbaar zijn en een snelle besluitvorming mogelijk maken. De raadpleging van de groep van deskundigen (artikel 31 van het Euratom-Verdrag) en van het Permanent Comité voor levensmiddelen zou zo snel mogelijk moeten verlopen, zodat er geen situatie kan ontstaan waarin de Lid-Staten tot eenzijdige nationale maatregelen zouden overgaan.

3.7. In deze context lijkt het evenmin gewenst dat de Commissie de toepassing van een verordening tot aanpassing van maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting kan uitstellen, indien deze verordening niet met het advies van het Permanent Comité voor levensmiddelen overeen zou komen. De Raad zou

er in dat geval echter toe moeten worden bewogen, zo spoedig mogelijk een — eventueel afwijkende — beslissing te nemen.

3.8. In een werkelijk noodgeval zou de Commissie toestemming moeten krijgen om onmiddellijk een aanpassingsverordening vast te stellen door uitsluitend de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag genoemde groep van deskundigen te raadplegen.

3.9. Het Comité ziet in dat elke beslissing inzake de controle van landbouwprodukten, en in het bijzonder de vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus van radioactiviteit, verstrekende gevolgen heeft op economisch, sociaal en handelsgebied. Maatregelen om de distributie en de invoer van landbouwprodukten in de Europese Gemeenschap te beheersen, zijn gecompliceerd. Iedere nieuwe beschermingsmaatregel brengt ook weer extra kosten met zich en levert problemen in verband met gehele of gedeeltelijke schadeloosstelling op. Hiervoor zou de Commissie, in overleg met de Lid-Staten en de betrokken sociaal-economische categorieën, de criteria moeten nagaan.

Als de Commissie een verordening vaststelt waarin de maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactiviteit worden toe- of aangepast, mogen deze factoren echter toch niet zwaarder wegen dan de bescherming van de bevolking.

3.10. Het Comité zou over iedere verordening waarin de maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactiviteit worden toe- of aangepast, geïnformeerd moeten worden, zodat het te zijner tijd kan nagaan of het systeem werkt en eventueel kan aangeven hoe de basisverordening beter zou functioneren.

3.11. Het Comité vindt het belangrijk dat de door de Lid-Staten te nemen maatregelen op hetzelfde doel

zijn gericht, zodat de agrarische produkten die niet voldoen aan door de Commissie vastgestelde maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting, niet op de markt gebracht of uitgevoerd kunnen worden. De Commissie zou toestemming moeten krijgen om de door haar nodig geachte aanbevelingen op dit gebied tot de Lid-Staten te richten. In dit verband zou de Commissie zorgvuldig moeten nagaan of het mogelijk is de desbetreffende produkten systematisch van een etiket of merkteken te voorzien, zodat zij ook na afloop van de geldigheidsduur van de verordening tot vaststelling van maximaal toelaatbare besmettingsniveaus niet in de handel gebracht kunnen worden.

Door deze gelijkgerichte maatregelen zou niet alleen de gehele EG-bevolking op uniforme wijze beschermd worden en de gemeenschappelijke markt intact blijven, maar wordt tevens voorkomen dat de handelsstromen worden verlegd.

3.12. De door de Lid-Staten te nemen maatregelen dienen in het bijzonder bepalingen te bevatten over het grazen van vee, het verbod om vee te voeren met radioactief besmette landbouwprodukten of hooi en de vernietiging of opslag als radioactief afval van sterk besmette landbouwprodukten, met een vergoeding aan de gedupeerde producenten en handelaren overeenkomstig de in punt 3.9 aangehaalde criteria.

3.13. Hoewel het Comité in principe het ontwerpvoorstel voor een verordening dienaangaande steunt, meent het niettemin dat de in dit advies geformuleerde algemene en bijzondere opmerkingen van de Commissie vragen dat de bepalingen hiervan op veel plaatsen en soms ingrijpend worden herschreven. Hiertoe wil het Comité enkele suggesties van redactionele aard doen, die als bijlage bij het onderhavige advies zijn opgenomen.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

BIJLAGE

bij het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting van landbouwproducten en drinkwater

Artikel 1

1. In deze verordening wordt de procedure vastgelegd voor het bepalen van de maximaal toelaatbare niveaus van de radioactieve besmetting van drinkwater en landbouwproducten die op de markt gebracht kunnen worden of uitgevoerd na een nucleair ongeval of andere gebeurtenis die een significante besmetting van landbouwproducten of drinkwater tot gevolg heeft.
2. Onder landbouwproducten worden verstaan de onmiddellijk of na verwerking voor menselijke of dierlijke consumptie bestemde producten.

Artikel 2

1. Bij een kernongeluk of enig ander incident in de zin van artikel 1 van Beschikking (...) ⁽¹⁾ waarna een abnormaal hoge radioactiviteit in landbouwproducten en drinkwater is waargenomen, stelt de Commissie, onverkort de bepalingen van de artikelen 35 en 36 van het Euratom-Verdrag, op verzoek van een Lid-Staat of uit eigen beweging:
 - a) onmiddellijk een verordening vast waardoor de maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting van de in bijlage I vermelde agrarische producten en drinkwater die op de markt gebracht of geëxporteerd kunnen worden, van toepassing worden;
 - b) indien nodig, een verordening vast waardoor de in bijlage I vastgelegde maximaal toelaatbare niveaus aan de hand van de feitelijke situatie die na het ongeval of het incident ontstaan is, overeenkomstig de artikelen 5 en 6 worden aangepast.
2. Bij het vaststellen van de in lid 1, onder b), bedoelde verordening houdt de Commissie rekening met de basisnormen die in Richtlijn 80/836/Euratom ⁽²⁾, gewijzigd bij Richtlijn 84/467/Euratom ⁽³⁾, zijn vastgelegd; dit geschiedt in overeenstemming met de artikelen 30 en 31 van het Euratom-Verdrag en in het bijzonder met het beginsel dat blootstelling altijd zo beperkt moet worden gehouden als redelijkerwijs mogelijk is, waarbij vooral met de gezondheidsbescherming van de verschillende bevolkingsgroepen, met name van kleine kinderen en zwangere vrouwen, rekening wordt gehouden.

⁽¹⁾ Beschikking inzake een communautair systeem voor de snelle uitwisseling van gegevens in geval van abnormaal hoge radioactiviteit of een kernongeval (nog niet door de Raad goedgekeurd).

⁽²⁾ PB nr. L 246 van 17. 9. 1980, blz. 1.

⁽³⁾ PB nr. L 265 van 5. 10. 1984, blz. 4.

De maximaal toelaatbare niveaus voor de radioactieve besmetting moeten bovendien zijn afgestemd op de lange-termijneffecten van straling en daarom in overeenstemming zijn met de vigerende wettelijke normen voor de stralingsbescherming.

3. Het Economisch en Sociaal Comité wordt op de hoogte gebracht van de ter toepassing van lid 1 vastgestelde verordeningen. De Commissie doet het Comité tevens de ter toepassing van de artikelen 5 en 6 uitgebrachte adviezen toekomen.

Artikel 3

1. In geval van een kernongeluk in de zin van de bepalingen van het Verdrag „inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval” dat zich in een derde land voordoet,
 - a) controleren de Lid-Staten het radioactiviteitsgehalte van landbouwproducten die geïmporteerd zijn uit dat land, alsmede uit andere derde landen die, in de zin van artikel 1 van genoemd Verdrag, radioactief besmet zijn of kunnen zijn;
 - b) stellen de Lid-Staten de Commissie op de hoogte van de resultaten van deze controles.
2. De Commissie stelt vast hoe lang de Lid-Staten de in lid 1, onder a), bedoelde controles moeten uitvoeren en hoe vaak haar de in lid 1, onder b), bedoelde informatie moet worden verstrekt.

Artikel 4

1. Met het oog op de informatie die zij ter toepassing van artikel 2, lid 1, onder b), heeft ontvangen en voor zover nodig, legt de Commissie de in artikel 1, lid 1, onder a) en b), bepaalde procedure ten uitvoer.
2. Hierbij houdt de Commissie ook rekening met door derde landen ingestelde invoerbepalingen of -verboden.

Artikel 5

1. De in artikel 2, lid 1, onder b), bedoelde verordening wordt door de Commissie opgesteld nadat zij de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag genoemde groep deskundigen (hierna te noemen „de groep deskundigen”) heeft geraadpleegd.
2. Als de Commissie de groep deskundigen om advies vraagt, bepaalt zij, naar gelang van het spoedeisende

karakter van de vast te stellen verordening, op welke termijn het advies dient te worden uitgebracht. Er vindt geen stemming plaats. Ieder lid van de groep van deskundigen mag echter verlangen dat zijn of haar standpunten in de notulen worden vastgelegd.

Artikel 6

1. De Commissie legt het Permanent Comité voor levensmiddelen (hierna te noemen „het Comité”) de ontwerp-verordening als bedoeld in artikel 5 te zamen met het advies van de groep deskundigen voor.

2. Het Comité brengt advies inzake de ontwerp-verordening uit binnen een termijn die door de voorzitter, naar gelang van het spoedeisende karakter van de vast te stellen verordening, wordt bepaald. Deze termijn mag echter niet langer zijn dan vijf dagen. Het Comité spreekt zich uit bij de in artikel 118, lid 2, van het Euratom-Verdrag vastgelegde meerderheid. Tijdens de stemming in het Comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten overeenkomstig de bepalingen van dit artikel gewogen. De voorzitter neemt niet deel aan de stemming.

3. De Commissie stelt de verordening vast, die onmiddellijk in werking treedt. Als deze echter niet in overeenstemming is met het advies van het Comité, wordt zij onverwijld door de Commissie aan de Raad toegezonden. Dit heeft echter geen opschortend effect op de inwerkingtreding van de verordening.

De Raad kan met gekwalificeerde meerderheid van stemmen binnen een maand een andere beslissing nemen.

4. In geval van een absolute noodtoestand stelt de Commissie, na raadpleging van de groep deskundigen overeenkomstig de bepalingen van artikel 5, onmiddellijk de verordening ter aanpassing van de in bijlage I vermelde maximaal toelaatbare niveaus vast.

Deze verordening is rechtstreeks toepasselijk. Zij wordt onverwijld medegedeeld aan de Raad. Deze kan bij gekwalificeerde meerderheid binnen een maand een afwijkende beslissing nemen.

Artikel 7

1. Iedere verordening die ter toepassing van de artikelen 2 en 3 wordt vastgesteld, heeft een beperkte geldigheidsduur.

2. De geldigheidsduur van iedere ter toepassing van de artikelen 2 en 3 vastgestelde verordening, de lijst van landbouwprodukten die hieronder vallen, alsmede de maximaal toelaatbare niveaus die in iedere in artikel 1, lid 1, onder b), bedoelde verordening zijn vastgelegd, kunnen overeenkomstig de in de artikelen 5 en 6 bepaalde procedure gewijzigd worden.

Artikel 8

1. Om ervoor te zorgen dat bij de in bijlage I vastgelegde maximaal toelaatbare niveaus met de nieuwste wetenschappelijke gegevens rekening wordt gehouden, wint de Commissie op gezette tijden het advies van de groep deskundigen in.

2. Op verzoek van een Lid-Staat of van de Commissie kunnen de maximaal toelaatbare niveaus als vermeld in bijlage I overeenkomstig de in artikel 31 van het Euratom-Verdrag bepaalde procedure herzien of aangevuld worden.

Artikel 9

1. De Lid-Staten controleren of de maximaal toelaatbare niveaus, die ter toepassing van artikel 4 door de Commissie in een verordening worden vastgesteld, nageleefd worden.

2. Indien een Lid-Staat na op grond van lid 1 uitgevoerde controles vaststelt dat de agrarische produkten uit een derde land niet aan de maximaal toelaatbare niveaus voldoen, verbiedt hij de invoer van bedoelde landbouwprodukten.

3. De Lid-Staten delen de Commissie de resultaten van de ter toepassing van lid 1 uitgevoerde controles mede, en in het bijzonder de gevallen waarin niet aan de maximaal toelaatbare niveaus is voldaan.

Artikel 10

Iedere Lid-Staat deelt de Commissie mee welke instanties belast zijn met de in artikel 3, lid 1, onder a), en artikel 9, lid 1, bepaalde controles en het doorgeven van de resultaten van deze controles.

Artikel 11

1. De Lid-Staten treffen de nodige maatregelen om te voorkomen dat agrarische produkten die niet voldoen aan de maximaal toelaatbare niveaus als vermeld in een overeenkomstig artikel 2 vastgestelde verordening, op de markt gebracht of geëxporteerd worden.

Bij de uitvoering van de onderhavige verordening wordt aangenomen dat de uit derde landen ingevoerde landbouwprodukten op de markt gebracht zijn als zij anders dan in transitu het grondgebied van de Europese Gemeenschap worden binnengebracht.

2. De Lid-Staten delen de Commissie mede welke maatregelen zij gepland hebben om lid 1 ten uitvoer te leggen. De Commissie inventariseert deze maatregelen.

3. Aan de hand van deze inventaris coördineert de Commissie voor zover nodig deze maatregelen in samenwerking met de bevoegde instanties van de Lid-Staten. Zij richt de nodige aanbevelingen op dit gebied tot de Lid-Staten.

Artikel 12

Iedere Lid-Staat doet de Commissie alle informatie over de toepassing van de onderhavige verordening toekomen en licht haar met name in over de gevallen waarin niet aan de maximaal toelaatbare niveaus voldaan is.

De Commissie maakt deze gegevens aan de andere Lid-Staten bekend en stelt het Economisch en Sociaal Comité regelmatig op de hoogte.

Artikel 13

De bepalingen ter toepassing van de onderhavige verordening en de eventuele wijzigingen in de lijst van in bijlage II genoemde minder belangrijke levensmiddelen worden overeenkomstig de in de artikelen 5 en 6 vastgelegde procedure goedgekeurd.

Artikel 14

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Advies inzake de ontwerp-resolutie van de Raad inzake de voortzetting en uitvoering van een communautair milieubeleid en milieu-actieprogramma (1987 tot 1992)⁽¹⁾

(87/C 180/11)

De Raad heeft op 28 oktober 1986 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het EEG-Verdrag, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake de bovengenoemde ontwerp-resolutie.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 23 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Boisseree.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft vernomen dat de Raad tijdens zijn vergadering van 19 en 20 maart 1987 besloten heeft de afzonderlijke punten uit het vierde milieu-actieprogramma opnieuw in behandeling te nemen nadat de adviezen van het Europees Parlement en van het Economisch en Sociaal Comité zullen zijn ontvangen en nadat de Commissie voorstellen heeft voorgelegd. Gezien dit besluit verwacht het Economisch en Sociaal Comité dat bij de verdere beraadslagingen in de Raad met het navolgende advies rekening zal worden gehouden.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met 81 stemmen vóór, 42 stemmen tegen, bij 17 onthoudingen, is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité juicht het voorstel voor een vierde milieu-actieprogramma en voor een resolutie van de Raad inzake de voortzetting en uitvoering van een milieubeleid toe,

- gezien het belang van voorzorgsmaatregelen op milieugebied en van milieubescherming voor het behoud van het natuurlijk leefmilieu en de kwaliteit van het bestaan van alle Europese burgers;
- omdat milieubescherming alle facetten van het leven, van de belangensfeer en van het verantwoordelijkheidsbesef raakt en omdat een ieder milieubederf veroorzaakt en voordeel heeft bij milieubescherming.

In de toekomst dient de Gemeenschap ook voor de Lid-Staten bindende richtsnoeren voor een vooruitstrevend milieubeleid te geven.

1.2. Het Comité stemt in met de politieke doeleinden van het programma en met name met het voornemen de door de Europese Akte geboden mogelijkheden en bevoegdheden te benutten, alsmede bij het vaststellen van het milieubeleid vanaf 1992 rekening te houden met de voltooide interne markt.

Het Comité mist evenwel een duidelijk overzicht van de verwezenlijking en de omzetting in nationaal recht van de vorige actieprogramma's en met name van het derde.

1.3. Het Comité juicht het toe dat het in de bedoeling ligt het materiële Europese milieurecht tot een hoog niveau verder te ontwikkelen. Het ziet daar een bekrachtiging in van het beginsel dat milieuverontreiniging moet worden voorkomen,

⁽¹⁾ PB nr. C 70 van 18. 3. 1987, blz. 3.

- waarbij wordt uitgegaan van maatregelen om de milieuvervuiling of -hinder aan de bron te bestrijden,
- terwijl ook oudere, al bestaande, installaties c.q. produkten onder de beschermende maatregelen moeten vallen,
- waarbij zuinig moet worden omgesprongen met hulpbronnen en moet worden vermeden dat het milieu wordt belast,
- waarbij geldt dat voorkomen ook uit economisch oogpunt verstandig is, omdat preventieve maatregelen doorgaans minder kostbaar zijn dan sanering of herstellen van de schade achteraf.

Voorkomen houdt ook in dat vroegtijdig met milieu-maatregelen moet worden begonnen, ook al zijn nog niet alle wetenschappelijke problemen volledig opgelost.

1.4. Het Comité acht het, overeenkomstig het besluit van de Raad van 24 november 1986, noodzakelijk het actieprogramma toe te spitsen op prioritaire maatregelen, die binnen de gestelde termijn kunnen worden verwezenlijkt en die vanwege hun Europese dimensie alleen op communautair niveau bevredigend kunnen worden opgelost.

De Commissie dient derhalve, op basis van de uitgebreide uiteenzettingen in het vierde actieprogramma, een gericht actieplan voor de jaren 1987 tot 1992 op te stellen, dat het volgende omvat:

- nauwkeurige omschrijving van de huidige situatie met inbegrip van de door de Gemeenschap uitgevaardigde voorschriften en richtlijnen en beschrijving van de wijze waarop deze in de onderscheiden Lid-Staten in nationaal recht zijn omgezet; daartoe dient ook een overzicht te worden gegeven van de voor de verschillende sectoren van milieubescherming in de Lid-Staten bevoegde autoriteiten en lichamen, alsmede van de regionale respectievelijk lokale ervaringen opgedaan in specifieke probleemgebieden,
- overzicht en evaluatie van de resultaten van de vorige actieprogramma's en met name van het derde actieprogramma,
- opsomming van milieuvraagstukken die het beste op communautair niveau kunnen worden aangepakt, voornamelijk vanwege het grensoverschrijdende karakter ervan, en van problemen die, naar huidig inzicht, doeltreffend op nationaal niveau kunnen worden opgelost,
- tijdschema voor de afzonderlijke communautaire acties, met aanduiding van de criteria aan de hand waarvan de prioriteit is bepaald, alsmede een inschatting van het effect van al deze maatregelen (met inbegrip van de door de Gemeenschap op te brengen financiële middelen en in te zetten personen).

Zonder de Commissie vóór te willen zijn, wijst het Comité erop dat het het belangrijk vindt dat op de prioriteitenlijst de volgende punten staan:

- controle op en beoordeling van de tot nog toe uitgevaardigde milieumaatregelen en aanpassing ervan aan de stand van de techniek, rekening houdend met de sociaal-economische consequenties en met de gevolgen voor de werkgelegenheid,

- integratie van de milieubescherming in alle relevante beleidsonderdelen en in het financieel instrumentarium van de Gemeenschap,
- maatregelen ter voorkoming van zich wijd verspreidende, grensoverschrijdende milieuverontreiniging, zoals bij voorbeeld de verspreiding van zwavel- en stikstofverbindingen ten gevolge van luchtverontreiniging, waarbij ook derde landen worden betrokken,
- milieubescherming in grensgebieden (bij voorbeeld door lozing van schadelijke afvalstoffen en warm afvalwater in rivieren die door verscheidene landen stromen), door bevordering van hechtere samenwerking en medewerking van de betrokkenen,
- verschaffen van informatie over milieuproblemen in het bedrijf aan de werknemers om verzekerd te zijn van hun medewerking bij het oplossen van die problemen.

1.5. Met het oog op het belang van het milieu-actieprogramma voor het economisch, het sociaal en het werkgelegenheidsbeleid adviseert het Comité de Commissie de werkgevers- en werknemers- en de representatieve consumenten- en milieuorganisaties bij de verwezenlijking van het programma te betrekken. Op communautair niveau dient het kader te worden geschapen waarbinnen een passende samenwerking op nationaal, regionaal en lokaal niveau tot stand kan komen.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Algemene koers van het beleid

2.1.1. Wijzigingen van het Verdrag van Rome

2.1.1.1. Het Comité zou gaarne zien dat de mogelijkheden die de Europese Akte biedt om een Europees milieurecht uit te bouwen, op ruime schaal werden benut. Ten einde op milieugebied sneller voortgang te maken, verzoekt het de Raad dringend zo veel mogelijk te stemmen met gekwalificeerde meerderheid (de artikelen 100 A en 130 S EEG-Verdrag).

2.1.1.2. Het Comité is ingenomen met de voorgestelde maatregelen ter verbetering van de milieurapportage op Europees niveau. Van belang daarbij is dat men zich op de essentiële punten concentreert. De kwaliteit van de nationale en communautaire voorschriften en de tenuitvoerlegging ervan kunnen het beste worden afgemeten aan de effectieve ontwikkeling van de situatie op milieugebied. Het lijkt derhalve opportuun voortdurend gegevens hierover te publiceren in een „verslag over de stand van de milieubescherming in de Gemeenschap” en die gegevens periodiek te evalueren.

2.1.1.3. Voorwaarde hiervoor is dat men beschikt over voldoende continu-werkende meetstations op strategische punten om de belangrijkste vormen van milieuverontreiniging te kunnen controleren. Ten einde de resultaten van die metingen op Europees niveau te kunnen analyseren, zijn harmonisatie van de gebruikte meetmethoden en van de beoordelingscriteria, alsmede opleiding en vorming van het benodigde personeel noodzakelijk.

2.1.1.4. Het Comité steunt ook het voornemen van de Commissie de bestaande afspraak over de rapportage met behulp van een communautair rechtsmiddel verbindend te maken, ten einde beter geïnformeerd te worden over milieumaatregelen die in de Lid-Staten op stapel staan; de nieuwe bepalingen in de Europese Akte inzake competentie vooronderstellen een dergelijke stringente kennisgevingsplicht.

2.1.1.5. Ten einde te voorkomen dat Europese normen vooruitstrevende oplossingen in afzonderlijke Lid-Staten in de weg staan, kan het om speciale redenen noodzakelijk zijn, die normen uitdrukkelijk als „minimaal” te omschrijven (zie het in de Europese Akte geformuleerde nieuwe artikel 130 T EEG-Verdrag).

2.1.2. Tenuitvoerlegging van richtlijnen van de Gemeenschap

2.1.2.1. De omzetting van Europees milieurecht, en met name van de communautaire richtlijnen, in nationale wetgeving wordt in het programma terecht op de voorgrond geplaatst. Het Comité betreurt dat een groot aantal van de milieurichtlijnen in het geheel niet of slechts onvolledig in nationaal recht zijn omgezet en zou gaarne zien dat een gedetailleerde inventaris werd opgemaakt en gepubliceerd (met vermelding van de op dit terrein aanhangig gemaakte inbreukprocedures ex artikel 169 EEG-Verdrag). Het is in de toekomst echter ook van belang dat de Commissie bij de formulering van de voorstellen en de Raad bij de uitvaardiging van de richtlijnen al in sterkere mate rekening houden met de mogelijkheden tot omzetting in nationaal recht en tot verwezenlijking om moeilijkheden bij de omzetting en later bij de tenuitvoerlegging te voorkomen.

2.1.2.2. Het Comité is met de Commissie van mening dat een doeltreffende tenuitvoerlegging van de milieuwetgeving in de toekomst bijzonder belangrijk is. Het Comité stemt in met de voorstellen van de Commissie ter verbetering van de informatie tussen de Gemeenschap en de Lid-Staten, tussen de Lid-Staten onderling, alsmede ter verbetering van de publiciteit over milieubescherming.

2.1.2.3. De door de Commissie overwogen inschakeling van „communautaire milieucontroleurs” zou van belang kunnen zijn bij het geven van informatie en adviezen aan de Lid-Staten en voor de uitwisseling van ervaringen tussen de Lid-Staten. Daarbij mag echter niet worden vergeten dat de tenuitvoerlegging van de milieuwetgeving, of deze nu van Europese, nationale of regionale oorsprong is, de taak is en moet blijven van de regionale c.q. nationale overheid. Vermeden dient te worden dat controleurs van de Gemeenschap en nationale instanties op het gebied van de milieuwetgeving dubbel werk doen. De Commissie dient na te gaan of derhalve van het begrip milieucontroleur afgestapt zou kunnen worden en bij voorbeeld voor „milieuwaarnemer” zou kunnen worden gekozen.

2.1.2.4. Extra aandacht verdienen in dit verband de deskundigen die binnen de bedrijven verantwoordelijk zijn voor de milieubescherming. Hun taken zouden met behulp van communautaire regels enigermate moeten kunnen worden geharmoniseerd. Het dient afhankelijk te zijn van de grootte van het bedrijf of milieuo-

deskundigen moeten worden ingezet en over welke kwalificaties zij dienen te beschikken. Hun positie zou moeten worden verbeterd.

Voor het beroep van „milieudeskundige”, dat zich door het werkterrein van het milieubeheer — en ook van de milieubescherming in de bedrijven — ontwikkelt, is een aparte opleiding vereist in bij voorbeeld de vakgebieden aardrijkskunde, geneeskunde, biologie, techniek, milieukunde, geologie, schei- en natuurkunde. Van bijzondere betekenis is de interdisciplinaire studie milieukunde. De Commissie zou criteria moeten vaststellen waaraan deze opleidingen zouden moeten voldoen, ten einde ook voor beoefenaars van milieuberopen vrijheid van vestiging binnen de Gemeenschap mogelijk te maken.

2.1.3. Integratie in andere takken van Gemeenschapsbeleid

2.1.3.1. Het Comité steunt de programma-onderdelen die gericht zijn op integratie van de milieubescherming in andere takken van het communautaire beleid. Er zou in het algemeen naar moeten worden gestreefd, de materiële beginselen van de Europese „milieu-effectbeoordeling”⁽¹⁾ in de toekomst op alle relevante beleidsonderdelen en maatregelen van de Gemeenschap toe te passen. Zo zou in de toelichting op rechtshandelingen moeten worden omschreven wat de gevolgen voor het milieu zullen zijn (zoals op het ogenblik de verwachte financiële consequenties al in de voorbereidingsfase worden aangegeven).

2.1.3.2. Dit geldt met name voor het Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid, waarvan het oogmerk waarborging dient te zijn van een milieuvriendelijke land- en bosbouw, het behoud van de landelijke omgeving als leef- en werkmilieu, alsmede het leveren van landbouwprodukten van goede kwaliteit aan de bevolking. Het Europese structuurfonds waaruit maatregelen in het vlak van het landbouwbeleid worden gefinancierd, dient meer dan tot nog toe te worden aangewend voor handhaving van milieuvriendelijke landbouwactiviteiten. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat land- en bosbouwondernemingen onderworpen zijn aan de algemeen geldende voorschriften van milieurecht en landinrichting.

2.1.3.3. Milieubescherming zou echter ook beter moeten worden geïntegreerd in het vervoerbeleid en er zouden meer maatregelen moeten worden getroffen ter bevordering van het openbaar vervoer en, niet in de laatste plaats, ook van het grensoverschrijdende buurtverkeer. Communautaire voorschriften inzake veiligheid bij het vervoer van gevaarlijke of anderszins uit milieu-oogpunt relevante stoffen dienen meer dan tot nog toe rekening te houden met de milieugevaren bij ongevallen.

2.1.3.4. Er wordt in het programma terecht veel nadruk gelegd op coördinatie van milieu- en regionaal beleid. Het Comité wijst met name op mogelijke conflictsituaties die teweeg kunnen worden gebracht door met Gemeenschapsgeld te financieren infrastructuurprojecten van Europees belang (zie doc. COM(86) 722 def. en werkdocument CES 42/87), wanneer niet tijdig coördinatie plaatsvindt.

⁽¹⁾ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27. 6. 1985 (PB nr. L 175 van 5. 7. 1985, blz. 40).

Het Comité is er voorstander van dat het Fonds voor Regionale Ontwikkeling bij saneringen van stadscentra uit overwegingen van milieubehoud en ten behoeve van steun voor oude industriegebieden wordt ingeschakeld.

2.1.3.5. Wat de coördinatie van milieu- en energiebeleid betreft, wijst het Comité in de allereerste plaats op de maatregelen ter verbetering van het rendement van energieomzetting en -gebruik, omdat alleen daardoor milieubescherming, een zuinig gebruik van natuurlijke hulpbronnen en levensstandaard met elkaar in overeenstemming te brengen zijn. Maatregelen gericht op een economisch zinvolle en milieuvriendelijke koppeling van warmte en kracht bij de elektriciteitsopwekking dienen te worden bevorderd.

Een tariefstructuur waarbij stroom, warmte, water en dergelijke voordeliger worden naarmate meer wordt verbruikt, dient in de toekomst te worden afgeschaft. De Commissie zou modellen voor een aan de Europese milieueisen aangepaste tariefstructuur moeten ontwerpen. Dit betekent uiteraard niet dat het Comité wil dat tarieven voor grootgebruikers moeten worden afgeschaft.

2.1.3.6. Het Comité hecht zeer veel waarde aan de relatie tussen milieu- en consumentenbescherming. De Commissie dient strategieën te ontwikkelen die het op de markt brengen en de consumptie van milieuvriendelijke produkten stimuleren. Er moet hoognodig een systeem worden ingevoerd om milieuvriendelijke produkten te kenmerken (zoals in enkele Lid-Staten al bestaat), en in gebruiksaanwijzingen dient melding te worden gemaakt van milieuvriendelijkheid in het gebruik en als afval. Van de bijdrage die individuele personen kunnen leveren tot effectief milieubehoud, is veel te weinig bekend. De media dienen te worden aangemaand meer dan tot nog toe reclame op te nemen voor milieuvriendelijke produkten en voor een zodanig gebruik (en een zodanige uiteindelijke verwijdering) van produkten dat het milieu niet belast wordt, alsmede te waarschuwen tegen het gebruik van produkten die schadelijk zijn voor het milieu. De media dienen ook voorlichting te geven over gedrag bij vrijetijdsbesteding.

De Commissie en de Raad dienen op alle betrokken terreinen nauw met consumenten- en milieuorganisaties samen te werken.

2.1.3.7. Het Comité wijst op de wisselwerking tussen milieubescherming en arbeidsveiligheid. Er dient op te worden gelet dat maatregelen ter voorkoming van milieuverontreiniging buiten het bedrijf niet ten koste gaan van het milieu op de arbeidsplaats en omgekeerd. Iets dergelijks geldt ook op woongebied. Er zij bij voorbeeld op gewezen dat bouwmaterialen, grondstoffen en het gebruik van huishoudelijke apparaten gevaar kunnen inhouden voor milieu, gezondheid en veiligheid. In deze gevallen zijn instructies en waarschuwingen op hun plaats. Bouwmaterialen waarvan de schadelijkheid voor de volksgezondheid vaststaat, dienen te worden verboden. Verder dient voor plaatsen waarvan bekend is dat bouwen er gevaarlijk is, een bouwverbod te gaan gelden.

2.1.4. Economische en werkgelegenheidsaspecten van het milieubeleid en maatregelen op dit gebied

2.1.4.1. Het Comité is het in beginsel eens met de uitspraken van de Commissie over de economische en werkgelegenheidsaspecten van milieubescherming. Dit geldt met name voor de maatregelen die op middellange en lange termijn georiënteerd zijn en die gericht zijn op continue vooruitgang. Een dergelijk milieubeleid heeft namelijk eerder een positieve invloed op de werkgelegenheid dan sprongsgewijze veranderingen in de milieuwetgeving, omdat het bedrijfsleven er rekening mee kan houden. De ervaring wijst ook uit dat door het niet of niet tijdig treffen van milieumaatregelen eveneens verlies van arbeidsplaatsen kan optreden.

De Commissie wordt verzocht, ervaringen en informatie over de invloed van milieubescherming op economische groei en werkgelegenheid binnen en buiten de Gemeenschap te verzamelen en te publiceren.

Het Comité noemt de volgende voorbeelden van werkgelegenheid scheppende milieumaatregelen:

- modernisering van oude fabrieken,
- isolatie, sanering en restauratie van gebouwen,
- bouw en onderhoud van waterzuiveringsinstallaties,
- onderzoek en ontwikkeling,
- ontwikkeling van recreatiemogelijkheden in landelijke gebieden.

2.1.4.2. Het aantrekkelijker maken van het landschap en van de levensomstandigheden ten gevolge van een betere milieubescherming zal het toerisme positief beïnvloeden en daarmee de economische kracht van die regio's helpen versterken, zoals door het Comité in verschillende Europese regio's verrichte studies hebben aangetoond. Het toerisme dient zich echter zo te ontwikkelen dat het milieu er niet door geschaad wordt.

2.1.4.3. Het door de Commissie geplande vijfjarenprogramma voor demonstratieprojecten in de Lid-Staten⁽¹⁾ biedt de mogelijkheid het communautaire milieubeleid, met name ten aanzien van de zwakkere regio's in de Gemeenschap, te stimuleren, en wordt derhalve door het Comité ondersteund.

2.1.4.4. Het Comité heeft zich in zijn advies over het tweede milieu-actieprogramma al beraden over kostenbatenanalyses van milieumaatregelen, waarnaar hier verwezen zij⁽²⁾. De beoordelingscriteria zullen overigens stof tot discussie opleveren, aangezien rekening moet worden gehouden met de zeer uiteenlopende, maar stuk voor stuk legitieme standpunten.

⁽¹⁾ Zie doc. COM(00) van 2 maart 1987; het ESC zal hierover in de loop van het jaar advies uitbrengen.

⁽²⁾ PB nr. C 281 van 27. 11. 1976, blz. 23.

2.1.5. Economische hulpmiddelen van het milieubeleid

2.1.5.1. Het Comité reageert instemmend op het voornemen in ruimere mate gebruik te maken van economische hulpmiddelen in het milieubeleid. Volgens het Comité kunnen de betrokkenen met behulp van dergelijke stimulansen worden aangespoord op eigen initiatief milieumaatregelen te treffen, zonder dat het rechtsinstrumentarium hierdoor in het gedrang komt. Wel is er principieel bezwaar tegen de in dit verband dikwijls genoemde „milieuhandel” door middel van zogenaamde milieucertificaten, aangezien dit middel tot nog toe nergens bruikbaar is gebleken.

Bij de beoordeling van de economische consequenties van milieumaatregelen mag niet worden vergeten dat de kosten van de maatregelen uiteindelijk geheel of gedeeltelijk op de consument worden afgewenteld.

2.1.5.2. Het Comité vindt het een goed voornemen, in het kader van de economische hulpmiddelen vaker een beroep te doen op het Fonds voor Regionale Ontwikkeling voor steun ter vermindering van milieuverontreiniging, wanneer de steun in de eerste plaats diegenen ten goede komt die milieumaatregelen treffen die verdergaan dan nodig is. Wordt het Regionaal Fonds voor milieubeschermingsdoeleinden ingeschakeld, dan dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met regionale en lokale instanties en met plaatselijke initiatieven.

2.1.5.3. Het Comité is ingenomen met het plan, de communautaire regeling van 1974 inzake nationale overheidssubsidies voor maatregelen ter bescherming van het milieu te verlengen. Daarbij dient echter te worden nagegaan of aan verlenging niet de voorwaarde moet worden verbonden dat alleen die maatregelen gesubsidieerd worden die boven het wettelijk c.q. door Europese normen voorgeschreven minimumniveau uitgaan, die een evolutie van de techniek inhouden of die kunnen worden verwezenlijkt vóór het tijdstip waarop zij wettelijk verplicht zijn.

2.1.5.4. Het Comité neemt er met belangstelling kennis van dat de Commissie zich beraadt over de wettelijke bepalingen inzake aansprakelijkheid en schadeloosstelling bij milieuhinder. Het wijst op het probleem van de regeling van grensoverschrijdende schade en op de noodzaak van verplichte verzekering bij invoering van risicoaansprakelijkheid. Gewezen zij in dit verband op het belang van de omzetting in nationaal recht van Richtlijn 85/374/EEG inzake aansprakelijkheid voor producten met gebreken⁽¹⁾.

Indien de milieuverontreiniging niet ondubbelzinnig kan worden toegeschreven aan individuele vervuilers, zoals bij voorbeeld het geval is bij besmette vestigingsplaatsen (grond die al vervuild was), schade aan bossen, verontreiniging van het water, dient niet de Staat *a priori* voor de kosten van de sanering op te draaien. Er dient ook te worden nagegaan of en in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van regionale of sectorfondsen om het schoonmaken van het milieu te financieren. In aanmerking komen ook samenwerkingsverbanden van vervuilers en personen die bij milieubescherming belang

hebben, gericht op gezamenlijke belangenbehartiging en financiering. Dergelijke oplossingen dienen eventueel over de landsgrenzen heen te worden gezocht.

2.1.5.5. Aandacht moet worden besteed aan de in het programma genoemde milieuvuilingheffingen. De heffingen dienen in ieder geval zodanig te zijn dat zij een stimulans vormen om door eigen maatregelen milieuverontreiniging te voorkomen. Het Comité dringt erop aan, door middel van een omvangrijke uitwisseling van ervaringen, waarbij ook ervaringen van buiten de Gemeenschap worden betrokken, inzicht te krijgen in het effect van heffingen op de bescherming van het milieu, alsmede in de problemen die zich bij de inning kunnen voordoen.

Milieuheffingen mogen in geen geval in de plaats komen van milieubeschermingsmaatregelen, wanneer de gezondheid door milieuvuiling in gevaar wordt gebracht.

2.1.6. Voorlichting en educatie

2.1.6.1. Het Comité hecht veel waarde aan voorlichting en opvoeding op het gebied van het milieu en aan de vorming van leerkrachten.

2.1.6.2. Het Comité stelt voor, de communautaire projecten met „proefscholen” niet uitgerekend in het Jaar van het Milieu te beëindigen, maar voort te zetten en uit te breiden tot het hoger onderwijs⁽²⁾. Tegelijkertijd dienen de tot nog toe getroffen maatregelen te worden geëvalueerd en dient die evaluatie te worden gepubliceerd. Het Comité hecht vooral belang aan de integratie van milieuvorlichting in het onderwijsprogramma op scholen. De Commissie dient na te gaan of pedagogisch materiaal op milieugebied ter beschikking kan worden gesteld voor gebruik in de Lid-Staten. Het Comité vestigt er de aandacht op dat in enkele Lid-Staten scholen en centra voor volwasseneneducatie met succes samenwerken met externe organisaties die gespecialiseerd zijn op het gebied van milieubescherming en milieu-educatie.

2.1.6.3. Milieu-educatie houdt ook in dat jonge mensen bij hun beroepsopleiding alle mogelijke informatie over milieubescherming krijgen (bij voorbeeld fabricageprocedures en technieken ter bescherming van het milieu, keuze van milieuvriendelijke grondstoffen en materialen, kennis omtrent milieuvoorschriften). Bij- en nascholing dienen ook informatie over de nieuwste inzichten en voorschriften op het gebied van de milieubescherming alsmede informatie over wat steeds uit milieu-oogpunt wenselijk is te omvatten. De Commissie wordt dringend verzocht modellen voor een dergelijke beroepsgerichte milieuvorlichting te ontwikkelen.

⁽¹⁾ Richtlijn van de Raad van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken, PB nr. L 210 van 7. 8. 1985, blz. 29.

⁽²⁾ Zie ook het Comett-project (voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van een actieprogramma van de Gemeenschap voor onderwijs en opleiding op het gebied van de technologie (1986 tot 1992) — (het advies van het ESC van 27 november 1985 (PB nr. C 344 van 31. 12. 1985, blz. 4)) en Erasmus (voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van het actieprogramma van de Europese Gemeenschap inzake de mobiliteit van studenten) — (het advies van het ESC van 23 april 1986 (PB nr. C 189 van 28. 7. 1986, blz. 8)).

2.1.6.4. Het Comité pleit voor een openbare discussie over de milieuproblematiek, alsmede voor het nauw betrekken van de gehele bevolking bij het besluitvormingsproces inzake milieubeleid. Er dient met name op te worden gelet dat bij projecten waarvan de gevolgen zich over de landsgrenzen heen zullen doen gevoelen, de betrokken bevolking in het desbetreffende buurland tijdig inspraak krijgt en daarbij gelijke rechten heeft.

2.1.6.5. Het Comité steunt de voorstellen van de Commissie voor uitbreiding van de voorlichting op milieugebied en voor nauwere samenwerking met milieu-organisaties, niet-gouvernementele organisaties en andere betrokkenen. Vanuit dit oogpunt is het van belang de geïnteresseerde burger niet alleen een blik te gunnen op de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie op het gebied van milieubescherming, maar ook op de resultaten van de Europese controle op milieumaatregelen.

2.1.6.6. Bij milieuvorlichting op communautair en nationaal niveau dient nog het volgende in aanmerking te worden genomen:

- aangezien het in laatste instantie de burgers zijn die moeten zorgen voor het behoud en de verbetering van het leefmilieu in de Gemeenschap, kan niet voldoende gehamerd worden op het belang van een sterkere bewustwording van de milieuproblematiek door middel van voorlichting en educatie;
- de Europese burgers — degenen die baat hebben bij het milieubeleid — dienen te beseffen dat alle maatregelen financiële consequenties hebben en dat de particuliere en openbare middelen beperkt zijn; zij dienen dan ook zo te worden voorgelicht dat zij in staat zijn de prioriteiten van de verschillende beleidsonderdelen te onderkennen en te ondersteunen.

2.2. *Maatregelen ter voorkoming van en controle op verontreiniging*

2.2.1. Het Comité vat de „algemene beginselen voor maatregelen ter voorkoming van en controle op verontreiniging”, overeenkomstig de politieke doelstellingen van het actieprogramma, als volgt op:

- de verschillende beleidsconcepten dienen niet als alternatieven te worden beschouwd, maar — naar gelang van het werkterrein — met elkaar te worden gecombineerd; daarbij dient de vaststelling van kwaliteitsdoeleinden voor elk milieumedium afzonderlijk de geldigheid van de emissiegrenswaarden niet in gevaar te brengen,
- er is sprake van een consequente preventieve aanpak, wanneer de maatregelen prioritair op de bron van de verontreiniging gericht worden,
- de vervuiler dient verantwoordelijk te zijn voor de tenuitvoerlegging van deze maatregelen; indien er verscheidene vervuilers zijn, zijn alle betrokkenen aansprakelijk. Degene die schade lijdt door milieuverontreiniging, mag geen nadeel ondervinden van het feit dat er verscheidene veroorzakers zijn; daarom „omkering van de bewijslast”.

Bij de toepassing van deze beginselen dient te worden bedacht dat milieuvraagstukken niet zelden door de

verwezenlijking van plaatselijke ontwikkelingsprojecten worden veroorzaakt; er zij hier dan ook met name gewezen op de verantwoordelijkheid van lokale en regionale instanties.

2.2.2. Het verheugt het Comité dat de Commissie met betrekking tot de vaststelling van emissiegrenswaarden de „stand van de technologie” benadrukt. Het wijst erop dat:

- hieronder ook moderne procédés, installaties of produktiewijzen die in de praktijk werkelijk milieuvriendelijk blijken te zijn, dienen te worden verstaan, waarbij ook rekening dient te worden gehouden met buiten de Gemeenschap opgedane ervaringen,
- de stand van de technologie voortdurend evolueert; die ontwikkeling kan door binnen een bepaalde termijn te verwezenlijken doelstellingen voor Europese milieunormen worden bevorderd.

2.3. *Maatregelen in specifieke sectoren*

2.3.1. *Luchtverontreiniging*

2.3.1.1. Het Comité is het met de Commissie eens dat het tegengaan van luchtverontreiniging een belangrijk facet van het communautaire milieubeleid dient te zijn, met name vanwege de grensoverschrijdende verontreiniging van de lucht. Met behulp van vooruitstrevende emissienormen voor de belangrijkste schadelijke stoffen en industrieën dient een Europese strategie ter beperking van luchtverontreiniging tot stand te worden gebracht, waarbij bestaande installaties niet buiten schot blijven. De richtlijn betreffende grote stookinstallaties is daarbij een eerste stap in de goede richting. Het Comité dringt er bij de Raad op aan, de ontwerp-richtlijn nu eindelijk goed te keuren en daarbij zijn advies ter zake in acht te nemen.

2.3.1.2. Hoge prioriteit dienen vanzelfsprekend ook maatregelen ter verdere beperking van uitlaatgassen van motorvoertuigen te krijgen; de technische vooruitgang die op veel gebieden is bereikt, maakt strengere normen mogelijk.

2.3.1.3. Het is wenselijk dat de Gemeenschap op constructieve wijze bijdraagt tot de internationale bestrijding van de luchtverontreiniging. Dit geldt met name voor de werkzaamheden die worden verricht in het kader van de overeenkomsten inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand, en voor het protocol waarin de partijen bij de overeenkomst zich ertoe verplichten de zwaveldioxide-uitstoot uiterlijk in 1993 met minstens 30% te verminderen.

2.3.1.4. Chloorfluorkoolwaterstoffen worden er terecht van verdacht de ozonlaag aan te tasten. Het Comité is van oordeel dat het na jarenlange discussies zonder veel resultaat nu echt geboden is, op korte termijn maatregelen te nemen die leiden tot een sterke vermindering van het gebruik van chloorfluorkoolwaterstoffen (CFK's) en volgens een vast te stellen tijdschema tot een algeheel verbod daarvan te komen. Het nu in het internationaal overleg bereikte compromis is niet voldoende om een effectieve bijdrage te kunnen leveren tot het tegengaan van een verdere afbraak van de ozonlaag. Ter vervanging van chloorfluorkoolwaterstoffen komen alleen ongevaarlijke stoffen in aanmerking.

2.3.2. Zoetwater en zeewater

2.3.2.1. Met het oog op het schoonhouden van de binnenwateren dienen, volgens het Comité, de maatregelen die tot nog toe als alternatieven („parallele benadering”) werden beschouwd (emissionormen of kwaliteitsdoelstellingen) voortaan te worden gecombineerd (zie punt 4.2.3 van het actieprogramma). Voor de verschillende takken van industrie dienen met grote spoed emissienormen te worden aanvaard die gebaseerd zijn op de beste beschikbare en uitvoerbare technologie. Hierbij dient de bescherming van het grondwater extra gewicht te krijgen; zo kan men kostbare maatregelen voor de zuivering van het water voorkomen. De Commissie dient zich bij voorrang te richten op het tegengaan van verontreiniging van waterwegen ten gevolge van storingen en ongelukken.

Het Comité wijst erop dat door bepaalde landbouwinstallaties waterverontreiniging wordt veroorzaakt die dient te worden vermeden. Het denkt hierbij onder meer aan het weglopen van vloeistoffen uit voederkuilen.

2.3.2.2. De maatregelen ter voorkoming en ter vermindering van de verontreiniging van het zee-, kust- en zwemwater dienen hoge prioriteit te krijgen. De zeeën die de Gemeenschap omringen, en met name de Middellandse Zee en de Noordzee, zijn gevoelige ecosystemen, die door de Gemeenschap intensief beschermd moeten worden. Vermelding verdienen met name:

- een actieprogramma voor de Middellandse Zee en voor de Noordzee op basis van de eerste Noordzeeconferentie,
- beperking van de verontreiniging van de zee vanaf het land, namelijk via rivieren en de lucht,
- beperking van de afvallozing en stopzetting van de afvalverbranding op zee,
- voorkoming van verontreiniging ten gevolge van ongelukken op zee; bij de maatregelen ter voorkoming van schade op grote schaal ten gevolge van scheepsongelukken dient bij voorbeeld ook te worden gedacht aan het steeds voorhanden hebben van een aantal in strategisch gunstige havens paraat liggende sleepboten, en aan voorzieningen om lek geslagen schepen snel aan land te brengen,
- wettelijke maatregelen die het mogelijk maken minder veilige schepen of schepen met een minder veilige lading in de haven vast te houden wanneer de weersomstandigheden zulks noodzakelijk maken.

De Gemeenschap dient erop aan te sturen dat de Lid-Staten zo spoedig mogelijk alle overeenkomsten ter bestrijding van de verontreiniging van de zee ratificeren en dat zij zich vervolgens ook verantwoordelijk voelen voor de toepassing ervan.

2.3.3. Chemicaliën

Het Comité steunt het voornemen van de Commissie in het kader van de maatregelen ter bescherming tegen gevaarlijke of schadelijke chemische stoffen, een nieuwe procedure uit te werken voor de risicobeoordeling van bestaande chemicaliën. Aan de hand van de EINECS-lijst (European inventory of existing commercial chemical substances: Europese inventaris van in de handel bestaande chemische stoffen) zouden de gevaarlijke stoffen moeten worden geclassificeerd (prioriteitenlijst

in volgorde van urgentie en van toxiciteit van de stoffen), waarbij bestaande onderzoekresultaten, bij voorbeeld uit de Verenigde Staten, worden gebruikt.

Bij de beoordeling van de schadelijkheid van chemische stoffen dient op het gebied van de landbouw bij voorbeeld rekening te worden gehouden met het cumulatief effect van meervoudig gebruik en de verhoogde werking door combinatie van verschillende stoffen tegelijk.

2.3.4. Biotechnologie

Het Comité is ingenomen met de belangstelling van de Commissie voor de problemen van de biotechnologie — vanuit het oogpunt van de invloed hiervan op mens en milieu — en met het initiatief wettelijke voorschriften op communautair niveau tot stand te willen brengen. In geen enkele Lid-Staat van de Gemeenschap bestaan op het ogenblik uitgebreide voorschriften op het gebied van de biotechnologie; communautaire voorschriften zouden derhalve als voorbeeld kunnen dienen. Het voornemen van de Commissie kan echter pas definitief worden beoordeeld aan de hand van haar concrete ideeën ter zake.

2.3.5. Lawaai

2.3.5.1. Het Comité is het met de Commissie eens dat lawaai bestrijding een belangrijk aspect van milieubescherming is, omdat de bevolking sterk onder lawaai overlast lijdt.

2.3.5.2. Communautaire milieuwetgeving dient in de eerste plaats maatregelen te omvatten ter bestrijding van lawaai overlast aan de bron en betrekking te hebben op apparaten en voertuigen die geluidshinder veroorzaken. Daarbij dient echter niet alleen rekening te worden gehouden met het geluidsniveau van één enkele bron, maar ook met de mogelijkheid dat verschillende soortgelijke of andere lawaai bronnen te zamen de last veroorzaken.

De door de Commissie genoemde communautaire kwaliteitsdoelstellingen inzake omgevingslawaai dienen als minimumeisen te worden geformuleerd, die worden vastgesteld aan de hand van fysiologische criteria, aangezien over de aanvaardbaarheid van lawaai in de afzonderlijke Lid-Staten verschillend wordt gedacht.

2.3.5.3. Het plan van de Commissie om op producten die veel lawaai maken bijzondere heffingen in te voeren, is zeker met het oog op de gebruikmaking van economische hulpmiddelen bij het milieubeleid interessant. Het Comité heeft zich hierover al principiële uitgesproken in zijn advies inzake de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan chemische, fysische en biologische agentia op het werk: lawaai⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Advies van het ESC van 23 november 1983 (PB nr. C 23 van 30. 1. 1984, blz. 30); zie ook PB nr. C 283 van 27. 12. 1979, blz. 19, alsmede het advies van het ESC van 20 oktober 1986, dat in de loop van 1987 zal worden gepubliceerd.

2.3.6. Nucleaire veiligheid

Het Comité wijst op de door hem uitgebrachte⁽¹⁾ en nog in voorbereiding zijnde⁽²⁾ adviezen inzake nucleaire veiligheid.

2.4. Beheer van milieurijsdommen

2.4.1. Natuurbehoud

2.4.1.1. De Gemeenschap dient te streven naar een Europese strategie inzake natuurbehoud, in navolging van de wereldstrategie voor natuurbehoud (the 1980 World Conservation Strategy, welke is ontwikkeld door het UNEP — United Nations Environment Program — van de Verenigde Naties, samen met andere organisaties). Het Comité vestigt de aandacht in het bijzonder op steun voor natuurbeschermingsgebieden van Europese klasse.

2.4.1.2. Bij natuurbehoud is er sprake van een samenwerking tussen milieubeleid en andere beleidsgebieden, met name het landbouwbeleid.

2.4.1.3. Het Comité wijst bij voorbeeld op de volgende conflicten tussen landbouw en natuurbescherming, welke niet in de laatste plaats mede veroorzaakt worden door stimuleringsmaatregelen van de Gemeenschap:

- het communautair landbouwbeleid leidt tot intensief gebruik van het beschikbare areaal, terwijl het voor een doeltreffende natuurbescherming dikwijls nodig is voor het milieu waardevolle gebieden niet te exploiteren;
- in het belang van de bescherming van de natuur moeten natte gebieden veilig worden gesteld.

2.4.1.4. Het Comité is ingenomen met de geplande maatregelen ter bescherming van dieren en het wenst beslist dat deze maatregelen worden verwezenlijkt.

2.4.2. Bodembescherming

Het verheugt het Comité dat ook bodembescherming deel uitmaakt van het programma. Dit onderwerp verdient in het kader van het communautaire milieubeleid alle aandacht. Er is ook hier weer sprake van een sterke interactie tussen bodembescherming en landbouw, met name bij

- de intensieve veehouderij (bij voorbeeld vanwege overbemesting met gier),
- het toegestane gebruik van bestrijdingsmiddelen en ontbladeringsmiddelen,
- het gebruik van kunstmest,
- maatregelen ter voorkoming van erosie van grond die in gebruik is voor land- en bosbouw, met inbegrip van maatregelen om het gevaar van woestijnvorming ten gevolge van omvangrijke bosbranden te voorkomen,
- het tegengaan van woestijnvorming in bepaalde regio's, zelfs wanneer dit een natuurlijke oorzaak heeft; dit is een urgent probleem dat op korte termijn met alle middelen te lijf moet worden gegaan (research, financiën, infrastructuurwerken enz.).

Ook zij gewezen op het belang van ruimtelijke ordening en urbanisme voor de bodembescherming („asfaltering van het landschap” door de oppervlakten die in beslag worden genomen door wegen en stedegebouw).

2.4.3. Afvalbeleid

2.4.3.1. Volgens het Comité zal het afvalbeleid een steeds belangrijker rol gaan spelen in het milieubeleid⁽³⁾. Het pleit voor een „afvalstrategie” aan de hand van het volgende prioriteitenlijstje:

- voorkoming van afval,
- recycling en hergebruik van afval,
- afvalverwijdering (verkleining van de afvalberg en opslag van afvalstoffen die niet schadelijk zijn voor het milieu en de gezondheid).

Ter beperking van het ontstaan van afval kan gedacht worden aan maatregelen die het gebruik stimuleren van duurzame produkten en van statiegeldverpakkingen of te recycleren verpakkingen, waardoor de hoeveelheid afval kan worden verminderd. Ook moet „schone” technologie worden ontwikkeld en bevorderd. Ter voorkoming van afval en bijgevolg van milieuvervuiling, speelt het bijbrengen van milieubewustzijn een belangrijke rol.

2.4.3.2. Een vraagstuk apart vormt in dit verband de sanering van ernstig verontreinigde terreinen (met name waar in het verleden is gestort). Deze kwestie is in veel Lid-Staten zeer actueel. Het verheugt het Comité dat dit probleem aan de orde komt in de verordening van de Raad inzake communautaire acties voor het milieu⁽⁴⁾. Het zou bovendien heel zinvol zijn indien de

⁽¹⁾ Advies van het ESC van 25 februari 1987 inzake communautaire maatregelen in toepassing van hoofdstuk III van het Euratom-Verdrag inzake een communautair systeem voor de snelle uitwisseling van gegevens in geval van abnormaal hoge radioactiviteit of een kernongeval (PB nr. C 105 van 21. 4. 1987, blz. 9).

⁽²⁾ Initiatiefadvies van het ESC inzake het nucleaire ongeluk te Tsjernobyl en advies inzake het voorstel voor een verordening tot verlenging van de geldigheidsduur van Verordening (EEG) nr. 1707/86 betreffende de voorwaarden voor de invoer van landbouwprodukten van oorsprong uit derde landen ingevolge het ongeluk in de kerncentrale van Tsjernobyl, alsmede inzake een permanent systeem voor de vaststelling van grenswaarden voor de radioactieve besmetting van drinkwater en agrarische produkten bij een kernongeval; deze beide adviezen zullen naar verwachting medio 1987 worden uitgebracht.

⁽³⁾ Zie het advies van het ESC van 24 mei 1984 over het actieprogramma van de Europese Gemeenschap inzake afvalverwerking (voorkoming, terugwinning en verwijdering) (PB nr. C 206 van 6. 8. 1984, blz. 62) alsmede het rapport van de Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken ter zake.

⁽⁴⁾ Verordening (EEG) nr. 1872/84 (PB nr. L 176 van 3. 7. 1984, blz. 1) dient in deze zin te worden gewijzigd, vgl. de voorstellen van de Commissie in doc. COM(00) van 19 december 1986, en het in juni 1987 te verwachten advies van het Economisch en Sociaal Comité.

Lid-Staten onder elkaar meer ervaringen zouden uitwisselen. Verder wijst het Comité op de bijzondere problematiek van giftige afvalstoffen, waarvan het vervoer en de verwijdering internationale samenwerking, onder meer door registratie van de desbetreffende transportondernemingen, vereisen.

2.4.4. Stads-, kust- en berggebieden

Van belang zijn met name de maatregelen ter sanering van oude, niet meer gebruikte industrieterreinen en van stadscentra. Het zou op dit punt zinvol kunnen zijn het regionaal beleid bij het milieubeleid te betrekken. Hetzelfde geldt voor gebieden waar één bepaalde industriële activiteit wordt beoefend die veel milieuhinder veroorzaakt. Gewaarborgd dient te worden dat de financiële voordelen van een door de overheid gesubsidieerde sanering niet alleen aan individuele personen ten goede komen, maar aan de gehele gemeenschap. In de zo bereikte waardestijging dienen dan weer de middelen te worden gevonden om de verdere sanering te financieren.

Het Comité vestigt de aandacht van de Commissie op de milieuproblemen die zich specifiek in eilandgebieden voordoen, die ten gevolge van geografische en hydrografische omstandigheden veel kwetsbaarder zijn.

2.5. Onderzoek

2.5.1. Het Comité verwijst naar het in november 1986 uitgebrachte advies inzake het kaderprogramma van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1987 tot 1991)⁽¹⁾. Uit milieu-oogpunt zijn met name onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de energietechnologie van belang; hiertoe moet ook de te bevorderen ontwikkeling van brandstofcellen en van elektrisch aangedreven motorvoertuigen gerekend worden.

2.5.2. Coördinatie van onderzoeksprojecten op milieugebied binnen de Gemeenschap is noodzakelijk, ten einde doublures te voorkomen, lacunes in het onderzoek aan te vullen en onderlinge vergelijking van onderzoekresultaten mogelijk te maken. De Gemeenschap dient daarbij nuttig gebruik te maken van de onderzoekcapaciteit in alle Lid-Staten, onder meer door het geven van EG-onderzoekopdrachten.

2.6. Werkzaamheden in internationaal verband

2.6.1. Werkzaamheden binnen internationale organisaties en in samenwerking met derde landen

Het Comité is voorstander van nauwere samenwerking met internationale organisaties en derde landen. De Gemeenschap dient zich zo mogelijk bij meer internationale overeenkomsten aan te sluiten. Het Comité wijst er verder op dat dubbel werk moet worden voorkomen, met name bij onderzoek en ontwikkeling en bij het opdoen van ervaring. Derhalve zou een betere coördinatie van de verschillende werkterreinen nodig kunnen zijn. De Gemeenschap zou samen met internationale

organisaties (bij voorbeeld de FAO) gemeenschappelijke actieprogramma's moeten uitwerken en bevorderen.

2.6.2. Samenwerking met ontwikkelingslanden op milieugebied

2.6.2.1. Het verheugt het Comité dat de Commissie voorzieningen wil treffen om te waarborgen dat het milieu in het ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap meer aandacht krijgt en dat daarbij ook de ervaringen en opvattingen van milieu-organisaties in de ontwikkelingslanden in aanmerking worden genomen. Van elk samenwerkingsproject met de ontwikkelingslanden dient het milieu-effect te worden nagegaan.

2.6.2.2. In de ontwikkelingshulp dient het zwaartepunt te liggen bij de bevordering van aan de omstandigheden in de ontwikkelingslanden aangepaste technieken, zoals bij voorbeeld de ontwikkeling van eenvoudige methoden voor drinkwatervoorziening.

2.6.2.3. Het Comité vestigt de aandacht op het probleem dat kan ontstaan indien in Europa vervaardigde producten, waarvan het gebruik in de Gemeenschap uit milieu- en gezondheidsoverwegingen echter verboden of beperkt is, naar derde landen worden uitgevoerd.

De export van dergelijke producten dient in principe te worden verboden. Indien van dergelijke export in uitzonderlijke gevallen niet wordt afgezien, dient er op Europees niveau voor te worden gezorgd dat de ontvangers voorgelicht worden over de in Europa vastgestelde risico's en gewezen worden op de hier bestaande wettelijke beperkingen. Het is dan de taak van het importerende land eventueel de nodige voorzieningen te treffen.

2.7. Europees Jaar van het Milieu

2.7.1. Het Comité is ingenomen met het Europees Jaar van het Milieu, dat een uitstekende gelegenheid vormt om voorlichting te geven over de ernstige milieuproblemen en om het milieubewustzijn van de mensen te bevorderen. Met het oog daarop is het nuttig de dialoog tussen de betrokkenen over milieu-aangelegenheden aan te zwengelen.

2.7.2. In verband met het Europees Jaar van het Milieu gaat het Comité in zijn werkprogramma aan de volgende punten extra aandacht besteden:

- het milieubewustzijn moet worden bevorderd door voorlichting en educatie,
- nieuwe markten moeten worden ontsloten door ondernemers en werknemers informatie te verschaffen over moderne milieubeschermtchnieken en door de consumenten over milieuvriendelijke producten voor te lichten,
- initiatieven moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de „milieu-industrie” arbeidsplaatsen oplevert en saneringsgebieden een economische opleving kennen,

⁽¹⁾ Advies van het ESC van 27 november 1986 (PB nr. C 333 van 29. 12. 1986, blz. 4).

— aan initiatieven om regionale, ook grensoverschrijdende, milieuvraagstukken op te lossen, moeten niet alleen nationale en lokale instanties, maar ook sociale partners, consumenten- en milieuorganisaties meewerken; hierbij moeten ook de media worden betrokken en moet ook gedacht worden aan uitwisseling van ervaringen en informatie tussen regio's die weliswaar ver uiteen liggen, maar met soortgelijke problemen kampen.

2.8. *Samenwerking bij de toekomstige ontwikkeling van milieubeleid*

Het Comité gaat ervan uit dat het onderhavige vierde milieu-actieprogramma niet het laatste milieuprogramma zal zijn. Het verzoekt de Commissie ook in de toekomst al bij de voorbereiding van de programma's en van de daaruit voortvloeiende voorschriften niet alleen samen te werken met overheidsinstanties, maar ook met de werkgevers- en werknemersorganisaties en met de representatieve milieu- en consumentenorganisaties.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

BIJLAGE 1

Verworpen wijzigingsvoorstellen

De volgende, overeenkomstig het Reglement van Orde ingediende en op basis van het advies van de Afdeling geformuleerde wijzigingsvoorstellen zijn tijdens de debatten verworpen:

Punt 2.1.2.3

De laatste drie zinnen van deze paragraaf te schrappen (alleen de eerste zin te handhaven).

Motivering

Zonder doeltreffende supranationale, dus communautaire, controle zullen de richtlijnen in de meeste regio's en landen niet worden toegepast.

Stemuitslag

Stemmen vóór: 31, stemmen tegen: 84, onthoudingen: 8.

Punt 2.2.1

Onder b), in de vierde regel van het derde gedachtenstreepje de woorden „daarom omkering van de bewijslast” schrappen.

Motivering

Beoogd wordt te voorkomen dat een uitwerking van het hier genoemde, op zichzelf aanvaardbare beginsel, die op fundamentele bezwaren vanuit de rechtsstelsels van de Lid-Staten stuit, niet zomaar en ongeargumenteerd wordt aanbevolen.

Stemuitslag

Stemmen vóór: 50, stemmen tegen: 72, onthoudingen: 11.

BIJLAGE 2

De volgende aanwezig of vertegenwoordigde leden hebben vóór het advies gestemd:

De heer AMATO	De heer FRANDI	De heer MUÑIZ GUARDADO
De heer ASPINALL	De heer GEUENICH	De heer MURPHY
De heer ATAIDE	De heer GLESENER	De heer NIELSEN P.
De heer BENTO GONÇALVES	De heer FORGAS	De heer NIEUWENHUIZE
De heer BERETTA	De heer GOMEZ MARTINEZ	De heer ORSI
De heer BLESER	De heer GORIS	De heer PROENÇA
De heer BOISSEREE	Mevrouw GREDAL	De heer QUEVEDO ROJO
De heer BOS	De heer GREEN	De heer RAMAEKERS
De heer BRIGANTI	De heer van GREUNSVEN	De heer ROSEINGRAVE
De heer LOBO BRANDÃO	De heer HAAS	De heer ROUZIER
R. CAL.	De heer HAGEN	De heer SALOMONE
De heer CALVET CHAMBON	De heer HAMMOND	De heer SANTILLAN CABEZA
De heer CARROLL	De heer HILKENS	De heer SCHMITZ
De heer CAVAZZUTI	De heer HÖRSKEN	De heer SCHOEPGES
De heer CEBALLO HERRERO	De heer HOVGAARD	De heer SILVA
De heer CHRISTIE	JAKOBSEN	De heer SMITH A.
De heer ALVES CONDE	De heer JASCHICK	De heer SMITH L.
De heer CURLIS	De heer JENKINS	De heer SOLARI
De heer van DAM	De heer KAARIS	De heer STAEDELIN
De heer von der DECKEN	De heer LAKA MARTIN	De heer STRAUSS
De heer DELHOMENIE	De heer LANDABURU	Mevrouw TIEMANN
De heer DELLA CROCE	De heer LOJEWski	De heer TUKKER
De heer DOS SANTOS	Mevrouw MADDOCKS	De heer VANDEN BROUCKE
De heer DRAGO	De heer MAINETTI	De heer VIDAL
Mevrouw ELSTNER	De heer MEYER HORN	De heer VELASCO MANCEBO
De heer EMO CAPODÍLISTA	De heer MORSELLI	De heer VERCELLINO
De heer ETTY	De heer MOURGUES	De heer ZUFIAUR NARVAIZA
De heer EULEN	De heer MUHR	

De volgende aanwezig of vertegenwoordigde leden hebben tegen het advies gestemd:

De heer APARICIO BRAVO	De heer HANCOCK	De heer PERRIN-PELLETIER
De heer ARENA	De heer KELLY	De heer PETROPOULOS
De heer BAGLIANO	De heer KENNA	De heer PROUMENS
De heer BELTRAMI	De heer LANCASTRE	De heer RIBIERE
De heer BROICHER	De heer LAUR	De heer ROBINSON
De heer CASHMAN	De heer LOPEZ DE LA PUERTA	De heer ROLÃO GONÇALVES
De heer CEYRAC	De heer MACHADO v. TSCHUSI	De heer ROMOLI
De heer CLAVEL	De heer MARGALEF MASIA	De heer SAÏU
De heer COLLAS	De heer MARTIN ALMENDRO	De heer SCHNIEDERS
De heer COYLE	De heer MARTIN CASTELLA	De heer SPRINGBORG
Mevrouw DODD	De heer MASPRONE	De heer TAMLIN
De heer DROULIN	De heer MORELAND	De heer WAGNER
De heer GARDNER	De heer PEARSON	De heer WHITWORTH
De heer GIACOMELLI	De heer PELLETIER	De heer YVERNEAU

De volgende aanwezig of vertegenwoordigde leden hebben zich van stemming onthouden:

De heer ARETS	De heer LÖW	De heer RIERA MARSA
De heer BLACK	De heer NETO DA SILVA	De heer SPEIRS
De heer CORELL AYORA	De heer NOORDWAL	De heer TIXIER
De heer DUNET	De heer de NORMANN	De heer WICK
De heer FRESI	De heer PARDON	
De heer KRÖGER	De heer POETON	

Advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de in een Lid-Staat niet woonachtige vervoerondernemers aldaar tot binnenlands goederenvervoer over de weg worden toegelaten⁽¹⁾

(87/C 180/12)

De Raad heeft op 18 december 1985 besloten, overeenkomstig artikel 75 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor vervoer- en communicatiewezens, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast heeft haar advies op 11 maart 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Bleser.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met meerderheid van stemmen, twee stemmen tegen, bij één onthouding, is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het van 22 mei 1985 daterende arrest nr. 13/83 van het Europees Hof van Justitie in de zaak: Europees Parlement tegen Raad („nalatigheidsarrest”) heeft een stimulerend effect gehad op de initiatieven van de Raad op het gebied van het vervoerbeleid; verder heeft de publikatie van het witboek inzake de voltooiing van de interne markt ertoe geleid dat de ministers van Verkeer van de Lid-Staten van de Gemeenschap op 14 november 1985 overeenstemming hebben bereikt over politieke richtsnoeren waarvan de hoofdlijnen tijdens de zitting van de Raad van 30 juni 1986 zijn bevestigd.

1.2. Met betrekking tot het kaderprogramma voor het EG-vervoerbeleid („master plan”) heeft de Raad zich op het standpunt gesteld „dat het noodzakelijk is de verkeersproblematiek in haar algemeenheid te bestuderen met het oog op de verbetering van de doeltreffendheid en de rentabiliteit van de sector en in het vooruitzicht van de consolidatie van de interne markt, van een harmonische integratie, van een economische convergentie en van de maatschappelijke vooruitgang”.

1.3. Er zij op gewezen, hoe belangrijk het is dat een ultimo 1992 te verwezenlijken vrije markt in de vervoersector tot stand wordt gebracht, zonder daarbij evenwel uit het oog te verliezen dat de verschillende takken van vervoer in politiek en economisch opzicht op elkaar inwerken. Men is er nog niet in geslaagd, een globaal gemeenschappelijk beleid voor het vervoer in zijn geheel en voor alle takken van vervoer afzonderlijk te definiëren; dit beleid bestaat momenteel slechts uit een aantal eerste en bescheiden sectorgewijze aanzetten.

1.4. Het Comité constateert dat krachtens artikel 3 van dit voorstel voor een verordening de niet-ingezetene vervoerondernemer net zoals de ingezeten vervoerondernemer onder de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staat valt waarin dit cabotagevervoer wordt verricht. Ook niet-ingezetene vervoerondernemers zullen met andere woorden moeten opereren op een geliberaliseerde, gecontingenteerde of in rayons onderverdeelde nationale markt. Hiermee is echter een tot stand te brengen onderlinge aanpassing van het uiteenlopende beleid van de afzonderlijke Lid-Staten ten aanzien van de capaciteit in het wegvervoer nog niet dichterbij gekomen.

1.5. Met haar voorstel voor een verordening wil de Commissie uitsluitend bereiken dat niet-ingezetene vervoerondernemingen op dezelfde wijze worden behandeld als ingezetene vervoerondernemingen. In de praktijk zal dit het volgende effect sorteren:

- buitenlandse ondernemingen kunnen op markten waarop geen contingenteringsregeling geldt (Beneluxlanden, Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk) zonder enigerlei contingentering cabotagevervoer verrichten,
- op uiteenlopend geordende markten voor het wegvervoer kunnen zich complexe veranderingen voordoen. Op de markten voor het streekvervoer waarop voor ingeschreven ondernemingen geen kwantitatieve beperkingen gelden, kan ook niet-ingezetene ondernemingen die op deze markten willen opereren, geen kwantitatieve beperkingen worden opgelegd. Voor het gecontingenteerde lange-afstandsvervoer kan een speciaal contingent worden ingevoerd bij voorbeeld in de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk of Italië.

1.6. Het Comité is ervan overtuigd dat de gevolgen van de toelating van niet-ingezetene vervoerondernemingen tot de nationale markten (cabotagevervoer), zeker niet te verwaarlozen zullen zijn. Enerzijds zal dit voorstel van invloed zijn op het aantal ritten zonder retourlading, dat volgens ramingen naar gelang van de Lid-Staten tussen 24 en 30 % ligt. Anderzijds is te verwachten dat dit in economisch en sociaal opzicht negatieve gevolgen met zich mee zal brengen. Met de huidige benadering van de Commissie zullen de concrete mogelijkheden voor de vervoerondernemingen op de afzonderlijke vervoermarkten binnen de Gemeenschap volkomen uiteenlopen. De reden hiervan is dat de mate waarin de diverse nationale markten zijn geordend, verschillend is.

1.7. Het Europees Hof van Justitie stelt in de motivering van zijn arrest dat juridisch gezien aan de invoering van het vrije verkeer van diensten in het vervoer niet de voorwaarde mag worden verbonden dat eerst de concurrentieverhoudingen moeten worden geharmoniseerd. De Raad van ministers van Verkeer heeft echter tijdens zijn zitting van 14 november 1985 een politieke link gelegd tussen liberalisering van de vervoermarkten en harmonisering van wezenlijke concurrentievoorwaarden. Kennelijk is dit gedaan omdat de vervoerondernemingen, wanneer zij gebruik maken van de vrijheid van dienstverlening in het vervoer, niet volledig, maar slechts ten dele onder de rechtsstelsels van de Lid-Staten vallen, op wier grondgebied zij diensten aanbieden (zo zijn deze ondernemingen met name niet onderworpen aan deze rechtsstelsels in het geval van de voor bedrijfsvoertuigen verschuldigde belastingen en

⁽¹⁾ PB nr. C 349 van 31. 12. 1985, blz. 26.

heffingen, de venootschapsbelasting, de technische inspectie van voertuigen, het toezicht op de naleving van de voorschriften van sociale aard op de plaats van vestiging van de onderneming, de registratieheffingen en de WA-verzekering voor de voertuigen).

1.8. Wil men een integratie van de vervoermarkten tot stand brengen, dan is een onderlinge aanpassing van de uiteenlopende nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen noodzakelijk, omdat anders niet-ingezeten vervoerondernemingen in de praktijk moeilijk daadwerkelijk gebruik zouden kunnen maken van de vrijheid van dienstverlening. Op het cabotagevervoer zijn de nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het land in kwestie van toepassing, bij voorbeeld op het gebied van de verzekeringen, aansprakelijkheid, het vervoerrecht, bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook dienen de nationale tariefvoorschriften, die echter wat het toezicht op de naleving daarvan betreft op de ingezeten vervoerondernemingen zijn gericht, in acht te worden genomen. Voorts is het te verwachten dat het cabotagevervoer in sommige Lid-Staten zal worden gecontingenteerd. In al deze gevallen is het voor de niet-ingezeten vervoerondernemingen zaak om te weten, welke nationale autoriteiten bevoegd zijn en welke administratieve procedure moet worden gevolgd. Alleen al het op de hoogte zijn van de uiteenlopende nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen zal in tal van gevallen voor de niet-ingezeten vervoerondernemingen een nauwelijks te nemen obstakel blijken. Daarom dient de Commissie tevens een informatie- en overlegprocedure uit te werken, waardoor het de ondernemingen gemakkelijker wordt gemaakt, in de praktijk deze diensten op vervoergebied te verlenen, en waardoor ook is gewaarborgd dat niet-ingezeten vervoerondernemingen niet zullen worden benadeeld.

1.9. Bij de pogingen om de concurrentiedistorsies tussen de diverse Lid-Staten uit de weg te ruimen, dient men voor ogen te houden dat Richtlijn 74/561/EEG inzake de toegang tot het beroep van ondernemer van internationaal goederenvervoer over de weg niet in alle Lid-Staten op de juiste dan wel op uiteenlopende wijze wordt toegepast.

1.10. Daarom kan het Comité niet zonder meer akkoord gaan met dit voorstel van de Commissie. Zoals in hoofdstuk 2 nader wordt uiteengezet, dient dit voorstel op een aantal punten te worden gewijzigd.

1.11. Ten einde concurrentiedistorsies tussen de Lid-Staten uit de weg te ruimen en geen nieuwe distorsies te veroorzaken, dient tegelijk met de vaststelling van dit voorstel voor een verordening vooruitgang te worden geboekt op te harmoniseren wezenlijke onderdelen, bij voorbeeld op het gebied van de voor het vervoer relevante belastingen en dat van de tolgelden. Daarom doet het Comité een beroep op de Commissie om ervoor te zorgen dat de Raad tegelijk met dit voorstel voor een verordening ook een besluit kan nemen over de reeds genoemde harmoniserende maatregelen. Dit is alleen al noodzakelijk op grond van het politieke gegeven dat door de constellatie van de belangen in de Raad het voorstel van de Commissie anders op nogal wat problemen zou kunnen stuiten. Tevens is het nemen van harmoniserende maatregelen in overeenstemming met de resultaten van de zitting van de Raad van 14 november 1985 en sluit dit aan bij de van 23 december 1985 daterende mededeling van de Commissie aan de Raad inzake het intracommunautair goederenvervoer.

1.12. Het Comité dringt er bij de Commissie op aan om zo spoedig mogelijk een van de volgende punten omvattend volledig overzicht voor te leggen, waarover het dient te worden geraadpleegd:

1.12.1. Opstellen van een lijst van alle tot en met 1992 in de vervoersector te nemen harmoniserende maatregelen;

1.12.2. Opstellen van een lijst van gelijktijdig te nemen harmoniserende maatregelen die in verband met een gezonde ontwikkeling van de vervoermarkt vereist zijn;

1.12.3. Opstellen van een tijdschema voor de gefaseerde tenuitvoerlegging van harmoniserende en liberaliserende maatregelen;

1.12.4. Analyseren en evalueren van de mogelijke gevolgen van deze maatregelen in de afzonderlijke Lid-Staten voor de verschillende takken van vervoer in sociaal, economisch en technisch opzicht, alsmede opstellen van een plan met begeleidende maatregelen van sociale aard.

1.13. Tot slot dringt het Comité er bij de Commissie op aan om na te gaan, welke gevolgen het door bepaalde transitolanden ten opzichte van de Lid-Staten van de Gemeenschap gevoerde beleid heeft. Naar het oordeel van het Comité bestaat namelijk het gevaar dat de verwezenlijking van het beginsel van het vrij verrichten van diensten danig op de tocht komt te staan, wanneer niet alle Lid-Staten op dezelfde voorwaarden transitovervoer kunnen verrichten.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Artikel 1

2.1.1. Volgens het voorstel van de Commissie mag in het beroepsgoederenvervoer over de weg cabotage alleen maar worden verricht door ondernemingen die in een Lid-Staat zijn gevestigd en aan de subjectieve toelatingseisen voldoen. Gepreciseerd dient te worden dat uitsluitend de desbetreffende nationale machtiging om aan het grensoverschrijdend vervoer deel te nemen, vereist is om in andere Lid-Staten cabotage te mogen verrichten. Vastgesteld dient te worden, wat moet worden verstaan onder tijdelijk deelnemen aan het binnenlands vervoer in een andere Lid-Staat. In artikel 60 van het EEG-Verdrag wordt gesproken van werkzaamheden van tijdelijke aard in een andere Lid-Staat. Tevens is een precisering noodzakelijk, omdat de overeenkomsten over vrijstelling van motorrijtuigenbelasting uitsluitend gelden voor werkzaamheden van tijdelijke aard in een andere Lid-Staat, en tevens de douanebepalingen betreffende de invoer van vervoermiddelen in acht dienen te worden genomen. Daarom dient de vervoerondernemer in beginsel te kunnen bepalen of hij gebruik maakt van de in het EEG-Verdrag neergelegde vrijheid van dienstverlening dan wel een vestiging in een andere Lid-Staat opent. Bijgevolg dienen tijdsbepalingen van het recht om gebruik te maken van de vrijheid van dienstverlening in geval van concrete verwezenlijking van deze vrijheid in het vervoer te worden opgeheven.

2.1.2. Het Comité betreurt dat Richtlijn 74/561/EEG in een aantal Lid-Staten nog niet wordt toegepast; dit houdt in dat vervoerondernemers uit die Lid-Staten niet kunnen aantonen dat zij voldoen aan de voorwaarden

die worden gesteld om cabotagevervoer te mogen verrichten.

2.2. Artikel 2

2.2.1. Naar het oordeel van de Commissie dient de vrijheid van dienstverlening te gelden voor natuurlijke personen die onderdaan van een Lid-Staat zijn; in het geval van rechtspersonen dienen alleen ondernemingen die qua ondernemingsvorm en ondernemingskapitaal aan bepaalde eisen voldoen, gebruik te kunnen maken van de vrijheid van dienstverlening. Dit houdt in dat niet alle in een Lid-Staat van de Gemeenschap gevestigde ondernemingen gebruik kunnen maken van de vrijheid van dienstverlening in het vervoer. De Commissie wil voorkomen dat door het toelaten van extracommunautaire ondernemingen de markten in afzonderlijke Lid-Staten wellicht worden verstoord. Er geldt al een soortgelijke regeling voor deelneming aan de Rijnvaart (aanvullend en ondertekeningsprotocol). Het motief hiervoor is ongetwijfeld dat hierdoor de gevaren die kunnen uitgaan van de concurrentie door ondernemingen uit Comecon-landen en uit bepaalde derde landen op de vervoermarkten in de Gemeenschap, kunnen worden afgewend. Het Comité constateert tot zijn voldoening dat artikel 5, lid 2, van het voorstel van de Commissie inzake de toegang tot de markt voor het wegvervoer tussen de Lid-Staten zelfs een bepaling bevat inzake opheffing van het recht om deel te nemen aan het binnenlands vervoer in een Lid-Staat, wanneer zich op de markt van die Lid-Staat een ernstige verstoring voordoet.

2.2.2. De door de Commissie voorgestelde beperking van de vrijheid van dienstverlening is onbevredigend. Wil men bepaalde ondernemingen niet tot het vervoer in bepaalde Lid-Staten toelaten, dan zouden er op het recht van vestiging gebaseerde regelingen moeten komen die dan ook van toepassing zouden zijn op de deelneming aan alle vervoermarkten in de Gemeenschap. De huidige regeling houdt namelijk in dat ondernemingen die daadwerkelijk vanuit derde landen worden geleid, weliswaar van cabotage in andere Lid-Staten kunnen worden uitgesloten, maar zonder enigerlei beperking vervoer kunnen verrichten in de Lid-Staat waarin zij zijn gevestigd alsook grensoverschrijdend vervoer.

2.2.3. Volgens het voorstel van de Commissie kan de Lid-Staat waarin een vervoeronderneming is gevestigd ook uitzonderingen op de qua ondernemingsvorm en kapitaal te vervullen voorwaarden toestaan, mits de vervoermarkten daardoor niet kunnen worden verstoord. Onduidelijk is, welke omstandigheden in dit verband dienen te worden bekeken en in hoeverre in dit opzicht een afhankelijkheid van systemen voor de observatie van de markten die echter slechts ten dele bestaan, onstaat.

2.3. Artikel 3

2.3.1. De Lid-Staten worden er uitsluitend toe verplicht, in hun cabotagevoorbehoud een einde te maken aan discriminatie van buitenlanders. Bestaande nationale capaciteits- en tariefvoorschriften kunnen van kracht blijven. In de praktijk kan dit echter leiden tot discriminatie van de in de betrokken Lid-Staat gevestigde ondernemingen, bij voorbeeld bij de naleving

van de cao-bepalingen of ook van de voorschriften van sociale aard, aangezien het gemakkelijker is er op toe te zien dat de in de Lid-Staat in kwestie gevestigde ondernemingen zich aan de nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen houden. Naast het fundamentele probleem dat het initiatief van de Commissie de scheiding tussen de markten voor nationaal en grensoverschrijdend vervoer nog vergroot, dient om deze redenen de voorkeur te worden gegeven aan een op integratie gebaseerd concept waarbij de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de diverse Lid-Staten onderling worden aangepast.

2.3.2. Volgens het Comité moet er in elk geval een informatie- en overlegprocedure komen, ten einde niet-ingezetene vervoerondernemingen informatie te verstrekken over de in acht te nemen wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen op het gebied van aansprakelijkheid, verzekeringen, vergunningen, tarieven, vervoer van gevaarlijke stoffen (uitzonderingen op de ADR (Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg)), nationale uitzonderingen op de EG-voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer. Gestreefd moet worden naar een onderlinge aanpassing van de uiteenlopende nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en naar harmonisering daarvan met de op deze materie betrekking hebbende bepalingen voor het grensoverschrijdend vervoer, vooral op het vlak van de CMR-bepalingen (Verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg), de voorschriften van sociale aard en het vervoer van gevaarlijke stoffen.

2.3.3. Ten einde ervoor te zorgen dat wegvervoerondernemingen op de markten van andere Lid-Staten op dezelfde wijze worden behandeld, zou in een op integratie gericht concept van de Commissie kunnen worden uitgegaan van de communautaire vergunningen. Om te beginnen zouden de houders van deze vergunningen tot de cabotage kunnen worden toegelaten, waarbij het aantal toegelaten wegvervoerders zou toenemen naarmate de conclusies van de Raad van 30 juni 1986 realiteit worden. Dit zou echter ook betekenen dat er een koppeling komt tussen de uitbreiding van de capaciteit in het grensoverschrijdend vervoer en de capaciteit in het binnenlands vervoer van de afzonderlijke Lid-Staten. Is men in het bezit van een communautaire vergunning, dan dient men het recht te hebben voortaan op alle vervoermarkten binnen de Gemeenschap te opereren. Wil men echter van een werkelijke gelijke behandeling kunnen spreken, dan moet ook het vrije verkeer via het grondgebied van derde landen gewaarborgd zijn. Het transitovervoer is vooral voor de niet-centraal gelegen Lid-Staten die niet aan andere Lid-Staten grenzen, van fundamentele betekenis.

2.4. Artikel 4 (nieuw)

2.4.1. Het formuleren van de voorwaarden waaronder niet-ingezetene wegvervoerders mogen deelnemen aan het binnenlands vervoer in andere Lid-Staten heeft alleen maar zin, indien afdoende wordt gecontroleerd of aan deze voorwaarden wordt voldaan.

Om dit te bereiken, dient een nieuw artikel 4 in het voorstel voor een verordening te worden ingevoegd (het huidige artikel 4 wordt dan artikel 5 enz.).

2.4.2. Dit artikel zou als volgt kunnen worden geformuleerd:

„1. De betrokken instanties in de Lid-Staten dan wel de nog in het leven te roepen instanties die over de vereiste bevoegdheden moeten beschikken, zijn

erop toe dat de in de voorgaande artikelen opgesomde voorwaarden in acht worden genomen en treffen sancties tegen degenen die zich niet aan deze voorwaarden houden. Mochten niet-ingezetene vervoerondernemingen zich in het binnenlands vervoer aan overtredingen schuldig maken, dan dienen de betrokken autoriteiten elkaar ambtelijke bijstand te verlenen.

2. De Commissie dient voorschriften inzake de uit te oefenen controles ter bestraffing van overtredingen en betreffende de omvang van deze controles uit te werken. In dit verband dient het beginsel te gelden dat niet-ingezetene vervoerondernemers wanneer zij zich aan overtredingen schuldig hebben gemaakt, niet mogen worden gediscrimineerd.

3. Het bedrag van de op te leggen boetes dient in alle Lid-Staten groter te zijn dan het door overtreding van de desbetreffende bepalingen behaalde financiële voordeel.

4. Bij veroordelingen wegens meermaals begane zware overtredingen wordt de toelating van de betrokken wegvervoerder om internationaal vervoer te verrichten ingetrokken.”

2.5. Artikel 4

2.5.1. Krachtens dit artikel heeft de onderneming het recht een fictieve plaats van vestiging te kiezen. Deze regeling wordt voorgesteld in verband met de in afzonderlijke Lid-Staten van kracht zijnde uiteenlopende beperkingen met betrekking tot de plaats van vestiging, bij voorbeeld de regeling betreffende de streekvervoerryons. In dit verband zou moeten worden toegelicht, aan welke vereisten deze fictieve plaats van vestiging moet voldoen, ingeval er nog regionale markten van beperkte omvang bestaan.

2.6. Artikel 5

2.6.1. Los van het algemene recht van cabotage dienen de Lid-Staten ondernemingen uit andere landen van de Gemeenschap in de toekomst toe te staan, zonder kwantitatieve en kwalitatieve beperkingen twee transporten als zogenaamde „op een rit aansluitende cabotage” te verrichten. Volgens de Commissie is de

bedoeling hiervan dat onder meer het aantal lege ritten in het internationaal vervoer wordt verminderd. Voorwaarde is echter wel dat eerst een grensoverschrijdend transport is uitgevoerd. Het Comité vraagt zich af, op welke wijze de Commissie precies wil controleren hoeveel cabotage-transporten zijn verricht. Tevens is niet duidelijk, welke kwalitatieve beperkingen de Lid-Staten niet mogen opleggen. Gezien het huidige aanzienlijke volume van het intracommunautair vervoer, zou een aanzienlijk gedeelte van de nationale transporten voortaan ook buiten het kader van de nationale capaciteitsregelingen kunnen plaatsvinden en in combinatie met de uitbreiding van het aantal EG-vergunningen een aanzienlijke en abrupte capaciteitsvergroting teweeg kunnen brengen.

2.6.2. Daarom adviseert het Comité, artikel 5 van het voorstel van de Commissie zonder meer te schrappen, vooral omdat tussen de invoering van het vrije verkeer van diensten die in het arrest van het Europees Hof van Justitie van 22 mei 1985 een absoluut vereiste wordt genoemd, en de invoering van de in aansluiting op een transport plaatsvindende cabotage in juridisch opzicht geen enkele link bestaat.

2.7. Artikel 8

2.7.1. Gezien zijn opmerkingen in het voorgaande en gelet op het feit dat de Lid-Staten de krachtens artikel 7 van dit voorstel voor een verordening te nemen maatregelen die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van deze verordening nog moeten vaststellen, is het Comité van oordeel dat deze verordening niet vóór 1 januari 1988 van kracht mag worden.

2.7.2. Tegelijkertijd dient de Commissie met een nauwkeurig tijdschema te komen voor de te nemen maatregelen ter harmonisering van de concurrentievoorwaarden. Daardoor zou een harmonische en geleidelijke aanpassing aan een Europese ordening van de vervoermarkt kunnen plaatsvinden.

3. Tot slot wijst het Comité erop dat het alleen maar kan instemmen met het voorstel van de Commissie, indien deze rekening houdt met de in het voorgaande gemaakte algemene en bijzondere opmerkingen.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3164/76 betreffende het communautair contingent voor het goederenvervoer over de weg tussen de Lid-Staten⁽¹⁾

(87/C 180/13)

De Raad heeft op 6 april 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 75 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor vervoer en communicatie, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 8 mei 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer L. J. Smith.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 14 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat zonder stemmen tegen, bij negen onthoudingen, is goedgekeurd:

1. Het Comité heeft in zijn advies van 26 november 1986⁽²⁾ het standpunt ingenomen „dat het de Gemeenschap geen afbreuk zou doen als het voorstel van de Commissie inzake optrekking van het contingent met 40 % ... niet overhaast zou worden goedgekeurd en bijgevolg niet per 1 januari 1987 van kracht zou worden”, zonder eerst kennis te nemen van de aangekondigde harmoniseringsvoorstellen. Er bestaat namelijk een oorzakelijk verband tussen de tendensen om zaken te liberaliseren en de noodzaak om belangrijke concurrentievoorwaarden te harmoniseren.

2. Daarom heeft het Comité zich tot dusver steeds op het standpunt gesteld dat uitbreidingen van de capaciteit niet automatisch dienen plaats te vinden, zoals beoogd wordt in artikel 2 van bovengenoemd voorstel van een verordening betreffende de toegang tot de markt van het wegvervoer voor een periode van vier jaar met ingang van 1 januari 1988, maar deze uitbreidingen ook economisch verantwoord zouden moeten zijn; voorts diende volgens het Comité bij deze uitbreidingen ook terdege in aanmerking te worden genomen of op het gebied van de harmonisatie vorderingen zijn gemaakt.

3. Kennelijk heeft de Raad het standpunt van het Comité in tweërlei opzicht overgenomen: zo heeft de Raad bij Beschikking 86/647/EEG van 16 december 1986⁽³⁾ van de Commissie Beschikking 86/491/EEG⁽⁴⁾ bevestigd, zij het dat het aandeel van België in het communautair contingent ietwat is opgetrokken⁽⁵⁾. Bovendien heeft de Raad tijdens zijn zitting van maart 1987 het besluit inzake een extra uitbreiding van het communautair contingent uitgesteld tot zijn in juni te houden zitting, kennelijk ook om het verdere verloop van de bespreking van de mededeling van de Commissie over de harmonisatie van de belastingen in het wegvervoer af te wachten.

4. Momenteel behandelt het Economisch en Sociaal Comité tevens de voorstellen van de Commissie inzake de toegang tot de markt en de harmonisatie van de belastingen; de werkzaamheden van het Comité met betrekking tot deze onderwerpen zijn bijna voltooid.

⁽¹⁾ PB nr. C 87 van 2. 4. 1987, blz. 16.

⁽²⁾ Advies over artikel 2 van het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de toegang tot de markt van het goederenvervoer over de weg tussen de Lid-Staten (PB nr. C 333 van 29. 12. 1986, blz. 19).

⁽³⁾ PB nr. L 382 van 31. 12. 1986, blz. 2.

⁽⁴⁾ PB nr. L 285 van 8. 10. 1986, blz. 29.

⁽⁵⁾ Opgetrokken met 15 (26,2%).

5. Het Comité constateert dat de Commissie zich genoopt heeft gezien, haar vroegere aanpak te laten varen en een ad hoc-voorstel in te dienen waaruit een meer pragmatische aanpak spreekt, in afwachting van het verdere verloop van de bespreking van de documenten van de Commissie betreffende de toegang tot de markt en de harmonisatie van de belastingen in het wegvervoer. Onderhavig voorstel van de Commissie heeft dus uitsluitend betrekking op de uitbreiding van het communautair contingent in 1987 (er zij op gewezen dat de in het document van de Commissie genoemde termijn — 1 april 1987 — thans is verstreken).

6. Daarom neemt het Comité ten aanzien van dit voorstel ook een positief standpunt in, dat op het volgende is gebaseerd:

6.1. Weliswaar omvat dit voorstel van de Commissie vergeleken met Verordening (EEG) nr. 3677/85⁽⁶⁾ een globale optrekking met 55,1 % (11 535 ten opzichte van 7 437 vergunningen), doch ten opzichte van Beschikking 86/491/EEG van de Commissie (11 535 ten opzichte van 9 386 vergunningen) bedraagt de totale uitbreiding nog maar 22,9 %. Mocht de Raad ertoe besluiten om het voorstel van de Commissie in de loop van de eerste zes maanden van 1987 per 1 juli 1987 in werking te doen treden, dan zou de met de optrekking van het communautaire contingent gepaard gaande uitbreiding van de capaciteit nog dragelijk zijn.

6.2. Wil de Raad tijdens zijn juni-zitting tot een besluit over het document van de Commissie kunnen komen, dan dient hij naar het oordeel van het Comité over verdere gegevens betreffende de harmonisatie van de belastingen in het wegvervoer te beschikken.

6.3. De Afdeling voor vervoer en communicatie is tevens voornemens, haar adviezen over de toegang tot de markt en over de harmonisatie van de belastingen in het wegvervoer tijdens haar op 10 juni 1987 te houden vergadering goed te keuren en de Raad vóór zijn in juni te houden zitting deze adviezen ter informatie toe te zenden.

6.4. Tot slot vestigt het Comité er de aandacht van de Raad op, welke gevolgen een zelfs eenmalige uitbreiding van deze omvang van het communautair contingent zonder dat tegelijkertijd vooruitgang wordt geboekt op het vlak van de harmonisatie, voor het normaal functioneren van de markt met zich zal brengen.

⁽⁶⁾ PB nr. L 354 van 30. 12. 1985, blz. 46.

Gedaan te Brussel, 14 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

Advies inzake het elfde jaarverslag (1985) van de Commissie aan de Raad — Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

(87/C 180/14)

De Commissie heeft op 6 november 1986 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde document.

De Afdeling voor regionale ontwikkeling, ruimtelijke ordening en urbanisme, die met de voorbereiding van de werkzaamheden ter zake was belast, heeft haar advies op 11 maart 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Della Croce.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting van 13 en 14 mei 1987 (vergadering van 13 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met een ruime meerderheid van stemmen, bij twee onthoudingen, is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. Het elfde jaarverslag inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling is een zeer interessant document. De EFRO-problematiek wordt er grondiger in behandeld en in een ruimer perspectief geplaatst dan in de vorige jaarverslagen, die toch ook al waardevol waren.

Het bevat veel gedetailleerd cijfermateriaal, geeft een duidelijk beeld van de werking van het Fonds en behandelt alle communautaire steunmaatregelen ten behoeve van de regio's, zodat de lezer een goed inzicht verkrijgt in het regionale ontwikkelingsbeleid van de Gemeenschap. Uit het jaarverslag blijkt echter ook duidelijk dat de Gemeenschap te weinig geld uittrekt voor haar regionaal beleid.

Over het geheel genomen kunnen de beschouwingen, analyses en voorstellen van de Commissie de goedkeuring van het Comité wegdragen.

1.2. Toch moet erop worden gewezen dat het jaarverslag nog een aantal leemten vertoont.

Zo doet de Commissie geen poging om de resultaten van de met EFRO-steun ten uitvoer gelegde programma's en projecten op een wetenschappelijke manier te evalueren. Een dergelijke evaluatie is zeer belangrijk, maar kon niet gemaakt worden, omdat de Gemeenschap niet over een geschikt instrumentarium voor het bestuderen en evalueren van die resultaten beschikt. Bovendien geeft het jaarverslag slechts een oppervlakkig beeld van de economische context waarbinnen de steunverlening aan de regio's zich voltrekt. De Commissie verwijst daarvoor naar het derde periodiek verslag over de situatie in de regio's (dat binnenkort zal worden opgesteld), maar zij had in dit jaarverslag alvast enige achtergrondinformatie kunnen verstrekken. Dan was de lezer tenminste in staat geweest zich een oordeel te vormen over de waarde van de criteria die bij de tenuitvoerlegging van de EFRO-verordening worden gehanteerd, en over de doeltreffendheid van de gefinancierde projecten.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Niettegenstaande de wijzigingen en aanpassingen die de EFRO-regeling in de loop der jaren heeft ondergaan, schiet het regionaal beleid van de Gemeenschap nog steeds te kort: de Gemeenschap is er nog steeds niet in geslaagd de hoofddoelstelling van haar regionaal beleid — de inkomens en levensomstandigheden in de achtergebleven regio's beter te doen aansluiten bij die in de economisch sterkere gebieden — te verwezenlijken.

2.2. De verschillen tussen de werkloosheidspercentages in de diverse regio's blijken helaas nog te zijn toegenomen. Volgens de Commissie kan het zijn dat de achteruitgang op het vlak van de werkgelegenheid niet gepaard is gegaan met een toename van de ontwikkelingsverschillen in het algemeen, maar deze bewering wordt niet met concrete cijfers gestaafd.

2.3. In dit verband zij verwezen naar het economisch jaarverslag 1986/1987 van de Commissie, waaruit blijkt dat:

- (1) de verschillen, absoluut gezien, sterk zijn toegenomen;
- (2) de standaardafwijking ten opzichte van het werkloosheidspercentage voor de Gemeenschap op het niveau van de regio's veel sterker is toegenomen dan op dat van de Lid-Staten;
- (3) de inkomensverschillen tussen de regio's in geen enkele Lid-Staat werkelijk aanzienlijk zijn verminderd;
- (4) het gemiddelde werkloosheidspercentage in 1976 in de 25 meest achterop geraakte regio's 8% en in de meest welvarende regio's 2,4% bedroeg, en dat deze cijfers in 1985 waren opgelopen tot respectievelijk 21,1% en 6,6%.

Volgens de Commissie zouden de groeipercentages in de achtergebleven regio's dan ook boven het communautaire gemiddelde moeten komen te liggen. Om dit te bereiken zouden de nationale en regionale overheden maatregelen moeten nemen om de ontwikkeling van die gebieden bij te sturen en zou de Gemeenschap via haar steunfondsen en de diverse financieringsinstrumenten van de Europese Investeringsbank de acties van de plaatselijke instanties moeten aanvullen.

2.4. Daar komt nog bij dat de voltooiing van de binnenmarkt — die uiterlijk in 1992 haar beslag moet krijgen — de concurrentiepositie van de economisch zwakkere regio's nog verder zal aantasten en bijgevolg de sociaal-economische situatie in die gebieden nog zal verergeren als er intussen geen echte Europese „sociaal-economische ruimte” (met het regionaal beleid als een van de voornaamste steunpilaren) komt.

2.5. Door de sterke daling van de inflatiepercentages, de aanzienlijke afname van de olie-uitgaven (50%), de

daling van de rentetarieven en — tot op zekere hoogte — de val van de dollarkoers is de economische situatie in Europa er sinds 1985 weer wat gunstiger gaan uitzien. Dit heeft nieuwe perspectieven geopend voor het regionaal beleid, maar de Gemeenschap en de Lid-Staten lijken deze gelegenheid niet te baat nemen om hun steunverlening aan de regio's aanzienlijk op te voeren.

2.6. Het aandeel van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling in de Gemeenschapsbegroting — momenteel iets meer dan 7% — is de afgelopen zes jaar niet gestegen. Daar de resultaten van de regionale steunverlening over het geheel genomen niet bemoedigend zijn, moet de uitgavenstructuur van de Gemeenschap duidelijk worden aangepast om meer geld te kunnen uittrekken voor het regionaal beleid.

2.7. Zelfs met een gestroomlijnd regionaal beleid zal de Gemeenschap alléén niet in staat zijn de aanzienlijke ontwikkelingsverschillen tussen haar regio's weg te werken. Dit doel kan alleen worden bereikt als de Gemeenschap en de Lid-Staten hun regionaal beleid coördineren. Helaas zijn vele Lid-Staten de laatste jaren een restrictief beleid gaan voeren, met alle gevolgen van dien voor de steunverlening aan achtergebleven regio's.

2.8. De Lid-Staten moeten voldoende geld uittrekken om een behoorlijk regionaal beleid te kunnen voeren én om vroegere fouten en mislukkingen te kunnen compenseren. Bovendien zouden de Lid-Staten de voorschriften waarop het regionaal beleid stoelt misschien opnieuw moeten bekijken en aan de gewijzigde situatie aanpassen, net zoals de Gemeenschap dat met de EFRO-verordening — met inbegrip van de criteria voor de toekenning van de steun — heeft gedaan.

Met het regionaal beleid alléén is het niet mogelijk de regionale onevenwichtigheden weg te werken en tot een grotere convergentie binnen de Gemeenschap te komen. Daarom moeten alle communautaire beleidsmaatregelen tot de vermindering van de regionale verschillen bijdragen.

SPECIFIEKE OPMERKINGEN

3. De economische context van de regionale steunmaatregelen (hoofdstuk 1, punt 1, van het elfde jaarverslag)

3.1. Zoals reeds gezegd, wordt de economische context van de regionale steunmaatregelen slechts vrij summier behandeld. In feite beperkt de Commissie zich tot enkele beschouwingen van algemene aard, vooral over de werkgelegenheidssituatie. De Commissie zegt te verwachten dat deze vanaf 1986 over het geheel genomen een lichte verbetering te zien zal geven, maar dat de verschillen tussen de diverse regio's nog verder zullen toenemen.

3.2. Net zoals in het tweede periodiek verslag merkt de Commissie in het jaarverslag op dat de uitbreiding van de Gemeenschap de ontwikkelingskloof tussen de regio's nog breder heeft gemaakt. De toetreding van Spanje en Portugal heeft echter niet alleen een toename van het aantal achterop geraakte gebieden tot gevolg

gehad, maar heeft in de eerste plaats geleid tot een verscherping van de ontwikkelingsverschillen tussen de regio's die op dat ogenblik al tot de Gemeenschap behoorden. Door de uitbreiding zijn de problemen omvangrijker geworden en vereisen zij meer aandacht en een groter financiële inspanning.

4. Coördinatie van het regionaal beleid (de punten 2 tot en met 6 van het verslag)

4.1. Om goede resultaten te kunnen bereiken is het van het grootste belang dat de Lid-Staten en de Gemeenschap hun regionaal beleid coördineren. Alle programma's moeten namelijk in overeenstemming zijn met de communautaire doelstellingen. Om die coördinatie te kunnen verwezenlijken heeft de Commissie een duidelijk omlijnde strategie uitgestippeld.

Belangrijk is vooral de analyse van de weerslag die de diverse communautaire beleidsvormen op de situatie in de regio's hebben. Alle betrokken instanties moeten evenwel precies weten op welke manier die analyse moet worden uitgevoerd.

4.2. De evaluatie van de regionale ontwikkelingsprogramma's zou kunnen gebeuren aan de hand van het rapport dat de Lid-Staten overeenkomstig artikel 2 van de verordening bij de Commissie moeten indienen. Volgens de Commissie zijn de Lid-Staten die verplichting in 1985 echter slechts zéér ten delé nagekomen. Er zouden dan ook strengere voorschriften moeten komen en er zou een middel moeten worden gevonden om dergelijke gevallen van nalatigheid voortaan te voorkomen.

4.3. Om de doeltreffendheid van het Fonds te kunnen beoordelen, moet men kunnen nagaan welke resultaten het heeft opgeleverd. Omdat een deugdelijke evaluatie echter moeilijk te maken is, ziet de Commissie daarvan af en beperkt zij zich tot een aantal — overigens interessante — opmerkingen van algemene aard.

Toch is het absoluut noodzakelijk dat althans in een aantal regio's wordt nagegaan welke resultaten bepaalde steunmaatregelen hebben opgeleverd, want zonder analyse van de bereikte resultaten kan het regionaal beleid niet worden verbeterd.

4.4. De Commissie heeft gelijk wanneer zij stelt dat de situatie in de regio's ook wordt bepaald door beleidsmaatregelen van sectoriële aard (in het kader van het landbouwbeleid, de industriepolitiek enz.). Juist om die reden is het absoluut noodzakelijk dat de Lid-Staten en de Gemeenschap hun economische beleid — in al zijn aspecten — op één lijn brengen.

5. De nieuwe verordening (hoofdstuk 2 van het verslag)

5.1. In het tweede hoofdstuk wordt uitvoerig ingegaan op de nieuwe EFRO-verordening, en met name op de beginselen die daaraan ten grondslag liggen. Dit valt alleszins te waarderen. Hetzelfde kan echter niet gezegd worden van het feit dat men zich tweeëneenhalf jaar na de goedkeuring van de nieuwe EFRO-verordening nog steeds geen duidelijk beeld van het effect van dit nieuwe instrument kan vormen. Overigens be-

perkt de Commissie zich tot het aangeven van de hoofdlijnen van de mededeling die zij op 21 april 1986 in Luxemburg aan de communautaire instanties heeft voorgelegd.

Uiteraard kan het elfde jaarverslag alleen maar over 1985 handelen. Maar als men zich slechts op de resultaten van het eerste toepassingsjaar kan baseren, is het moeilijk zich een juist oordeel over het effect van de nieuwe EFRO-verordening te vormen.

5.2. Het nieuwe „margessysteem”, dat in het jaarverslag uitvoerig wordt behandeld, lijkt de Lid-Staten méér garanties voor een optimaal gebruik van de EFRO-middelen te bieden. Sinds deze nieuwe regeling wordt toegepast, is het totaalbedrag van de aangevraagde steun aanzienlijk — zij het niet in alle Lid-Staten in dezelfde mate — toegenomen. Men zou moeten nagaan of er tussen de toename van het totaalbedrag van de steunaanvragen en de toepassing van de nieuwe verordening een oorzakelijk verband bestaat dan wel of het hier gewoon om een samenloop van omstandigheden gaat, en waarom de Lid-Staten zo verschillend hebben gereageerd.

5.3. Voor het beoordelen van de ontvangen steunaanvragen heeft de Commissie een uiterst nauwkeurige — maar wel geschikte en aanvaardbare — procedure vastgesteld. Deze vereist echter nog méér erogede personeel dan de vroegere procedure, terwijl er volgens de Commissie nu al te weinig personeel is voor het behandelen van de steunaanvragen. Het is bedroevend dat men daar nog steeds niets aan heeft gedaan. Het Comité herhaalt dan ook zijn voorstellen dienaangaande die het al eerder aan de Raad heeft voorgelegd (zie punt 5.3. van het advies inzake het negende jaarverslag).

5.4. Als gevolg van de toetreding van Spanje en Portugal moesten in 1985 méér steunaanvragen behandeld worden dan in de jaren daarvoor. Overigens zou de Commissie er goed aan doen een mededeling te wijden aan de steunaanvragen van Spanje en Portugal die tot nog toe binnengekomen c.q. behandeld zijn.

6. EFRO-middelen (de punten 15 tot en met 30 van het verslag)

6.1. Sinds 1981 is het aandeel van het Fonds in de Gemeenschapsbegroting vrijwel constant gebleven. De EFRO-middelen maken nog geen 0,1% van het bruto binnenlands produkt van de Gemeenschap uit. Als men daarbij dan nog bedenkt dat — zoals elders in het jaarverslag staat te lezen — de tien armste regio's jaarlijks gemiddeld slechts 17 Ecu *per hoofd* van de bevolking hebben gekregen, terwijl de kloof ten opzichte van de tien rijkste regio's (gemeten aan de hand van het bruto binnenlands produkt *per hoofd* van de bevolking) meer dan 10 000 Ecu bedraagt, dan begrijpt men meteen dat de EFRO-steun maar een druppel op een gloeiende plaat is. Met zo weinig geld kunnen geen noemenswaardige resultaten worden bereikt.

De Commissie vestigt er in dit verband de aandacht op dat de EFRO-steun een multiplicatoreffect teweeg brengt en, vooral in bepaalde Lid-Staten, een aanzienlijk percentage van de overheidsuitgaven voor infrastructuurprojecten uitmaakt.

Dat lijkt niet de minste twijfel, maar het zou beter zijn dat de Gemeenschap in de eerste plaats iets doet aan

de blijvende en nog verder toenemende ontwikkelingsverschillen tussen de regio's; zij zou de regionale ontwikkelingsproblematiek krachtadiger moeten aanpakken en hiervoor voldoende geld moeten uittrekken.

6.2. De Commissie verklaart in het jaarverslag dat de steun die de armste regio's in 1986 uit het Fonds zullen ontvangen, ten minste zal overeenkomen met het gegarandeerde minimum van 1985. Concrete cijfers zijn nog niet bekend gemaakt, maar alles wijst erop dat de Gemeenschap niet van plan is haar beleid om te buigen in de richting die het Comité in zijn vorige adviezen heeft aangegeven.

6.3. Zeer positief is wel dat er betalingsverplichtingen voor vrijwel het totale bedrag aan beschikbare middelen (99,3%) zijn aangegaan. Dit resultaat is heel moeilijk te verbeteren. Het bedrag van de betalingen zelf ligt echter lager. Dit is te verklaren door het feit dat de tenuitvoerlegging van de projecten over verscheidene jaren loopt. Al bij al is de verhouding tussen betalingen en betalingsverplichtingen enigszins verbeterd.

6.4. Een goede zaak is verder ook dat de steunverlening ten behoeve van produktieve investeringen in 1985 weer aanzienlijk is toegenomen (3%). De Commissie verdient dan ook alle lof voor de inspanningen die zij zich heeft getroost om de steunverlening ten behoeve van de industriële, ambachtelijke en dienstensector verder op te voeren.

6.5. Het grootste deel van de steun is terechtgekomen in de vier Lid-Staten waar zich de regio's met de grootste ontwikkelingsachterstand bevinden. Ook dit percentage is in 1985 enigszins gestegen (82% tegenover 79,6%). Hetzelfde geldt voor de steunverlening aan „prioritaire” regio's.

Deze concentratie van de steunverlening, die tot doel heeft de ontwikkeling van de betrokken regio's optimaal te stimuleren, moet worden toegejuicht.

Wel moet erop worden gewezen dat een spreiding van de EFRO-steun over alle Lid-Staten met achterop geraakte regio's het mogelijk zou maken alle Europese burgers met de doelstellingen van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling vertrouwd te maken en iedereen te doen inzien dat de EFRO-steun niet zozeer uit solidariteit, als wel om economische redenen wordt verleend. Op die manier zou een gunstig psychologisch klimaat worden geschapen, dat de overheid in staat zou stellen een dynamischer regionaal beleid te voeren, vooral als duidelijk zou blijken dat de steunmaatregelen wel degelijk vruchten afwerpen.

6.6. De Commissie vindt het zeer belangrijk dat de EFRO-steun een aanvulling vormt op de steun die de Lid-Staten zelf verstrekken.

Deze „complementariteit” is een van de meest delicate aspecten van de relaties tussen de Gemeenschap en de Lid-Staten. De ondernemers, de sociale partners en de bevolking in het algemeen vragen zich steeds af of de door de Gemeenschap gesubsidieerde programma's niet óók ten uitvoer zouden zijn gelegd als alleen de nationale en regionale instanties financiële steun hadden

verleend. Dit is een zeer pertinente vraag, die niet zonder meer beantwoord kan worden.

Het is moeilijk uit te maken of de Lid-Staten de EFRO-steun al dan niet als aanvulling op hun eigen steun gebruiken. Bovendien moet nog een middel worden gevonden om hen te dwingen het complementariteitsbeginsel toe te passen.

De Commissie legt wel de vinger op de wonde, maar zij zou ook de nodige maatregelen moeten nemen om de problemen uit de wereld te helpen.

6.7. Wat de „individuele” complementariteit voor projecten in de industriële, de ambachtelijke en de dienstensector betreft, wijst de Commissie erop dat de Lid-Staten geen gebruik willen maken van de door artikel 36 van de verordening geboden mogelijkheden omdat zij de beschikbare middelen niet willen verspillen en geen concurrentieproblemen willen veroorzaken.

Dit is echter een zwak argument.

Dat de resultaten maar pover zijn, is veeleer een gevolg van het feit dat de particuliere investeringen nog op een te laag pitje staan, waardoor de produktieve activiteiten achterblijven bij die in meer ontwikkelde regio's. Verwijzingen naar mogelijke concurrentieproblemen zijn bijgevolg niet op hun plaats.

6.8. De Commissie heeft gelijk wanneer zij stelt dat de financiering per programma de complementariteit ten goede komt.

6.9. Zij heeft eveneens gelijk wanneer zij aan de steunverlening uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling meer bekendheid tracht te geven. Dat doel zou nog gemakkelijker kunnen worden bereikt als de sociale partners actief bij de uitwerking en tenuitvoerlegging van de projecten zouden worden betrokken.

7. Benutting van het eigen ontwikkelingspotentieel van de regio's (de punten 39 en 40 van het verslag)

7.1. Het is een goede zaak dat men de regio's ertoe wil brengen hun eigen ontwikkelingspotentieel te benutten. Daarom kan het alleen maar worden toegejuicht dat de Commissie geld wil uittrekken voor het financieren van maatregelen ten behoeve van kleine en middelgrote ondernemingen in de industriële, de ambachtelijke, de toeristische en de dienstensector. De Commissie zou echter zelf in grote lijnen de programma's of projecten moeten uitwerken ten einde de ondernemingen in kwestie meer garanties te bieden.

7.2. Er blijken namelijk geen steunaanvragen te zijn ingediend voor projecten die verband houden met het eigen ontwikkelingspotentieel. Daar de Commissie zich ervan bewust is dat de nationale overheden problemen ondervinden bij de toepassing van het hun ter beschikking gestelde instrumentarium, zou zij zoveel mogelijk moeten proberen zich rechtstreeks tot de kleine en middelgrote ondernemingen — eventueel via hun overkoepelende organisaties — te wenden.

8. Werkgelegenheid (de punten 41 tot en met 44 van het verslag)

8.1. De steunverlening via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling dient in de eerste plaats gericht te zijn op het scheppen van nieuwe werkgelegenheid.

De tot dusverre bereikte resultaten zijn, blijkens de gegevens van de Commissie over de te verwachten gevolgen voor de werkgelegenheid, vrij bemoedigend. Het is alleen de vraag of de in het vooruitzicht gestelde nieuwe arbeidsplaatsen er ook werkelijk komen. Van een nauwkeurige evaluatie van de resultaten na voltooiing van de projecten is namelijk geen sprake.

Toch moet de Commissie bij het beoordelen van de steunaanvragen vooral rekening blijven houden met het aantal nieuwe arbeidsplaatsen dat in het vooruitzicht wordt gesteld. De EFRO-steun moet in de eerste plaats gaan naar programma's die direct of indirect een zo groot mogelijk aantal nieuwe arbeidsplaatsen opleveren.

9. Steun voor infrastructuurprojecten (de punten 45 tot en met 47 van het verslag)

9.1. EFRO-steun ten behoeve van infrastructuurprojecten is met name in bepaalde regio's beslist noodzakelijk, want zonder de nodige infrastructuurvoorzieningen is een regio gedoemd onderontwikkeld te blijven. Er zijn echter ook regio's die over een goed uitgebouwde infrastructuur beschikken en toch achterop zijn geraakt. De hele kwestie zou dan ook nader moeten worden bekeken; men zou moeten nagaan op welke manier een optimaal evenwicht tussen steun voor infrastructuurprojecten en steun voor produktieve investeringen kan worden bereikt. Het Comité vindt het juist dat de Commissie vooral steun wil verlenen voor infrastructuurprojecten die rechtstreeks verband houden met de economische bedrijvigheid, en vooral met activiteiten op het vlak van de beroepsopleiding, het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling.

9.2. Men mag echter nooit vergeten dat de steunverlening ten behoeve van produktieve investeringen moet worden opgetrokken. Voor dergelijke investeringen moet geleidelijk aan steeds meer steun worden verleend, vooral wanneer de benodigde basisinfrastructuur — of een deel hiervan — voorhanden is.

10. Geïntegreerde aanpak (de punten 50 tot en met 55 van het verslag)

10.1. De geïntegreerde aanpak van de regionale ontwikkelingsproblemen is zeer interessant: doordat de steunverlening via de diverse financieringsinstrumenten wordt gebundeld en op hetzelfde doel wordt gericht, doordat wordt gewerkt met programma's waarvan de diverse onderdelen nauw met elkaar samenhangen, en doordat de bundeling van de diverse steunmaatregelen een soort synergie-effect teweeg brengt kunnen namelijk belangrijke positieve resultaten worden bereikt. In dit verband verwijst het Comité naar zijn vroegere adviezen over deze problematiek, en vooral naar het onlangs uitgebrachte advies over de geïntegreerde maatregelen.

10.2. Helaas gaat de Gemeenschap niet consequent genoeg op de ingeslagen weg voort. Zo zijn er sinds de experimenten in Napels en Belfast geen nieuwe ge-

integreerde maatregelen meer ten uitvoer gelegd en schieten de geïntegreerde mediterrane programma's minder snel op dan mocht worden verwacht.

10.3. Coördinatie van de diverse instrumentaria en instanties is beslist geen gemakkelijke opgave, maar men dient wel te bedenken dat op juridisch vlak een en ander nog niet helemaal geregeld is, dat de procedures nog niet duidelijk of zelfs nog helemaal niet zijn vastgelegd en dat de diensten van de Commissie nog niet optimaal zijn toegerust om deze coördinatie tot stand te kunnen brengen.

10.4. Het feit dat er allerlei geïntegreerde methoden, maatregelen, programma's en dergelijke bestaan en dat er daarnaast ook nog nationale programma's van communautair belang zijn, werkt verwarrend, vooral voor potentiële deelnemers in de Lid-Staten. De Commissie zou een en ander moeten vereenvoudigen en duidelijk moeten aangeven wat met elk van deze methoden wordt bedoeld en waarin deze van elkaar verschillen.

11. Overleg met de nationale, regionale en plaatselijke autoriteiten (de punten 57 en 58 van het verslag)

11.1. Het voornemen van de Commissie om de dialoog met de Lid-Staten en de plaatselijke en regionale instanties te intensiveren moet ten eerste worden toegelicht. Vooral de plaatselijke en regionale overheden moeten bij de communautaire activiteiten worden betrokken, omdat alleen deze in staat zijn bij de plaatselijke bevolking belangstelling voor de geplande projecten te wekken en de ondernemers en sociale partners bij de zaak te betrekken.

11.2. Het Comité kan zich ook verenigen met de doelstellingen die volgens de Commissie nagestreefd moeten worden: gezamenlijke vaststelling van prioritaire terreinen voor steunverlening, co-financiering in het kader van de programma's, doorzichtigheid en openbaarheid van de financieringsbronnen, en toezegging door alle betrokken partijen dat het nodige geld ter beschikking zal worden gesteld.

12. De steunverlening door het EFRO in 1985 (hoofdstuk 3 van het verslag)

In hoofdstuk 3 wordt uitvoerig ingegaan op de steunmaatregelen die in 1985 in het kader van het EFRO zijn genomen. Dit gehele hoofdstuk is zeer interessant en valt op door de volledigheid van de verstrekte informatie en de duidelijkheid waarmee de toegepaste selectiecriteria en -methoden worden uiteengezet.

12.1 *Beoordeling van de steunaanvragen* (punt 65 van het verslag)

Op de evaluatiecriteria als zodanig valt niets aan te merken. Daarentegen kan men wel een vraagteken plaatsen bij de volgorde waarin deze criteria worden geplaatst, ook al vloeit deze voort uit de verordening zelf. Geïntegreerde toepassing van het communautaire instrumentarium komt namelijk op de zevende (dat wil

zeggen de één na de laatste) plaats en het grensoverschrijdend, insulair of perifeer karakter zelfs op de allerlaatste plaats. Deze beide criteria verdienen een betere positie.

12.2. (Punt 69 van het verslag)

In punt 69 wordt erop gewezen dat het EFRO-Comité sinds de oprichting van het Fonds elf jaar geleden nooit een negatief advies over een steunaanvraag heeft uitgebracht. Het Directoraat-generaal voor het Regionaal beleid blijkt de dossiers dus wel heel zorgvuldig te bekijken; men kan zich echter afvragen of het niet té streng en té selectief te werk gaat.

12.3. De reorganisatie van het Directoraat-generaal voor het Regionaal beleid (DG XVI) was noodzakelijk in verband met de goedkeuring van de nieuwe EFRO-verordening. Verder uitstel was niet mogelijk. Men had echter tegelijkertijd ook het personeelsbestand aan de nieuwe taken moeten aanpassen. Als men het regionaal beleid werkelijk op een nieuwe leest wil schoeien, moet men voor behoorlijk functionerende diensten en een efficiënt instrumentarium zorgen.

13. Financiering per programma (de punten 72 tot en met 88 van het verslag)

13.1. De geleidelijke invoering van een systeem waarbij de financiering niet meer per project maar per programma geschiedt, lijkt een zeer goede zaak omdat de problemen dan vanuit een ruimer perspectief en op een systematischere manier kunnen worden aangepakt. Niettemin moet — zij het slechts met betrekking tot het eerste jaar van de toepassing van de nieuwe verordening — gezegd worden dat dit overstappen op een programmagewijze aanpak te langzaam in zijn werk gaat, hetgeen vooral aan het gebrek aan actieve medewerking van enkele Lid-Staten te wijten is.

13.2. Het Comité acht de communautaire programma's zeer belangrijk en onderschrijft de criteria waarvan bij de tenuitvoerlegging van die programma's wordt uitgegaan. Verder is het van oordeel dat de Gemeenschap haar telecommunicatie- en energiebeleid vastberaden moet voortzetten, ten einde ook de minder ontwikkelde regio's te laten meeprofiteren van een in kwalitatief opzicht zeer geavanceerd Europees project.

13.3. Verder moet ook de opzet van nationale programma's van communautair belang worden aangehouden, omdat dergelijke programma's de mogelijkheid bieden de regionale ontwikkelingsproblematiek te koppelen aan het beleid in de belangrijkste communautaire beleidsectoren. In dit verband moet de nadruk worden gelegd op de noodzaak van coördinatie, integratie en coherentie met de economische en technologische doelstellingen van de Gemeenschap (namelijk stimulering van de economie in het algemeen en van het gebruik van geavanceerde technologieën).

13.4. Zeer belangrijk is dat de Commissie bij dergelijke programma's toezicht wil laten uitoefenen door coördinatiecomités bestaande uit vertegenwoordigers van de plaatselijke, regionale en nationale instanties en van de Commissie zelf. Deze procedure, die alleen nog maar voor de eerste drie Britse programma's geldt, zou bij alle programma's moeten worden toegepast.

13.5. De Commissie heeft verder ook een aantal besluiten genomen ten aanzien van bepaalde onderdelen

van geïntegreerde maatregelen in enkele Franse regio's. Zonder gedetailleerde informatie kan het Comité hierover geen oordeel vellen; het vraagt zich echter wel af waarom de Commissie geen besluit over de programma's in hun geheel heeft genomen. Daar het hier om geïntegreerde maatregelen gaat zouden er in principe algemene criteria moeten zijn vastgesteld en zou het de bedoeling moeten zijn de steunverlening uit diverse communautaire structuurfondsen te bundelen om een synergie-effect teweeg te kunnen brengen.

14. Steunaanvragen (punt 90 van het verslag)

14.1. Het totaalbedrag van de aangevraagde steun is in 1985 aanzienlijk gestegen (53%). Het zou interessant zijn na te gaan wat daarvan precies de oorzaak is. Gaat het hier om een louter technische aangelegenheid die verband houdt met de wijziging van de EFRO-verordening of is men in de Lid-Staten meer gaan beseffen dat de regionale ontwikkelingsverschillen werkelijk een probleem vormen? Waarschijnlijk hebben beide factoren hierbij een rol gespeeld.

15. Spanje en Portugal (punt 101 van het verslag)

15.1. Dat nu ook in Spanje en Portugal EFRO-steun wordt verleend, is een goede zaak. Er zijn in 1985 echter niet genoeg voorstellen ingediend om te kunnen zeggen dat de regionale steunverlening in die landen echt van de grond begint te komen. De Commissie zou er goed aan doen eerst een voorbereidende studie over de regionale ontwikkelingsproblematiek in die landen te verrichten.

16. Steun voor produktieve investeringen (de punten 108 tot en met 116 van het verslag)

16.1. Het Comité heeft waardering voor het streven van de Commissie om meer steun te verlenen voor investeringen in industriële, ambachtelijke en dienstverlenende activiteiten die economisch gezien levensvatbaar zijn en gericht zijn op het scheppen van duurzame arbeidsplaatsen. Wel moet daarbij worden aangetekend dat er voor projecten in de industriële, ambachtelijke en dienstensector nog steeds minder steun wordt verleend dan voor projecten op het vlak van de infrastructuur.

16.2. Positief is verder ook dat de in de oude verordening opgenomen restrictieve voorwaarden zijn afgeschaft, zodat de regeling dus een stuk soepeler is geworden.

16.3. Het zou waarschijnlijk goed zijn het steunplafond op te trekken, zoals in sommige gevallen al gebeurt. Als de EFRO-steun slechts 50% van de bijdrage van de nationale en regionale instanties mag bedragen, wordt het namelijk juist voor de armste regio's moeilijker om EFRO-steun te verkrijgen.

16.4. Verder zou het beter zijn bij voorrang steun te verlenen aan produktieve sectoren waar met minder kosten nieuwe arbeidsplaatsen kunnen worden geschapen. Wel moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid om geavanceerde technologieën in te voeren.

16.5. De tertiaire sector blijkt in 1985 minder steun te hebben gekregen; dit moet worden betreurd omdat voor deze sector in de moderne economie een belangrijkere rol is weggelegd. Positief is daarentegen dat de steun voor onderzoek en ontwikkelingsactiviteiten is toegenomen.

17. Slotopmerkingen

17.1. Het Comité wijst er nogmaals op dat het elfde jaarverslag een interessant document is, omdat het een duidelijk, gedetailleerd en volledig overzicht geeft van de steunmaatregelen die in 1985 in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling zijn genomen en omdat de Commissie er duidelijk in aangeeft welke criteria zij wil hanteren om de diverse bepalingen van de nieuwe verordening na te leven.

Minder positief is echter zijn oordeel over het regionaal beleid van de Gemeenschap en van de Lid-Staten in het algemeen, dat tot nog toe geen bevredigende resultaten heeft opgeleverd.

17.2. Er is te weinig geld om de ontwikkelingsproblemen van achtergebleven regio's uit de wereld te kunnen helpen. De EFRO-middelen maken een te klein percentage van de Gemeenschapsbegroting uit.

17.3. Daar het regionaal beleid in de Europese Akte een van de fundamentele communautaire beleidscomponenten wordt genoemd, is het te hopen dat de Gemeenschap het nu over een andere boeg gaat gooien en de nodige consequenties trekt, met name wat het financiële aspect betreft.

17.4. Om een efficiënter regionaal beleid te kunnen voeren, moeten de Commissie en de nationale, regionale en plaatselijke overheden hun activiteiten beter op elkaar afstemmen, vooral nu van projecten wordt overgeschakeld op programma's.

17.5. Van fundamenteel belang is dan ook dat de ondernemers, de werknemers- en werkgeversorganisaties, alle representatieve organisaties van de diverse maatschappelijke kringen en de bevolking in het algemeen in ieder stadium actief bij de steunmaatregelen worden betrokken. Voor het welslagen van de diverse steunmaatregelen is het van het grootste belang dat alle betrokkenen hun medewerking verlenen en ervan overtuigd zijn dat zij over de middelen beschikken om de ernstige problemen waarmee zij worden geconfronteerd uit de wereld te helpen.

17.6. De diensten van de Commissie die zich met de regionale problematiek bezighouden moeten efficiënter gaan werken. Dit vereist niet alleen een reorganisatie (die intussen reeds haar beslag heeft gekregen), maar ook een uitbreiding van het personeelsbestand. Verder moet ook worden gezorgd voor flexibele en eenvoudige procedures voor de coördinatie met de diensten in andere beleidssectoren die een weerslag hebben op de regionale ontwikkeling.

17.7. De Commissie moet haar plannen voor een ruimere toepassing van de geïntegreerde aanpak in praktijk brengen.

17.8. Met voldoening kan worden vastgesteld dat geleidelijk zal worden overgeschakeld naar een financieringssysteem waarbij steun wordt verleend voor programma's in plaats van projecten. Dit nieuwe systeem kan de voorbereiding van de steunmaatregelen, het uitwerken van de doelstellingen, de inschakeling van de diverse bevoegde instanties en van de sociale partners, het streven naar complementariteit en de coördinatie van de diverse beleidsvormen een stuk gemakkelijker maken. Van bijzonder — en prioritair — belang zijn de communautaire programma's, waarvan er nog meer zouden moeten worden opgezet.

Gedaan te Brussel, 13 mei 1987.

17.9. Het effect van de met EFRO-steun ten uitvoer gelegde acties moet beslist gemeten en aan de betrokkenen en de bevolking in het algemeen bekendgemaakt kunnen worden.

Het bijeenbrengen van de benodigde gegevens en de uitwerking van de conclusies worden weliswaar door tal van problemen bemoeilijkt, maar deze moeilijkheden moeten overwonnen worden.

Ten slotte spreekt het Comité nog de hoop uit dat de economische context van de regionale steunmaatregelen in het derde periodiek verslag over de situatie in de regio's uitvoeriger wordt behandeld.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van een actieprogramma voor de opleiding en voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep⁽¹⁾

(87/C 180/15)

De Raad heeft op 3 april 1987 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 128 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft besloten, de heer Nierhaus als algemeen rapporteur voor de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden aan te wijzen.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 14 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. In de hooggeïndustrialiseerde landen neemt — vooral als gevolg van de invoering van nieuwe technologieën — de behoefte aan weinig geschoolde arbeid af en groeit in alle bedrijfstakken de vraag naar geschoold personeel dat een degelijke opleiding heeft genoten. Parallel hiermee zijn computergestuurde informatie- en communicatiesystemen bij vrijwel alle administratieve taken en productieprocessen de plaats gaan innemen van — vooral laaggeschoolde — menselijke arbeid. Een en ander heeft in belangrijke mate bijgedragen tot de huidige hoge structurele werkloosheid, waarin de jongeren die op de drempel van het beroepsleven staan pro-

portioneel een schrikwekkend grote groep vormen. Relatief gezien hebben jongeren die een goede school- en beroepsopleiding hebben genoten en zich daarbij niet alleen de nodige vakkennis, maar ook een aantal sociale vaardigheden eigen hebben gemaakt, nog steeds de beste kans om aan de slag te komen.

Als in het algemeen vormend onderwijs geen praktische informatie wordt verstrekt over onderwerpen als sociale zekerheid, gezondheidszorg, milieubescherming, belastingen en geldbeheer, moet worden nagegaan op welke manier dergelijke zaken bij de beroepsopleiding aan bod kunnen komen.

1.2. In dit advies over het voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van een actieprogramma voor de opleiding en voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep wordt met „opleiding” (of juist: „beroepsopleiding”) bedoeld:

⁽¹⁾ PB nr. C 90 van 4. 4. 1987, blz. 4.

scholingsactiviteiten in particuliere of overheidsbedrijven, aan universiteiten of in andere particuliere of overheidsinstellingen, die na het algemeen vormend onderwijs een eerste praktische voorbereiding op een bepaald beroep verschaffen en doorgaans worden afgesloten met een diploma waaruit de vakbekwaamheid van de betrokkene blijkt.

1.3. De internationale concurrentiepositie van de Europese bedrijven hangt voornamelijk af van het potentieel aan goed geschoolde vakmensen op alle niveaus en in alle sectoren van het bedrijfsleven en van de samenleving. Er is dan ook geen alternatief voor de — ook door de Commissie onderschreven — doelstellingen van het beroepsopleidingsbeleid van de Lid-Staten, namelijk:

- het aantal beschikbare plaatsen zodanig opvoeren dat alle jongeren die zulks wensen de mogelijkheid krijgen om gedurende ten minste een tot twee jaar een beroepsopleidingscursus te volgen,
- vorm, inhoud en doelstellingen van de bestaande opleidingsmogelijkheden voortdurend verbeteren en nieuwe, aan de gewijzigde behoeften aangepaste cursussen organiseren,
- de beroepsopleidingsmogelijkheden voor de betrokken jongeren doorzichtiger maken door het verstrekken van betere informatie en door het invoeren van op nationaal en communautair niveau erkende, vergelijkbare diploma's.

1.4. Over deze doelstellingen van een Europees beroepsopleidingsbeleid zijn de communautaire instanties, de overheidsinstanties van de Lid-Staten en de sociale partners het in ruime mate eens. Als men de dingen realistisch bekijkt, komt men echter tot de slotsom dat met de volgende drie aspecten rekening moet worden gehouden:

- Om deze doelstellingen te kunnen realiseren is zeer veel geld nodig; zo veel zelfs dat — als gevolg van de huidige structuur van de Gemeenschap — verreweg het grootste deel hiervan door de Lid-Staten ter beschikking moet worden gesteld. Daar komt nog bij dat er tussen sommige Lid-Staten aanzienlijke ontwikkelingsverschillen bestaan, met alle gevolgen van dien voor de uitbouw van een efficiënt beroepsopleidingsstelsel. Daarom dient de Commissie vooral steun te verlenen voor activiteiten in regio's die in structureel opzicht achterop zijn geraakt.
- De beroepsopleidingsstelsels van de diverse Lid-Staten lopen sterk uiteen, ook wat de aard en het al dan niet ingrijpende karakter van de desbetreffende wetsvoorschriften betreft. De beroepsopleiding steunt er op een netwerk van particuliere en overheidsinstellingen, scholen, hogescholen en particuliere en overheidsbedrijven. Hierdoor is het in vele gevallen minder duidelijk dan bij het algemeen vormend onderwijs in hoeverre de nationale overheid bevoegd en verantwoordelijk is voor het uitbouwen en reglementeren van de beroepsopleiding. Anderzijds garandeert deze diversiteit van systemen en instanties een grotere flexibiliteit. Flexibiliteit sluit een regulerend overheidsbeleid echter niet uit (zo

kan de overheid bij voorbeeld de toelatingsvoorwaarden vaststellen, zorgen voor equivalente einddiploma's enz.).

- Voor de totstandkoming van een uniforme binnenmarkt en voor de realisatie van het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap zijn vergelijkbare en in de gehele Gemeenschap erkende diploma's van essentieel belang. Deze voorwaarde kan alleen worden vervuld als de inhoud en de doelstellingen van de beroepsopleiding geharmoniseerd worden, waarbij overigens een zekere concurrentie — op het vlak van de kwaliteit — tussen de diverse systemen en de verantwoordelijke instanties (bedrijven, overheidsscholen, particuliere instellingen enz.) geen kwaad kan. Om dit doel te bereiken moeten alle betrokken partijen (nationale regeringen, sociale partners, communautaire instanties) bereid zijn hun medewerking te verlenen. De Gemeenschap heeft daarbij in de eerste plaats tot taak de diverse initiatieven te coördineren en te stimuleren, en er informatie over te verstrekken om ervoor te zorgen dat aanvullende beroepskwalificaties in alle Lid-Staten worden erkend.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité gaat over het geheel genomen akkoord met de door de Commissie gemaakte analyse van de huidige situatie en van de behoeften op het vlak van de beroepsopleiding in de diverse Lid-Staten en kan zich in beginsel met het voorgestelde besluit en de daarin opgenomen maatregelen verenigen.

2.2. Het is zich er echter van bewust dat de voorgestelde maatregelen slechts een zeer geringe bijdrage leveren tot het verwezenlijken van bovenvermelde algemene doelstellingen waaraan het beroepsopleidingsbeleid van de Lid-Staten en dat van de Gemeenschap — dat nog in de kinderschoenen staat — moeten voldoen. Daarom dringt het er bij de Lid-Staten op aan dat zij het niet bij de voorgestelde maatregelen laten en alles doen wat in hun vermogen ligt om de beroepsopleidingsmogelijkheden van de jongeren uit te breiden en op een zo hoog mogelijk niveau te harmoniseren, met als uiteindelijk doel de wederzijdse erkenning van diploma's.

2.3. Een aanzienlijke hinderpaal vormen echter de problemen die veel jongeren ondervinden wanneer zij na hun opleiding tot de arbeidsmarkt willen toetreden. Ook al staat de noodzaak van een degelijke, praktijkgerichte beroepsopleiding buiten kijf, voor de kwantitatieve arbeidsmarktproblemen (met name de jeugdwerkloosheid) biedt de beroepsopleiding geen oplossing daar dergelijke problemen ook samenhangen met de economische structuur van de regio. Een beroepsopleidingsbeleid heeft daarom geen kans van slagen als het niet gepaard gaat met een actief arbeidsmarktbeleid; het kan een dergelijk beleid evenmin vervangen.

2.4. Het Comité stelt nadrukkelijk dat de beroepsopleiding moet worden afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt en — vooral — dat ook met de regionale mogelijkheden en behoeften rekening moet worden gehouden. Het succes van de inspanningen die men zich op het vlak van de beroepsopleiding getroost hangt vaak af van de omgeving waarin dit gebeurt.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het krachtens artikel 3 van het voorstel voor een besluit op te richten comité biedt volgens het Comité niet alleen de mogelijkheid om op een hoger niveau informatie over de beroepsopleidingssystemen en -regelingen in de Lid-Staten bijeen te brengen en voorstellen voor een kwalitatieve en kwantitatieve harmonisatie uit te werken. Het biedt ook het voordeel dat men de Lid-Staten kan laten profiteren van elkaars ervaringen.

3.2. Wat de voorgestelde vormen van samenwerking betreft, is het vooral zaak dat naar een intensieve uitwisseling van ervaringen tussen goed ontwikkelde en achterop geraakte regio's wordt gestreefd om de minder ontwikkelde regio's de kans te geven daaruit de nodige lessen te trekken. Dergelijke contacten kunnen ook over de grenzen heen worden gelegd met het doel voorstellen voor de verbetering van de verschillende nationale beroepsopleidingssystemen uit te werken.

3.3. Een bijzonder probleem vormt het feit dat de beroepsopleidingssystemen en -regelingen in de ene communautaire regio verder uitgebouwd zijn dan in de andere. Behalve geld is er vooral informatie en technische bijstand nodig om de beroepsopleidingsmogelijkheden voor jongeren te verbeteren en geleidelijk te harmoniseren. Het Comité staat dan ook positief tegenover het voorstel om teams van deskundigen in te schakelen; het beschouwt dit als een veelbelovende en absoluut noodzakelijke maatregel, die echter alleen kans van slagen heeft als een en ander nauwkeurig wordt gepland en de vernieuwende doelstellingen van de projecten duidelijk worden omschreven.

3.4. Het Comité dringt erop aan dat men ook de nodige aandacht schenkt aan activiteiten die de mogelijkheid bieden de bestaande taalbarrières in de Gemeenschap uit de weg te ruimen zodat het gemakkelijker wordt de verworven vaardigheden ook in andere Lid-Staten in praktijk te brengen.

3.5. Bij het voorgestelde onderzoek van de beroepskwalificaties dient vooral aandacht te worden besteed aan het vergelijken van de leer- en opleidingsprogramma's ten einde de einddiploma's van de diverse Lid-Staten te harmoniseren zodat zij overal in de Gemeenschap kunnen worden erkend.

3.6. Normaliter verwacht het Comité dat bij de nadere „invulling” van het voorgestelde actieprogramma

duidelijke prioriteiten worden vastgesteld ten einde de fundamentele doelstellingen van een communautair beroepsopleidingsbeleid — verbetering en harmonisering (op een zo hoog mogelijk niveau) van de financiële, juridische en pedagogische aspecten van het beroepsopleidingsbeleid van de diverse Lid-Staten — te kunnen realiseren. Deze prioriteiten komen in het voorstel van de Commissie echter niet overal goed uit de verf. Daar komt nog bij dat de Gemeenschap over veel te weinig geld beschikt om haar taak op het vlak van de beroepsopleiding te kunnen vervullen.

3.7. Maatregelen ter bevordering van de beroepsopleiding kunnen volgens het Comité vooral ook een positieve weerslag hebben op de werkgelegenheid als het gaat om scholingsactiviteiten die de werkgelegenheid in de sector van het midden- en kleinbedrijf verruimen of de betrokkenen ertoe stimuleren een eigen zaak op te zetten.

3.8. In bijna alle Lid-Staten zijn vooral jonge vrouwen de dupe van de toenemende vraag naar geschoolde werknemers en van de arbeidsmarktproblemen. Het Comité staat dan ook positief tegenover de voorgestelde maatregelen ter bevordering van de beroepsopleiding van jonge vrouwen en is van oordeel dat hieraan hoge prioriteit moet worden toegekend.

3.9. Vorm en inhoud van de beroepsopleiding kunnen alleen dan echt efficiënt zijn als ook het opleidingspersoneel zelf over de nodige kwalificaties beschikt. Het Comité vindt het dan ook een goede zaak dat de Commissie in haar programma ook maatregelen ter verbetering van de opleiding van het opleidingspersoneel heeft opgenomen.

3.10. Bijzonder positief vindt het Comité verder ook dat het Cedefop wordt betrokken bij het wetenschappelijke en statistische onderzoek dat als basis moet dienen voor de activiteiten van de Commissie, en bij het onderzoek naar de vergelijkbaarheid van de beroepskwalificaties. Het neemt bovendien aan dat het Cedefop ook in het verleden al informatie heeft verzameld die van fundamenteel belang kan zijn voor de tenuitvoerlegging van het door de Commissie voorgestelde actieprogramma.

3.11. Artikel 4 van het voorstel voor een besluit dient zo te worden gewijzigd dat het tussentijds verslag en het eindrapport ook aan het Comité moeten worden toegezonden.

Gedaan te Brussel, 14 mei 1987.

De Voorzitter,
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

Advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het eigen vermogen van kredietinstellingen

(87/C 180/16)

De Raad heeft op 1 oktober 1986 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen over het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en diensten, die met de voorbereiding van de werkzaamheden op dit gebied was belast, heeft haar advies op 7 april 1987 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Pelletier.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 246e zitting (vergadering van 14 mei 1987) het volgende advies uitgebracht, dat met grote meerderheid van stemmen, zeven stemmen tegen en tien onthoudingen, is goedgekeurd:

Het Comité keurt het voorstel voor een richtlijn goed en wil bij deze gelegenheid enkele algemene opmerkingen naar voren brengen, waarvan de bedoeling constructief is.

Algemene opmerkingen

1. Het Comité hoopt dat snel voldaan wordt aan alle voorwaarden die de totstandkoming van een ware interne Europese markt mogelijk maken, en steunt ieder voorstel dat erop gericht is dit doel op doeltreffende wijze te bereiken en dat hierbij van de sociaal-economische werkelijkheid uitgaat.

2. Aangezien harmonisering van communautaire regelingen van groot belang is voor de totstandkoming van deze interne markt, moet er beslist een consensus bestaan over de definities die in de Europese regelgeving zijn opgenomen. In dit verband zijn de eigen middelen, die het uitgangspunt vormen van vele verhoudingspercentages en in hoge mate bijdragen tot gelijke mededingingsvoorwaarden tussen kredietinstellingen, uitermate belangrijk, hetgeen door de Commissie in de toelichting op haar voorstel voor een richtlijn benadrukt wordt.

2.1. De Commissie besteedt aan deze moeilijke kwestie terecht speciale aandacht nu vele banken, in het bijzonder in de Verenigde Staten, ernstige problemen ondervinden met name omdat hun eigen middelen niet toereikend zijn in verhouding tot hun risicodragende verplichtingen en kredietinstellingen een periode van verhoogde risico's doormaken.

3. Het Comité heeft kennis genomen van een ontwerp-overeenkomst tussen het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten met als doel een gezamenlijke methode voor de berekening van een verhoudingspercentage voor risicodragend kapitaal uit te werken; qua doel komt deze ontwerp-overeenkomst in grote lijnen overeen met onderhavige richtlijn (zij werd openbaar gemaakt door middel van een mededeling van de Bank of England van 8 januari 1987). Het Comité constateert ten eerste een aantal verschillen tussen de bepalingen van deze tekst en die van het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het eigen vermogen van kredietinstellingen; ten tweede is het van mening dat deze eenzijdige stap van een Lid-Staat een be-

treurenswaardige vaagheid laat bestaan over het bereik van het optreden en de bevoegdheid van de Commissie. Het Comité acht het beslist noodzakelijk dat de bepalingen van deze overeenkomst in overeenstemming zijn met die van de goed te keuren richtlijn.

4. De vraag doet zich voor of een richtlijn de voorkeur verdient boven een aanbeveling — die de Commissie aanvankelijk op het oog had — als instrument om de eigen middelen van kredietinstellingen te harmoniseren. De gemaakte politieke keuze is waarschijnlijk ingegeven door overwegingen van doelmatigheid, maar maakt het wellicht moeilijker de tekst aan te passen op grond van bevindingen die na een eerste periode van toepassing gedaan zijn. Het lijkt weinig twijfel dat een aanbeveling gemakkelijker kan worden aangepast, maar met dat instrument kan de beoogde harmonisatie minder snel tot stand komen. Daarom geeft het Comité uiteindelijk toch de voorkeur aan een richtlijn. Men kan opmerken dat in artikel 5 van het voorstel tot op zekere hoogte rekening wordt gehouden met de noodzaak van aanpassingen; hierin wordt namelijk bepaald dat de Commissie de richtlijn drie jaar na de kennisgeving ervan opnieuw moet bekijken en, na raadpleging van het Raadgevend Comité, de nodige wijzigingen moet vaststellen.

5. Op dit punt is het Comité van oordeel dat de Raad middels artikel 5 een stuk wetgevende bevoegdheid aan de Commissie delegeert, door haar de mogelijkheid te geven om uitsluitend na raadpleging van het Raadgevend Comité zelf de richtlijn te wijzigen. Naar de mening van het Comité zou de Commissie echter pas tot wijziging van de richtlijn mogen overgaan na raadpleging van het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, waarbij in het laatste geval artikel 198 van het Verdrag van Rome toegepast zou worden.

6. Wat de eigenlijke inhoud van het voorstel betreft, gelooft het Comité dat het onderscheid tussen interne en externe componenten voortkomt uit het loffelijk streven om de verschillende bestanddelen van het eigen vermogen duidelijk te presenteren en tevens om hierbij zoveel mogelijk relevante boekhoudkundige gegevens op te nemen die in de Lid-Staten worden voorgeschreven. Dit streven naar duidelijkheid sluit helaas echter niet altijd alle twijfelgevallen uit. Door deze methode worden namelijk de mogelijkheden tot harmonisatie beperkt, te meer daar het de Lid-Staten blijft vrijstaan

om in hun nationale definitie slechts een deel van de in de richtlijn opgesomde componenten over te nemen of om lagere maxima vast te stellen, hetgeen in strijd zou kunnen zijn met de gelijkheid van mededinging tussen kredietinstellingen.

Anderzijds is opgemerkt dat het voorstel erop gericht is de controlemogelijkheden ten aanzien van het eigen vermogen te standaardiseren en te versterken, en dat het voorstel voldoende aan dit doel beantwoordt.

7. Het Comité merkt op dat in het voorstel voor een richtlijn weliswaar de diverse bestanddelen van het eigen vermogen worden opgesomd, maar dat hierin niets vermeld wordt over de aftrek die gewoonlijk op het bruto eigen vermogen toegepast wordt om het netto eigen vermogen te berekenen, dat als grondslag wordt genomen in de voorschriften ten aanzien van de solvabiliteit.

8. Het Comité kan zich niet vinden in het voorstel van de Commissie om door de overheid gegeven garanties aan bepaalde kredietinstellingen van het eigen vermogen uit te sluiten. Het Comité merkt op dat tot de externe componenten van het eigen vermogen de aansprakelijkheid van de leden van coöperatieve kredietinstellingen kan worden gerekend, voor zover dit per 31 december 1984 in de wettelijke of bestuursrechtelijke voorschriften van vier Lid-Statens zo was geregeld; hierbij wordt rekening gehouden met de specifieke aard van deze kredietinstellingen.

Tevens merkt het Comité op dat het richtlijnvoorstel in bepaalde taalversies alleen op kredietinstellingen in de publieke sector betrekking heeft, terwijl de originele tekst alle kredietinstellingen betreft.

9. Ten slotte wordt de bepaling dat externe componenten slechts voor maximaal 50% van het totaal der interne componenten tot het eigen vermogen gerekend mogen worden, als te beperkend beschouwd, of in ieder geval als een doel dat pas na de opgegeven datum, namelijk 1 januari 1995, gerealiseerd zou moeten worden.

10. Samenvattend stelt het Comité dat het de taak van de communautaire instellingen is om bovengenoemde problemen op te lossen, ten einde door het onderling aanpassen van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften van de Lid-Statens zorg te kunnen dragen voor billijke mededingingsvoorwaarden tussen kredietinstellingen die op de Europese markt werken.

Specifieke opmerkingen

Artikel 1.2

Voor de omschrijving van het gebied waarop het voorstel voor een richtlijn van toepassing is, wordt verwezen naar het toepassingsgebied van de eerste Richtlijn 77/780/EEG van de Raad. Hierbij doet zich het probleem voor van instellingen die in het kader van hun nationale wetgeving als kredietinstellingen beschouwd worden, terwijl zij niet aan de definitie van de eerste richtlijn beantwoorden. Ter wille van de harmonisatie en de duidelijkheid zou het Comité graag zien dat het toepassingsgebied scherp wordt afgebakend in de definitie van de eerste Richtlijn 77/780/EEG.

Artikel 2.1 a) i)

Het Portugees landbouwkrediet vormt een apart probleem. Krachtens het Toetredingsverdrag valt het namelijk pas in 1993 in de werkingssfeer van de onderhavige richtlijn, zodat het onder centraal gezag geherstructureerd kan worden; het is echter waarschijnlijk dat de moeilijkheden na deze datum nog niet de wereld uit zijn, en in dat geval zou alinea a) i) van het artikel als volgt geformuleerd kunnen worden:

„Gestort kapitaal, inclusief aandelen en agiorekeningen, doch exclusief het bezit aan eigen aandelen van de kredietinstelling, tenzij die afkomstig zijn van in het kapitaal opgenomen reserves waarvan de wet of de statuten de verdeling onder vennoten verbieden.”

De mogelijkheid die de Lid-Statens krijgen om de toepassing van de richtlijn ten aanzien van instellingen voor hypothecair krediet uit te stellen, lijkt excessief of althans onvoldoende gemotiveerd, daar de Commissie geen speciale regels ten aanzien van deze instellingen aangeeft.

Artikel 2.2

Artikel 2.2 is in bepaalde taalversies moeilijk te begrijpen; het moet als volgt worden gelezen:

„Het begrip eigen vermogen, als gedefinieerd in deze richtlijn, houdt een maximum in zowel van het aantal opgenomen componenten als van de verhoudingen daartussen. Het staat de Lid-Statens vrij om niet alle componenten over te nemen, dan wel lagere plafonds vast te stellen.”

Artikel 3 a)

Artikel 3 a) zou waarschijnlijk duidelijker geformuleerd kunnen worden om aan te geven dat de overige interne componenten van het eigen vermogen ten doel hebben eventuele risico's te dekken die zich onverhoopt kunnen voordoen en waarvan het bedrag thans niet te overzien is.

Tevens zou duidelijk aangegeven dienen te worden dat onderlinge waarborgfondsen (mutualiteiten) zonder speciale beperking tot deze interne componenten gerekend kunnen worden, voor zover zij in overeenstemming zijn met de onder a), b) en c) van dit artikel gestelde bepalingen.

Artikel 4

De huidige formulering van dit artikel vraagt om enige toelichting.

— In artikel 4.2 wordt slechts aangegeven dat vanaf 1 januari 1995 externe componenten nog maar tot maximaal 50% van het totaal aan interne componenten tot het eigen vermogen gerekend zullen worden. Dit betekent niet dat een kredietinstelling bij voorbeeld verplicht zou worden tot terugbetaling van achtergestelde leningen die deze limiet overschrijden.

- In artikel 4.3 blijft onduidelijkheid bestaan over het bedrag van de aansprakelijkheid van elk van de leden van coöperatieve kredietinstellingen dat in de externe componenten van het eigen vermogen mag worden opgenomen. Het Comité constateert dat de Commissie meer het principe van deze meeberekening en het maximale bedrag zoals wettelijk vastgesteld op 31 december 1984, op het oog heeft gehad dan het bedrag dat op die datum feitelijk berekend werd en adviseert dit punt nader uit te werken.
- Het mechanisme van geleidelijke verlaging aan de hand van de nadering van de datum van terugbetaling zoals beschreven in artikel 4, punt 5, onder c), lijkt zowelodeloos ingewikkeld als onbillijk, omdat de bedoelde middelen volledig ter beschikking moeten blijven in verband met de aansprakelijkheid voor verliezen in geval van liquidatie tot het einde van de looptijd.

Artikel 4.4, waarin de garanties die de Lid-Staten of hun lagere overheden aan kredietinstellingen verlenen, worden uitgesloten bij het berekenen van het eigen vermogen, wordt aangekondigd in de elfde overweging volgens welke de speciale ontheffing die thans in één Lid-Staat bestaat, kan blijven worden verleend in afwachting van een nadere coördinatie van deze praktijk.

Het Comité begrijpt niet wat het motief is voor deze afwijkende regeling, die geheel in strijd is met de richtlijn zelf. Het zou gaarne zien dat duidelijk wordt aangegeven welke Lid-Staat en welke instelling voor deze regeling in aanmerking komen en waarom.

Artikel 5

Het Comité is van mening dat de in de richtlijn aan te brengen wijzigingen aan het oordeel van het Parlement en het Economisch en Sociaal Comité onderworpen dienen te worden; het gelooft dat de huidige formulering van het artikel niet in overeenstemming is met de bepalingen van het Verdrag van Rome.

Artikel 10 van de Europese Akte wijzigt artikel 145 van het EEG-Verdrag in die zin dat de Commissie, in de besluiten die de Raad neemt, de bevoegdheden worden verleend ter uitvoering van de regels die de Raad stelt. Dit kan niet betekenen dat de Raad een deel van zijn wetgevende bevoegdheden aan de Commissie delegeert door haar het recht toe te kennen, zelf een richtlijn van de Raad te wijzigen.

Gedaan te Brussel, 14 mei 1987.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
Alfons MARGOT

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

VOOR HET SUCCES VAN DE EUROPESE AKTE:

Een nieuwe grens voor Europa

WERKPROGRAMMA VAN DE COMMISSIE VOOR 1987:

Toelichting in het Europese Parlement door Voorzitter Jacques Delors. Straatsburg, 18 februari 1987

Bulletin van de Europese Gemeenschappen. Supplement 1/87

Voor het succes van de Europese Akte: Een nieuwe grens voor Europa

De ondertekening en de aanstaande inwerkingtreding van de Europese Akte, alsmede de toetreding tot de Gemeenschap van Spanje en Portugal (na die van Griekenland in 1981) hebben de structuur van de Gemeenschap en de verplichtingen van de Lid-Staten grondig gewijzigd. Met de Europese Akte wordt het institutionele bestel aanzienlijk verbeterd en worden voor de Gemeenschap nieuwe doelstellingen vastgesteld, zeer in het bijzonder de verwezenlijking van de interne markt vóór 1992 en de versterking van de economische en sociale samenhang.

Om zich van haar nieuwe taken te kunnen kwijten moet de Gemeenschap eerst de hervormingen voltooien die zij met name sinds 1984 heeft ondernomen om haar oude beleidsvormen af te stemmen op de nieuwe omstandigheden: het betreft hier de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, van de structuurfondsen en van de financiële regelingen. Wanneer deze hervormingen voltooid zullen zijn, zal de Gemeenschap over de nodige middelen beschikken om de doelstellingen van de Europese Akte te kunnen verwezenlijken.

Door het Verdrag van Rome aldus te wijzigen hebben de Lid-Staten een nieuwe grens gesteld aan de opbouw van Europa. Het gaat om een kwalitatieve sprong vooruit, waarvan het vitale karakter moet worden onderstreept, en die erop gericht is onze economieën de middelen te verschaffen om in te gaan op de van buitenaf komende uitdagingen en opnieuw de weg in te slaan van een sterkere en meer werkgelegenheid scheppende economische groei.

De Commissie acht het daarom haar plicht kennis te geven van de voorwaarden waaronder de gestelde doeleinden zullen kunnen worden bereikt. Dit is de achtergrond van de voorstellen die zij de Raad en het Parlement voorlegt; deze voorstellen moeten worden geplaatst in een middellang perspectief, met als eindpunt de voltooiing van de grote markt zonder grenzen in 1992.

Werkprogramma van de Commissie 1987

Dit Supplement bevat de prioriteiten uit het werkprogramma van de Commissie voor 1987 zoals die zijn toegelicht door Voorzitter J. Delors tijdens de zitting van februari van het Europese Parlement.

70 blz.

Uitgave in: Deens, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Nederlands, Portugees, Spaans.

Catalogusnummer: CB-NF-87-001-NL-C

ISBN: 92-825-6907-1

Vastgestelde prijzen in Luxemburg (exclusief BTW):

Fl. 5,50 Bfr. 100,—

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
L-2985 Luxemburg

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

**TWINTIGSTE ALGEMEEN VERSLAG OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE
EUROPESE GEMEENSCHAPPEN 1986**

Het Algemeen Verslag over de werkzaamheden van de Gemeenschappen wordt elk jaar door de Commissie van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd op grond van artikel 18 van het Verdrag van 8 april 1965 tot instelling van één Raad en één Commissie welke de Europese Gemeenschappen gemeen hebben.

Dit verslag dat wordt uitgebracht aan het Europese Parlement, geeft een algemeen overzicht van de werkzaamheden van de Gemeenschappen in het afgelopen jaar.

456 blz., 5 grafieken.

Uitgave in: Deens, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Nederlands, Portugees, Spaans.

Catalogusnummer: CB-47-86-810-NL-C

ISBN: 92-825-6676-5

Vastgestelde prijzen in Luxemburg (exclusief BTW):

Fl. 19,50

Bfr. 350,—

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

L-2985 Luxemburg

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

DE TOESTAND VAN DE LANDBOUW IN DE GEMEENSCHAP

Verslag 1986

Dit is het twaalfde jaarverslag over de situatie in de landbouw in de Gemeenschap dat wordt gepubliceerd. Het bevat overzichten en statistieken over de algemene situatie (economische context, wereldmarkten), de productiefactoren, de structuren en de marktsituatie voor de verschillende landbouwproducten, de belemmeringen voor de gemeenschappelijke landbouwmarkt, de situatie van de consumenten en de producenten, de financiële aspecten. Ook de algemene vooruitzichten en de verwachtingen voor de markten van landbouwproducten komen aan de orde.

486 blz.

Uitgave in: Deens, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Nederlands, Portugees, Spaans.

Catalogusnummer: CB-46-86-557-NL-C

ISBN: 92-825-6622-6

Vastgestelde prijzen in Luxemburg (exclusief BTW):

Fl. 55,—

Bfr. 1 000,—

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
L-2985 Luxemburg